

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ :
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
& ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

Θέμα: «Το διπλογραφικό σύστημα στους Ο.Τ.Α.Η σύγκρισή του με το απλογραφικό. Η περίπτωση του Δήμου Μυτιλήνης. »

Σπουδαστής : ΤΗΝΙΑΚΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ (Α.Μ.:)

2002151

Επόπτης Καθηγητής : ΦΑΒΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καλαμάτα 2008

Ευχαριστίες

Η ολοκλήρωση της συγκεκριμένης εργασίας απαιτήσε τη συμβολή πολλών ανθρώπων τους οποίους θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά. Πρώτα, τον καθηγητή μου κ. Φάββα Γεώργιο για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή του σε όλη τη διάρκεια της δουλειάς μου. Έπειτα, ευχαριστώ τους εργαζόμενους της βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας για τη βοήθειά τους στη συγκέντρωση υλικού της παρούσας εργασίας. Τέλος, ευχαριστώ θερμά τους υπαλλήλους του δήμου Μυτιλήνης για την παροχή πληροφοριών, χωρίς τις οποίες η ολοκλήρωση της εργασίας μου θα ήταν αδύνατη.

Περίληψη

Μέσα σ' έναν κόσμο που μεταβάλλει καθημερινά τις οικονομικές, κοινωνικές και παραγωγικές του δομές είναι αδύνατο οι παραδοσιακές μορφές οργάνωσης να παραμείνουν αναλλοίωτες και στάσιμες.

Οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες οδηγούν αναπόφευκτα στην ανάγκη πολιτικών αποκέντρωσης και στη διαρκή προσπάθεια διαμόρφωσης ενός κατάλληλου μηχανισμού ετοιμότητας, που δεν είναι άλλος από την τέλεια οργανωμένη τοπική αυτοδιοίκηση.

Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων στη βάση της αυτονομίας του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης και του κράτους είναι βασική προϋπόθεση και επιταγή για να αποτελέσει η τοπική αυτοδιοίκηση μοχλό ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο και να συμβάλλει στους εκσυγχρονισμούς της κοινωνίας. Για να έχει επιτυχία η προσπάθεια αυτή, μια από τις βασικές προϋποθέσεις είναι και ο εκσυγχρονισμός των οικονομικών λειτουργιών της.

Στην κατεύθυνση αυτή κινήθηκε και η προσπάθεια εφαρμογής του διπλογραφικού λογιστικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α. Οι δήμοι εφαρμόζοντας τις αρχές του δημόσιου λογιστικού (απλογραφικό σύστημα) δεν ήταν σε θέση να παρουσιάσουν σε δεδομένη χρονική στιγμή την ακριβή οικονομική κατάσταση, τα περιουσιακά στοιχεία καθώς και τις διάφορες υποχρεώσεις – απαιτήσεις τους, αφού δεν παρείχε την δυνατότητα σύνταξης Ισολογισμού και Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Η παρούσα εργασία, αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν καλύτερη παρουσίαση της εφαρμογής της διπλογραφικής μεθόδου από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για τον λόγο αυτό, έχει χωριστεί σε δύο μέρη, ένα θεωρητικό και ένα ερευνητικό με τη μελέτη της περίπτωσης του δήμου Μυτιλήνης.

Το πρώτο μέρος, περιλαμβάνει το πρώτο και το δεύτερο κεφάλαιο. Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται παρουσίαση της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, της

ιστορικής της εξέλιξης και των αρμοδιοτήτων της. Στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζονται όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν το διπλογραφικό σύστημα, η διαδικασία εφαρμογής του στους δήμους καθώς επίσης και των προβλημάτων που πιθανόν προκύπτουν.

Στο δεύτερο μέρος, που περιλαμβάνει το τρίτο κεφάλαιο, εξετάζεται η περίπτωση του δήμου Μυτιλήνης. Παρουσιάζονται στοιχεία του δήμου Μυτιλήνης, η εφαρμογή της διπλογραφίας στο δήμο καθώς και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων.

Πίνακας Περιεχομένων

Εξώφυλλο	1
Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη	3
Πίνακας Περιεχομένων.....	5
Μέρος Α' - Θεωρητική Επισκόπηση	7

Κεφάλαιο 1^ο - Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα – Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) .....

8

1.1. Η ιστορική εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	9
1.2. Η έννοια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)	11
1.3. Η εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστριας	12
1.4. Οι αρμοδιότητες και τα επίπεδα σχεδιασμού των οργάνων των Ο.Τ.Α.....	12
1.5. Το ισχύον και μελλοντικό χρηματοδοτικό πλαίσιο των Ο.Τ.Α.	14
1.5.1. Οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού	14
1.5.2. Οι Ο.Τ.Α. β' βαθμού	15
1.6. Η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για τα έτη 2007 - 2013.....	15

Κεφάλαιο 2^ο - Η διπλογραφική μέθοδος και η εφαρμογή της στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης .....

18

2.1. Οι βασικές λογιστικές μέθοδοι	19
2.1.1. Η απλογραφική μέθοδος.....	19
2.1.2. Η διπλογραφική μέθοδος	19
2.1.3. Οι λογιστικές μέθοδοι σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ.	20
2.1.3.1. Τα βιβλία Α' κατηγορίας	20
2.1.3.2. Τα βιβλία Β' κατηγορίας.....	21
2.1.3.3. Τα βιβλία Γ' κατηγορίας	22
2.2. Τα κυριότερα λογιστικά συστήματα της διπλογραφικής μεθόδου	22
2.2.1. Το κλασικό ή ιταλικό σύστημα	23
2.2.2. Το σύστημα Ημερολογίου - Καθολικού	24
2.2.3. Το Συγκεντρωτικό σύστημα	25

2.3. Τα προβλήματα από την ισχύουσα κατάσταση	25
2.4. Το έργο της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Ο.Τ.Α. ...	27
2.5. Τα πλεονεκτήματα της εφαρμογής της διπλογραφικής μεθόδου στους Ο.Τ.Α.....	28
2.6. Οι παράγοντες που επιδρούν στην διαδικασία μετάβασης από το λογιστικό των Ο.Τ.Α. στο διπλογραφικό σύστημα λογιστικής παρακολούθησης	29
2.7. Η οργάνωση των Ο.Τ.Α. για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος.....	32
2.8. Η διαδικασία εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης	32
2.8.1. Η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης των Ο.Τ.Α. πριν την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου	34
2.8.2. Η δημιουργία λογιστικού σχεδίου και αντιστοίχιση	38
2.8.3. Η εξοικείωση με το νέο σύστημα	39
2.8.4. Η εκπαίδευση του προσωπικού	42
2.9. Η οργάνωση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.	43
2.9.1. Η οργάνωση των αποθηκών	44
2.9.2. Η μηχανοργάνωση στην τήρηση των βιβλίων	45
Μέρος Β' - Ερευνητική Επισκόπηση	47
Κεφάλαιο 3^ο - Η περίπτωση του Δήμου Μυτιλήνης.....	48
3.1. Ο δήμος Μυτιλήνης.....	49
3.2. Το οργανόγραμμα του δήμου Μυτιλήνης	49
3.3. Η παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων	52
3.4. Σύγκριση του απλογραφικού συστήματος με το διπλογραφικό στο Δ. Μυτιλήνης.....	59
3.5. Μεθοδολογία και ερευνητικό πλαίσιο.....	61
3.5.1 Περιγραφή πληθυσμού έρευνας.....	61
3.5.2. Δείγμα έρευνας	61
3.5.3. Η μέθοδος συλλογής στοιχείων	61
3.5.4. Ανάλυση έρευνας	62
3.6. Συμπεράσματα έρευνας	91
Επίλογος	94
Βιβλιογραφία.....	96
Παράρτημα	98
Λίστα Πινάκων - Σχημάτων.....	98
Φόρμα Ερωτηματολογίου.....	99

Μέρος Α΄
Θεωρητική Επισκόπηση

Κεφάλαιο 1^ο
Η τοπική αυτοδιοίκηση στην
Ελλάδα – Οι Οργανισμοί Τοπικής
Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)

1.1. Η ιστορική εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης

Η ίδρυση της τοπικής αυτοδιοίκησης ξεκινά από το μινωικό κράτος. Ο βασιλιάς ήταν ουσιαστικά ο δήμαρχος. Έπειτα ακολουθεί ο πατέρας της αυτοδιοίκησης, ο Κλεισθένης. Αυτός χώρισε την αθηναϊκή πολιτεία σε 100 δήμους. Κάθε δήμος είχε τη δική του διοικητική περιφέρεια, τη δική του ονομασία και τα δικά του διοικητικά όργανα, άμεσα εκλεγμένα από τους κατοίκους.

Ο Κλεισθένης προχώρησε ακόμα ένα βήμα, έφτιαξε τις Τριττύες (580 π.Χ.), αντίστοιχο της σημερινής Νομαρχίας. Το κράτος του Μεγάλου Αλεξάνδρου, όπως είναι γνωστό, στηριζόταν πάνω στην αποσυγκέντρωση αλλά και στην αυτοδιοίκηση των ελληνικών κοινοτήτων και των πόλεων.

Αργότερα, η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία αντέγραψε την οργάνωση αυτή για να εξασφαλίσει τις απέραντες κτήσεις της. Οι ίδιες αρχές επικράτησαν και στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία, αρχές που απέβλεπαν στη διατήρηση της αυτονομίας των Πόλεων και των Κοινοτήτων.

Στο Βυζάντιο, μέχρι και την πτώση του, υπήρχαν κοινοτικοί οργανισμοί που είχαν αυτοτελή ύπαρξη και άμεσα εκλεγμένες αρχές. Η οργάνωση αυτή συνεχίστηκε και επί Τουρκοκρατίας. Έτσι, ενώ κατά τον 9ο αιώνα στο Βυζάντιο υπήρχαν οι λεγόμενοι άρχοντες, τον «πρωτεύοντα» και τους «πατέρες της πόλεως», κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας υπάρχουν οι «γέροντες» και οι «πρωτογέροντες». Οι «άρχοντες» των Βυζαντινών χρόνων συνέχισαν να υπάρχουν επί Τουρκοκρατίας με την ίδια ονομασία.

Αυτή η κοινοτική οργάνωση εξασφάλιζε αυτονομία στη διοίκηση των εσωτερικών υποθέσεων των κοινοτήτων καθώς και των δικαστικών υποθέσεων. Οι Τούρκοι σεβάστηκαν σε αρκετές περιπτώσεις την κατά το εθιμικό δίκαιο οργάνωση των κοινοτήτων. Έτσι οι κοινότητες πλήρωναν στην τουρκική κυβέρνηση τους απαιτούμενους φόρους και διατηρούσαν την αυτοτέλεια τους.

Τις κοινότητες κυβερνούσαν οι δημογέροντες ή προεστοί, τους οποίους εξέλεγε ο λαός συνήθως δια βοής. Αυτοί διαχειρίζονταν την κοινοτική περιουσία, εισέπρατταν φόρους, διατηρούσαν τα σχολεία και τους ναούς, φρόντιζαν για τις συγκοινωνίες και εκτελούσαν χρέη δικαστή. Η τοπική ιδιαιτερότητα αλλά και τα οικονομικά συμφέροντα επέβαλαν πολλές φορές, διαφορετικές μορφές οργάνωσης.

Η πιο γνωστή και περισσότερο πετυχημένη συνένωση έγινε στα Αμπελάκια. Η συνένωση αυτή έγινε σταδιακά και κατάληξε το 1788 να περιλαμβάνει 21 χωριά και να διαθέτει καταστατικό, που είχε γίνει αποδεκτό όχι μόνο από τους δημογέροντες αλλά από το σύνολο του λαού. Κατά τη διάρκεια του αγώνα για την ανεξαρτησία το σύνολο των κοινοτήτων καταστράφηκε, τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά. Τα πρώτα επαναστατικά πολιτεύματα είχαν πρότυπο τα συγκεντρωτικά συστήματα της Γαλλίας και καθόλου δεν ενδιαφέρονταν για το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο Καποδίστριας θέλησε να αναδιοργανώσει το θεσμό, αλλά διατήρησε την εξάρτηση από την κεντρική εξουσία, έτσι που οι εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης ουσιαστικά ήταν εκτελεστικά όργανα της κυβέρνησης.

Το διάταγμα της Αντιβασιλείας στις 3 Απριλίου 1833 αντέγραφε πιστά τη γαλλική διοικητική διαίρεση. Η επικράτεια ήταν διαιρεμένη σε νομούς, κάθε νομός σε Επαρχίες και οι επαρχίες σε δήμους ή κοινότητες. Σύμφωνα με το νόμο αυτό, 300 άτομα αρκούσαν για να συγκροτήσουν δήμο.

Το 1912, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, επειδή ήθελε να εξαρθρώσει τα φέουδα των κομματαρχών, που επί δεκαετίες ήλεγχαν τους Δήμους και μέσα από αυτούς την κρατική εξουσία, δημιουργήθηκαν, σε εκείνη τη μικρή τότε Ελλάδα, 6.000 κοινότητες. Το Σύνταγμα του 1927, έθεσε σε σωστές βάσεις το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Την 1^η Ιανουαρίου 1944, το Γενικό Συμβούλιο του ΕΛ.ΑΣ διαμόρφωσε και έθεσε σε εφαρμογή τον κώδικα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τη λαϊκή δικαιοσύνη, αποτελούμενο από 146 άρθρα.

Στο Σύνταγμα του 1975, προσδιορίστηκε ένα πλαίσιο της οργάνωσης και της λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο Νόμος 1878 της οικουμενικής κυβέρνησης του 1990, που συγκέντρωνε την κοινή αποδοχή, έμεινε στα συρτάρια της γραφειοκρατίας.

Η θέσπιση νόμων το 1994, για τη ίδρυση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και την τροποποίηση των διατάξεων για την πρωτοβάθμια αποτέλεσαν ένα βήμα μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού του συστήματος διοίκησης-αυτοδιοίκησης και αναπτυξιακής οργάνωσης της χώρας.

Στο αναθεωρημένο Σύνταγμα, που ισχύει έως σήμερα, καθορίζονται δύο βαθμίδες αυτοδιοίκησης, χωρίς να προσδιορίζονται ακριβώς. Η σημερινή πραγματικότητα έχει ως α' βαθμό αυτοδιοίκησης τους δήμους και τις κοινότητες και ως β' βαθμό τις νομαρχίες. Ιδιαίτερα θεσμικές οντότητες μέσα στα πλαίσια της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης είναι οι επαρχίες και οι διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις¹.

1.2. Η έννοια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)

Η ελληνική επικράτεια, με εξαίρεση την περιοχή του Αγίου Όρους για την οποία προβλέπεται ιδιαίτερο καθεστώς, είναι διαιρεμένη σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

Οι Ο.Τ.Α. σκοπό έχουν να δημιουργήσουν ευκαιρίες ενεργητικής συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και να ενδυναμώσουν το αίσθημα ευθύνης και καθήκοντος του πολίτη απέναντι στη κοινωνία.

Τους Ο.Τ.Α. αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Σήμερα υπάρχουν 914 δήμοι και 120 κοινότητες. Επικεφαλής των δήμων είναι οι δήμαρχοι, οι κοινοτάρχες και τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια αντίστοιχα.

Οι Ο.Τ.Α. αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και απολαύουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Αυτό σημαίνει ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, δική τους περιουσία, δικό τους προϋπολογισμό και απασχολούν δικούς τους υπαλλήλους. Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους. Γι' αυτό, το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων τους. Η μέριμνα αυτή πραγματοποιείται με ρυθμίσεις εκ μέρους του κράτους που να εξασφαλίζουν έσοδα, όπως π.χ. από τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Η πολιτεία ασκεί διοικητική εποπτεία στους Ο.Τ.Α. με τρόπο, όμως, που να μην

---

¹ Ιατρός Σ., Κουδούνης Α., Νικολακόπουλος Μ., Χασομέρης Σ., (02/2005), «Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης», Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Αθήνα

εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, δηλαδή ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τοπικής αρμοδιότητάς τους και όχι έλεγχο σκοπιμότητας².

1.3. Η εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστριας

Ο νόμος Καποδίστρια ή Σχέδιο Καποδίστρια, είναι η συνηθισμένη ονομασία του νόμου 2539/97 του Ελληνικού Κράτους, που δημοσιεύτηκε το 1997 και σύμφωνα με τον οποίο έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο νόμος αυτός πήρε το όνομά του από τον Ιωάννη Καποδίστρια, πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδας μετά την απελευθέρωσή της από τους Οθωμανούς.

Ο νέος όρος που εισήγαγε ο συγκεκριμένος νόμος Καποδίστρια είναι τα δημοτικά διαμερίσματα, οι παλαιές κοινότητες. Λόγω της κατάργησης των κοινοτήτων έτυχε σημαντικής αντίδρασης σε ορισμένες περιοχές.

Στους δήμους και στις κοινότητες που συστήθηκαν με το Σχέδιο Καποδίστριας η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε ονομάστηκε «Τοπικό Διαμέρισμα». Προβλέπεται, επίσης, και η δυνατότητα διαίρεσης μιας περιοχής του δήμου ή της κοινότητας σε συνοικίες (συνοικιακά συμβούλια)³.

1.4. Οι αρμοδιότητες και τα επίπεδα σχεδιασμού των οργάνων των Ο.Τ.Α.

Στην αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. ανήκουν οι τοπικές υποθέσεις. Τοπική υπόθεση είναι εκείνη που αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων της περιφέρειας των Ο.Τ.Α. Κύρια μέριμνα τους αποτελεί η προαγωγή των

---

² Βικιπαιδεία, (2008), «Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης», διαθέσιμο www.wikipedia.org, ημερ. ανάκτησης 18/07/2008

³ Νόμος 2539, ΦΕΚ 244/04/12/1997, «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Εθνικό Τυπογραφείο

κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων⁴. Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες αρμοδιότητες που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. Τέτοιες αρμοδιότητες αποτελούν⁵:

1. Η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (δρόμοι, πάρκα, πλατείες, κ.λπ.).
2. Η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων
3. Η συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
4. Η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων.
5. Η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.

Πρέπει, επίσης, να υπογραμμισθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις έχουν μεταβιβασθεί με Προεδρικά Διατάγματα σε συγκεκριμένους δήμους αρμοδιότητες πολεοδομικών εφαρμογών ή τροποποιήσεων εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως.

Στην πραγματικότητα πρόκειται, βέβαια, για πολύ περισσότερες αρμοδιότητες αφού κάθε στοιχείο συμπεριλαμβάνει περισσότερες της μιας. Η περιγραφή των αρμοδιοτήτων δεν είναι, κατά κανόνα, πλήρης και σαφής. Αυτός ήταν, προφανώς, και ο λόγος για τον οποίο ορισμένες νέες ή και σημαντικές αρμοδιότητες χρειάστηκε να ρυθμιστούν αναλυτικά σε ιδιαίτερα άρθρα.

Για την καλύτερη συνεργασία των Ο.Τ.Α. έχουν συσταθεί οι ενώσεις δήμων και κοινοτήτων. Οι ενώσεις αυτές είναι Ν.Π.Δ.Δ. και διακρίνονται σε τοπικές (κατά περιφέρεια νομού) και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας. Η συμμετοχή των δήμων και κοινοτήτων στις ενώσεις αυτές είναι υποχρεωτική. Σκοπός των ενώσεων είναι η προαγωγή της αυτοδιοίκησης, η έρευνα και μελέτη σχετικών προβλημάτων, κ.λπ.

Πολύ συχνά οι αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. δεν ασκούνται μέσω του υπηρεσιακού μηχανισμού του δήμου ή της κοινότητας αλλά μέσω ιδιαίτερων

---

⁴ Βικιπαιδεία, (2008), «Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης», διαθέσιμο www.wikipedia.org, ημερ. ανάκτησης 18/07/2008

⁵ Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Νόμος 3463, ΦΕΚ 114/ Α'/11/2006, Η κανονιστική αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. α' βαθμού επί θεμάτων επιβολής φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων, Εθνικό Τυπογραφείο

νομικών προσώπων, άλλοτε επιχειρήσεων (Ν.Π.Δ.Δ.) , οπότε μπορεί να γίνει λόγος για «οργανωτική ιδιωτικοποίηση» και άλλοτε μέσω ιδρυμάτων και άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που ιδρύουν οι δήμοι και οι κοινότητες. Αυτή η τελευταία, «παραδοσιακή» μορφή είναι και η περισσότερο διαδεδομένη στην πράξη όταν επιχειρείται η «αυτοτελής οργάνωση μιας δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας» (βιβλιοθήκης, παιδικού σταθμού, νηπιαγωγείου).

Οι αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. απλώνονται σήμερα σε ένα ευρύτατο πεδίο που περιλαμβάνει «παραδοσιακά», όπως για παράδειγμα την τοπική οδοποιία, αλλά και «σύγχρονα» αντικείμενα, όπως την αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας⁶.

1.5. Το ισχύον και μελλοντικό χρηματοδοτικό πλαίσιο των Ο.Τ.Α.

Οι οικονομικοί πόροι των Ο.Τ.Α. (α' και β' βαθμού) προέρχονται από επιχορηγήσεις του κράτους, από συμμετοχή στο Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και από άμεση τοπική φορολογία.

Είναι γνωστά τα μέχρι σήμερα υπάρχοντα προβλήματα στην ομαλή ροή των οικονομικών πόρων του κρατικού προϋπολογισμού προς τους Ο.Τ.Α., με αποτέλεσμα την μη ικανοποιητική λειτουργική αυτοτέλειά τους. Τα προβλήματα αυτά είναι αυτονόητο ότι επηρεάζουν καθοριστικά την άσκηση πολιτικών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που τους έχουν εκχωρηθεί. Αναλυτικότερα οι προβλεπόμενοι πόροι από το ισχύον αλλά και μελλοντικό θεσμικό πλαίσιο περιγράφονται στις ενότητες που ακολουθούν⁷.

1.5.1. Οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Οι όροι και οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. α' βαθμού για την εκπόνηση μελετών σχεδιασμού του χώρου και αναπλάσεων περιοχών

⁶ Βικιπαιδεία, (2008), «Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης», διαθέσιμο www.wikipedia.org, ημερ. ανάκτησης 19/07/200

⁷ Ιατρός Σ., Κουδούνης Α., Νικολακόπουλος Μ., Χασομέρης Σ., (02/2005), «Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης», Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Αθήνα

ρυθμίζονται από τον Ν.2539/97 (ΦΕΚ 244/Α') για την «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του συγκεκριμένου νόμου, οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού, χρηματοδοτήθηκαν με το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.), για την πραγματοποίηση των αναγκαίων «δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης» από το 1998 ως το 2004. Οι μελέτες «σχεδιασμού του χώρου» υλάγονται στο τρίτο υποπρόγραμμα του Ε.Π.Τ.Α. (εκ των πέντε υποπρογραμμάτων που περιέχει).

Με τη λήξη του προγράμματος αυτού, τέθηκε σε ισχύ, από τις αρχές του έτους 2005, το νέο πρόγραμμα με το όνομα «Θησέας». Το πρόγραμμα «Θησέας», μαζί με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π) είναι το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για τις μελέτες σχεδιασμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στη χρηματοδότηση του προγράμματος «Θησέας» συμμετέχουν:

1. Κατά τα 2/3 η τοπική αυτοδιοίκηση.
2. Κατά το 1/3 οι κρατικοί πόροι.

1.5.2. Οι Ο.Τ.Α. β' βαθμού

Οι Ο.Τ.Α. β' βαθμού, νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, χρηματοδοτούνται από τακτικούς και έκτακτους εθνικούς πόρους καθώς και από πόρους προερχόμενους από την Ε.Ε και άλλους διεθνείς οργανισμούς⁸.

1.6. Η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για τα έτη 2007 - 2013

Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει σημαντική εμπειρία στην αξιοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Αποτελούν σοβαρά μέσα για την διαμόρφωση, αλλά κυρίως για την εφαρμογή του αναπτυξιακού σχεδιασμού.

---

⁸ Ιατρός Σ., Κουδούνης Α., Νικολακόπουλος Μ., Χασομέρης Σ., (02/2005), «Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης», Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Αθήνα

Ο σχεδιασμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των άλλων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2007-2013 ενισχύει ιδιαίτερα, και συγκριτικά με άλλες περιόδους, τον ρόλο και τα μέσα των τοπικών αρχών στην διαμόρφωση και την εφαρμογή των «Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς», δηλαδή των αναπτυξιακών προγραμμάτων κάθε χώρας.

Οι Ο.Τ.Α. αποτελούν τη θεσμική έκφραση των πόλεων και γενικότερα των αστικών κέντρων, στο πλαίσιο του πολιτικού και διοικητικού συστήματος. Με την έννοια αυτή, η τοπική αυτοδιοίκηση, ως μια οργανική βαθμίδα του Ευρωπαϊκού οικοδομήματος, αναλαμβάνει, στο πλαίσιο των πολιτικών και διοικητικών δομών του κράτους, καθοριστικό ρόλο στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιόδου 2007-2013.

Οι Ο.Τ.Α., και τα αστικά κέντρα ειδικότερα, μπορούν να αποτελέσουν σημεία ανάπτυξης σε μια διαδικασία «από τα κάτω προς τα πάνω», εντασσόμενα με σχέση επικουρικότητας και συμπληρωματικότητας στην ευρύτερη λογική του Ε.Σ.Π.Α.

Οι Ο.Τ.Α., ως θεσμικοί εκφραστές των τόπων συμπύκνωσης της αναπτυξιακής δυναμικής, μπορούν, ανάλογα με το δυναμισμό τους και τις λειτουργίες τους, τόσο τις γενικές, όσο και τις εξειδικευμένες, να αποτελέσουν⁹:

1. Κινητήριους μηχανισμούς ανάπτυξης της παραγωγής και δημιουργίας θέσεων εργασίας.
2. Τους μηχανισμούς διασφάλισης της αειφόρου ανάπτυξης, προωθώντας την κοινωνική συνοχή και την ποιότητα του περιβάλλοντος και με την έννοια αυτή και την αναπαραγωγικότητα της αναπτυξιακής διαδικασίας και τη συνοχή της κοινωνίας.
3. Τους μηχανισμούς που συμβάλλουν καθοριστικά στην διαμόρφωση μιας βελτιωμένης χωρικής ισορροπίας και σε επίπεδο Ε.Ε. συνολικά, αλλά και του κράτους μέλους.

Μέσο προς την κατεύθυνση αυτή αποτελούν εκείνοι οι Ο.Τ.Α. που είναι ελκυστικοί ως τόποι εγκατάστασης επιχειρήσεων και κατοίκων.

Επομένως, στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α., είναι απαραίτητο να προωθήσουν οι πόλεις την ανταγωνιστικότητα και όχι να προωθηθεί η ανταγωνιστικότητα

---

⁹ Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, (10/03/2006), «Η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) 2007 - 2013, Δ'Κ.Π.Σ.», διαθέσιμο www.kedke.gr, ημερ. ανάκτησης 07/07/2008

μεταξύ των πόλεων. Τα αστικά κέντρα της χώρας και κατ' επέκταση το σύνολο των Ο.Τ.Α. μπορούν, ομαδοποιημένα σε ενότητες, αλλά σε πολλές περιπτώσεις και εξειδικευμένα, να αποτελέσουν, κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, αναπτυξιακούς πόλους της χώρας.

Κεφάλαιο 2^ο
Η διπλογραφική μέθοδος και η
εφαρμογή της στους Οργανισμούς
Τοπικής Αυτοδιοίκησης

2.1. Οι βασικές λογιστικές μέθοδοι

Η λογιστική μέθοδος αφορά τον τρόπο με τον οποίο καταχωρείται μια οικονομική πράξη, δηλαδή πως γράφεται λογιστικά. Οι λογιστικές μέθοδοι είναι δύο: η απλογραφία και η διπλογραφία.

2.1.1. Η απλογραφική μέθοδος

Σύμφωνα με αυτή καταχωρούνται κατά ημερολογιακή σειρά οι συναλλαγές της επιχείρησης που επηρεάζουν προσωπικούς λογαριασμούς, (πελάτες, προμηθευτές) και η ταμειακή κίνηση (εισπράξεις - πληρωμές). Δεν καταγράφει τους λογαριασμούς που μεταβάλλονται μαζί με αυτούς. Με την απλογραφική μέθοδο η καθαρή περιουσία της επιχείρησης βρίσκεται, αν αφαιρέσουμε από το σύνολο του ενεργητικού της, το σύνολο του παθητικού της σε συγκεκριμένη στιγμή. Το ετήσιο αποτέλεσμα της επιχείρησης βρίσκεται αν συγκρίνουμε την Καθαρή Περιουσία της, στην αρχή της χρήσης, με αυτή στο τέλος της χρήσης.

Η μέθοδος είναι ατελής και με πολλά μειονεκτήματα, με κυριότερο ότι δεν εμφανίζει την πηγή και την αιτία των αποτελεσμάτων, δηλαδή τα έξοδα και τα έσοδα. Ιστορικά εμφανίστηκε πρώτη, αλλά σήμερα χρησιμοποιείται μόνο σε πολύ μικρές επιχειρήσεις¹⁰.

2.1.2. Η διπλογραφική μέθοδος

Η διπλογραφική μέθοδος στηρίζεται στη σκέψη ότι κάθε λογιστικό γεγονός προκαλεί ταυτόχρονα ισόποση μεταβολή σε δύο λογαριασμούς. Όταν ένας λογαριασμός αυξάνεται « χρεώνεται », τότε ο άλλος που μειώνεται ισόποσα « πιστώνεται ». Η λογιστική αυτή ιδιότητα επιτρέπει τη σύνταξη καταστάσεων

---

¹⁰ Βούλγαρη Ε., (1998), «Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Β' Έκδοση, Αθήνα

με τις οποίες προσδιορίζεται η περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης και εξάγονται τα οικονομικά αποτελέσματα. Επίσης επιτρέπει τον έλεγχο των εγγραφών και παρέχει στοιχεία για την κοστολόγηση και τη σύνταξη προγραμμάτων και μελετών.

Η διπλογραφική μέθοδος υπερτερεί συντριπτικά έναντι της απλογραφίας και είναι αναντικατάστατη μέχρι σήμερα. Χρησιμοποιείται απ' όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις και στις περισσότερες χώρες έχει καθιερωθεί νομικά η υποχρεωτική εφαρμογή της¹¹.

2.1.3. Οι λογιστικές μέθοδοι σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ.

Σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. οι επιχειρήσεις εντάσσονται ανάλογα με το είδος τους, το αντικείμενο εργασιών τους, τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου και τον τόπο που ασκούν τη δραστηριότητα τους, σε τρεις κατηγορίες τήρησης βιβλίων: την Α', Β' και Γ'. Οι δύο πρώτες κατηγορίες βιβλίων τηρούνται με την απλογραφική μέθοδο, ενώ τα Γ' κατηγορίας βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο¹².

2.1.3.1. Τα βιβλία Α' κατηγορίας

Οι επιχειρήσεις που υπάγονται στην πρώτη κατηγορία, τηρούν Βιβλίο Αγορών. Στο βιβλίο αυτό καταχωρούνται σε ξεχωριστές στήλες :

1. Το είδος του δικαιολογητικού, ο αύξοντας αριθμός και η χρονολογία έκδοσης ή λήψης του και το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του εκδότη.
2. Η αξία αγοράς και λήψης υπηρεσιών, τα έξοδα, το Φ.Π.Α. των πράξεων αυτών και οι επιστροφές και εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερα στοιχεία, οι οποίες μπορούν να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες. Επίσης καταχωρείται ο Φ.Π.Α. των πράξεων.

---

¹¹ Βούλγαρη Ε., (1998), «Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Β' Έκδοση, Αθήνα

¹² Σφακιανός Γ., (1996), «Γενικές Αρχές Λογιστικής», Εκδόσεις Interbooks, Θ' Έκδοση, Αθήνα

3. Σε ιδιαίτερες στήλες ή σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου καταχωρείται η αξία αγοράς των παγίων στοιχείων, ο Φ.Π.Α. αυτών καθώς και τα δάνεια που χορηγούνται ή λαμβάνονται.

2.1.3.2. Τα βιβλία Β' κατηγορίας

Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στη δεύτερη κατηγορία τηρούν βιβλίο Εσόδων - Εξόδων. Στο βιβλίο καταχωρούνται σε ξεχωριστές στήλες¹³:

1. Το είδος του δικαιολογητικού, ο αύξοντας αριθμός και η χρονολογία έκδοσης ή λήψης του, καθώς και το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του εκδότη των στοιχείων αγορών και εξόδων.
2. Τα ακαθάριστα έσοδα από πώληση εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων υλών, από την παροχή υπηρεσιών και από λοιπές πράξεις.
3. Οι δαπάνες για αγορά αγαθών, διακεκριμένα και ανάλογα με τον προορισμό τους για μεταπώληση ή παραγωγή προϊόντων, οι δαπάνες λήψεις υπηρεσιών, τα γενικά έξοδα και οι λοιπές πράξεις.
4. Οι επιστροφές και οι εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερο στοιχείο.
5. Το Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί στις πιο πάνω πράξεις.

Τα ποσά των ακαθαρίστων εσόδων και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σ' αυτά μπορούν να καταχωρηθούν καθημερινά ξεχωριστά για κάθε είδος στοιχείων και κάθε σειρά στοιχείων που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα, με αναγραφή του πρώτου του τελευταίου αριθμού.

Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου καταχωρούνται ξεχωριστά¹⁴:

1. Τα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιούνται για λογαριασμό τρίτων.
2. Οι αυτοπαραδόσεις αγαθών ή η ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.
3. Η αξία αγοράς παγίων, ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σε αυτά καθώς η απόσβεση τους, όταν εξάγεται λογιστικό αποτέλεσμα.
4. Οι καταθέσεις η αναλήψεις κεφαλαίων, τα δάνεια που χορηγούνται και λαμβάνονται, καθώς και οι εισπράξεις ή οι καταβολές που γίνονται για μερική ή ολική εξόφλησή τους.

Στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου και μέσα στον επόμενο μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, γίνεται ανάλυση των ακαθαρίστων εσόδων σε

---

¹³ Σφακιανός Γ., (1996), «Γενικές Αρχές Λογιστικής», Εκδόσεις Interbooks, Θ' Έκδοση, Αθήνα

¹⁴ Καρδακάρης Κ. (2003), «Γενική λογιστική σε ευρώ», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα

χονδρικές, λιανικές πωλήσεις και παροχή υπηρεσιών και των εξόδων σε αμοιβές προσωπικού και τρίτων, ενοίκια, τόκους και λοιπά έξοδα. Η ανάλυση αυτή δεν απαιτείται εάν προκύπτει από το βιβλίο Εσόδων – Εξόδων.

Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στην Β' κατηγορία τηρούν και βιβλίο Απογραφών Εμπορευσίμων Στοιχείων. Ορισμένα επαγγέλματα που λόγω του αντικειμένου των εργασιών τους αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα για τη σύνταξη της απογραφής είτε δεν διαθέτουν αξιόλογα αποθέματα στο τέλος της χρήσης απαλλάσσονται από την υποχρέωση της τήρησης βιβλίου Απογραφών.

2.1.3.3. Τα βιβλία Γ' κατηγορίας

Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στην τρίτη κατηγορία μπορούν να τηρούν βιβλία κατά την διπλογραφική μέθοδο με οποιαδήποτε λογιστικό σύστημα και σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής.

Συνήθως επιχειρήσεις με μικρό όγκο συναλλαγών χρησιμοποιούν το κλασικό σύστημα, ενώ μεσαίου και μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις εφαρμόζουν κάποια από τις πολλές παραλλαγές του Συγκεντρωτικού Συστήματος.

Οι επιχειρήσεις της Γ' κατηγορίας βιβλίων εφαρμόζουν υποχρεωτικά το Ε.Γ.Α.Σ., τουλάχιστον ως προς τους πρωτοβάθμιους, δευτεροβάθμιους και υπογραμμισμένους τριτοβάθμιους λογαριασμούς και ορισμένες υποχρεωτικά και τους λογαριασμούς της ομάδας 9.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Α.Σ. και τον Κ.Β.Σ., τηρούνται υποχρεωτικά⁴⁵:

1. Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού.
2. Γενικό Ημερολόγιο ή Αναλυτικά Ημερολόγια και Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο. Γενικό Καθολικό.
3. Βιβλίου Αποθήκης και Παραγωγής - Κοστολογίου.
4. Μητρώο Παγίων Στοιχείων.

2.2. Τα κυριότερα λογιστικά συστήματα της διπλογραφικής μεθόδου

---

⁴⁵ Καρδακάρης Κ. (2003), «Γενική λογιστική σε ευρώ», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα

Τα λογιστικά συστήματα αφορούν μόνο τη διπλογραφία και διακρίνονται σε δύο κατηγορίες¹⁶:

1. Τα συνθετικοαναλυτικά συστήματα. Τα γεγονότα πρώτα καταχωρούνται συνοπτικά στα συνθετικά βιβλία και μετά μεταφέρονται στα αναλυτικά βιβλία, όπου και αναπτύσσονται. Τέτοια συστήματα είναι το Κλασικό ή Ιταλικό σύστημα, το Αμερικανικό σύστημα ή σύστημα Ημερολογίου - Καθολικού.
2. Τα αναλυτικοσυνθετικά συστήματα. Τα γεγονότα πρώτα καταχωρούνται στα αναλυτικά βιβλία και κατόπιν μεταφέρονται στα συνοπτικά. Τέτοιο λογιστικό σύστημα είναι το συγκεντρωτικό σύστημα και διάφορες παραλλαγές του.

2.2.1. Το κλασικό ή ιταλικό σύστημα

Είναι το αρχαιότερο σύστημα και ονομάζεται ιταλικό γιατί πρωτοεμφανίστηκε στην Ιταλία. Περιλαμβάνει τα βιβλία¹⁷:

1. Γενικό Ημερολόγιο.
2. Γενικό Καθολικό.
3. Βιβλία Απογραφών και Ισολογισμού.
4. Μητρώο παγίων στοιχείων.

Η πορεία των λογιστικών εργασιών μέσα σε μια χρήση είναι:

- i. Καταχωρείται η απογραφή και ο ισολογισμός έναρξης στο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού.
- ii. Καταχωρείται ο Ισολογισμός στο Ημερολόγιο και το Γενικό Καθολικό. Ενημερώνονται τα Αναλυτικά Καθολικά απευθείας από την Απογραφή. Καταχωρούνται, από τα δικαιολογητικά, τα λογιστικά γεγονότα που πραγματοποιούνται στη διάρκεια της χρήσης στο Ημερολόγιο και ενημερώνεται από αυτό τόσο το Γενικό όσο και τα Αναλυτικά Καθολικά. Μηνιαία συντάσσονται Ισοζύγια και καταστάσεις συμφωνίας.

¹⁶ Βούλγαρη Ε., (1998), «Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Β' Έκδοση, Αθήνα

¹⁷ Βούλγαρη Ε., (1998), «Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Β' Έκδοση, Αθήνα

- iii. Συντάσσεται η Απογραφή τέλους χρήσης.
- iv. Προσαρμόζονται οι λογαριασμοί με την Απογραφή με τις εγγραφές τακτοποίησης και καταχωρούνται οι εγγραφές αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης και χρήσης στο Ημερολόγιο. Ενημερώνεται το Γενικό και τα Αναλυτικά καθολικά.
- v. Συντάσσεται ο τελικός Ισολογισμός στο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού και κλείνουν τα βιβλία.

Το μειονέκτημα του συστήματος αυτού είναι η ύπαρξη ενός μόνο ημερολογίου, στο οποίο επειδή καταχωρούνται όλες οι πράξεις, δεν επιτρέπει τον καταμερισμό της λογιστικής εργασίας. Το κλασικό σύστημα εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις, που άσχετα από το μέγεθος τους, δεν έχουν καθημερινά μεγάλο αριθμό γεγονότων.

2.2.2. Το σύστημα Ημερολογίου - Καθολικού

Το Γενικό Καθολικό είναι προέκταση του Ημερολογίου και αποτελούν μαζί ένα βιβλίο το Ημερολόγιο - Καθολικό. Οι στήλες των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού σε κάθε σελίδα είναι συνέχεια των στοιχείων του Ημερολογίου. Το σύστημα αυτό είναι κατάλληλο για επιχειρήσεις που κινούν μικρό βαθμό πρωτοβάθμιων λογαριασμών, όπως οι επιχειρήσεις εμπορίας αυτοκινήτων, μηχανημάτων, αντιπροσωπείας.

Τα μειονεκτήματα του συστήματος είναι ότι δεν επιτρέπει τη δημιουργία περισσότερων από 15-20 πρωτοβάθμιων λογαριασμών και υπάρχει πιθανότητα να γραφεί ποσό σε στήλη άλλου λογαριασμού από απροσεξία, διότι υπάρχουν πολλές στήλες.

Έχει όμως και το πλεονέκτημα ότι επιταχύνει τη λογιστική εργασία, διότι η ημερομηνία και η αιτιολογία γράφονται μόνο μια φορά και γίνεται έλεγχος κατά τη μεταφορά των ποσών από σελίδα σε σελίδα επειδή τα ποσά αυτά αποτελούν ισοζύγια, όπως είναι γραμμένα¹⁸.

---

¹⁸ Καρδακάρης Κ. (2003), «Γενική λογιστική σε ευρώ», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα

2.2.3. Το Συγκεντρωτικό σύστημα

Είναι το πιο διαδεδομένο σύστημα διπλογραφίας που χρησιμοποιείται στις μεγάλες επιχειρήσεις, είτε τηρούν χειρόγραφοι είτε τη μηχανογραφημένη λογιστική. Το συγκεντρωτικό σύστημα διαφέρει από τα προηγούμενα στο ότι χρησιμοποιεί περισσότερα ημερολόγια. Αυτό του δίνει το πλεονέκτημα στη χειρόγραφο λογιστική του καταμερισμό της εργασίας. Τα βιβλία του συγκεντρωτικού συστήματος είναι¹⁹:

1. Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού.
2. Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο.
3. Γενικό Καθολικό.
4. Αναλυτικά καθολικά.
5. Αναλυτικά Ημερολόγια.
6. Ημερολόγια Εγγραφών Ισολογισμού.
7. Μητρώο παγίων Στοιχείων.

Δεν μπορούν να τηρηθούν λιγότερα από δύο Αναλυτικά Ημερολόγια, δηλαδή το Αναλυτικό Ημερολόγιο Ταμείου και το Αναλυτικό ημερολόγιο Διαφόρων Πράξεων.

2.3. Τα προβλήματα από την ισχύουσα κατάσταση

Αρκετοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης ασκούν σήμερα την ταμειακή τους υπηρεσία με βάση τις δημοσιολογιστικές διατάξεις χρησιμοποιώντας το απλογραφικό λογιστικό σύστημα. Τα κυριότερα προβλήματα της ισχύουσας κατάστασης, με τα σημερινά δεδομένα, έχει για τους Ο.Τ.Α. ως ακολούθως²⁰:

1. Δεν μπορούν να εμφανίσουν την οικονομική τους κατάσταση σε μια δεδομένη στιγμή.

---

¹⁹ Λεοντάρης Μ., (2002), «Εισαγωγή στην Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Μίπος Books, Αθήνα
²⁰ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/νση οικονομικών Ο.Τ.Α., (03/1997), Εγκύκλιος με αριθμ. Πρωτ.: 7447, «Εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α.», Αθήνα

2. Ο προϋπολογισμός τους δεν φαίνεται να εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες τους, γιατί δεν έχει γίνει εργαλείο διοίκησης, στα χέρια της δημοτικής αρχής.
3. Ο εξισωτικός χαρακτήρας του προϋπολογισμού, δεν επιτρέπει τη διάγνωση και αξιοποίηση των πραγματικών δυνατοτήτων των Ο.Τ.Α. και τη σύνταξή του σε ρεαλιστική βάση
4. Η πληθώρα των βιβλίων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, καθιστά αδύνατη την παρακολούθησή τους, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι Ο.Τ.Α. να μην τηρούν ή να τηρούν με ελλιπή τρόπο τα περισσότερα από αυτά.
5. Υπάρχει αδυναμία παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων και απαιτήσεων των Ο.Τ.Α.
6. Δεν είναι δυνατή η έγκαιρη παρακολούθηση των υποχρεώσεων των δημοτών, ιδίως στην περίπτωση πολλαπλών απαιτήσεων του δήμου.
7. Οι δήμοι που δεν έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία δεν γνωρίζουν το ταμειακό τους υπόλοιπο με αποτέλεσμα να δίνουν εντολές πληρωμής, οι οποίες συσσωρεύονται στα δημόσια ταμεία, διότι δεν υπάρχει υπόλοιπο.
8. Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης και αξιοποίησης της πάγιας περιουσίας των Ο.Τ.Α.
9. Δεν υπάρχει η δυνατότητα της συνέχειας στην παρακολούθηση των έργων διαχρονικά.
10. Δεν υπάρχει ολοκληρωμένο σύστημα προμηθειών και παρακολούθησης των υλικών και αποθήκης.
11. Δεν υπάρχουν συστήματα ταμειακού προγραμματισμού και οικονομικής πληροφόρησης, με αποτέλεσμα την αδυναμία άσκησης αποτελεσματικής διοίκησης από τους Ο.Τ.Α.
12. Διαπιστώνεται απουσία απαραίτητων οικονομικών και λογιστικών εννοιών στη λειτουργία των Ο.Τ.Α. (ισολογισμός, οικονομική εκμετάλλευση, κέντρα κόστους).
13. Δεν υπάρχει διάκριση των εξόδων σε κατηγορίες, όπως δαπάνες που αφορούν την εξυπηρέτηση των πολιτών και δαπάνες που αφορούν την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των υπηρεσιών.

14. Δεν υπάρχει διαχωρισμός βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, με αποτέλεσμα να είναι ελλιπής η παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών εξόδων.

2.4. Το έργο της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Ο.Τ.Α.

Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Ο.Τ.Α. αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα λογιστικής και η υλοποίησή του απαιτεί σχεδιασμό και οργάνωση.

Οι πρώτες απόψεις για την εφαρμογή του νέου λογιστικού συστήματος εμφάνιζαν το όλο έργο σαν αγορά και λειτουργία ενός μηχανογραφικού λογιστικού προγράμματος. Αυτές οι αρχικές απόψεις συμπληρώθηκαν με την αναγκαιότητα ύπαρξης κάποιου προσωπικού που θα έκανε καταχωρίσεις, αλλά και πάλι οι διαστάσεις του έργου εμφανίζονταν περιορισμένες. Το τελευταίο χρονικό διάστημα ωριμάζει η αντίληψη που αντιμετωπίζει την εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Ο.Τ.Α. ως ένα μεγάλο και σύνθετο έργο.

Μια τέτοια προσπάθεια με διαστάσεις πανελλαδικές και τοπικές, απαιτεί την ενεργοποίηση του μηχανισμού ολόκληρου του οργανισμού, ιδιαίτερα σε ορισμένα τμήματά του, όπως είναι η Απογραφή έναρξης.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, είναι αναγκαίο το δημοτικό Συμβούλιο ή η δημορχιακή επιτροπή να συζητήσει για το έργο πρώτα με τα στελέχη του δήμου, και από κοινού να σχεδιάσουν βήμα – βήμα την εφαρμογή της μεθόδου εκτιμώντας²¹:

1. τις δυνατότητες του προσωπικού,
2. τις ανάγκες του σε εκπαίδευση,
3. τη δυνατότητα αξιοποίησης ορισμένων στελεχών σε νέες θέσεις,
4. την πορεία ολοκλήρωσης της μηχανογράφησης του Δήμου.

---

²¹ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, (10/2000), «Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους», Αθήνα

Ο σχεδιασμός αυτός απαιτεί βάση χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης, με χρέωση σε συγκεκριμένους ανθρώπους και καθορισμό υπευθύνων ανά δήμο. Από την 1^η Ιανουαρίου 2000 για όλους τους Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 5000 κατοίκων ή με έσοδα άνω των 1,5 εκ. €. ετησίως ανεξαρτήτως πληθυσμού, η εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου είναι υποχρεωτική.

2.5. Τα πλεονεκτήματα της εφαρμογής της διπλογραφικής μεθόδου στους Ο.Τ.Α.

Η εισαγωγή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους δήμους αποτελεί ασφαλώς ένα σημαντικό θεσμικό βήμα για τον εγκυγχρονισμό των συστημάτων οικονομικής διαχείρισης των Ο.Τ.Α. Η εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου θα επιφέρει σειρά πλεονεκτημάτων για τους δήμους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής²²:

1. Η σύνταξη και δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσεως) θα επιτρέψει την απεικόνιση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης του κάθε δήμου και θα δίνει την δυνατότητα σύγκρισης δημοσιευμένων στοιχείων.
2. Άμεση, αξιόπιστη και ακριβή πληροφόρηση των οικονομικών στοιχείων και μεγεθών του εκάστοτε δήμου. Οι Ο.Τ.Α. θα είναι σε θέση να γνωρίζουν έγκαιρα και σωστά:
  - i. Ανά πάσα στιγμή τα πάγια στοιχεία, τα δικαιώματα, τις αιτήσεις και τις υποχρεώσεις τους.
  - ii. Ανά μονάδα χρόνου τα αποτελέσματα που πέτυχαν από τις οικονομικές τους δραστηριότητες.
  - iii. Ανά τμήμα/υπηρεσία το κόστος λειτουργίας τους και το αποτέλεσμα που επέτυχαν
3. Σωστό προγραμματισμό των πληρωμών και εισπράξεων για την υλοποίηση των έργων.
4. Καλύτερο οικονομικό, διαχειριστικό και διοικητικό έλεγχο των Ο.Τ.Α. εκ μέρους των οργάνων τους.

---

²² Ανώνυμος, *Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης*, (1999), «Εισαγωγή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση», *Περιοδικό Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.*, Τεύχος 12, Αθήνα

5. Σύγχρονες μέθοδοι διεξαγωγής της λογιστικής και οικονομικής δραστηριότητας, μέσω πληροφοριακών συστημάτων.
6. Καλύτερη και ορθολογικότερη λογιστική και διαχειριστική οργάνωση και μείωση του σχετικού λειτουργικού κόστους.
7. Ευχερής συγκέντρωση πληροφοριών, δυνατότητα συγκρίσεων και σχηματισμού δεικτών λειτουργικής και αναπτυξιακής σημασίας.
8. Πλήρης διαφάνεια στο όλο διαχειριστικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με την εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Ο.Τ.Α., οι δήμοι κινούνται σε μια νέα βάση σε ότι αφορά στην παρακολούθηση των οικονομικών τους.

Σήμερα είναι απαραίτητη η γνώση όχι μόνο πρωταρχικών οικονομικών πληροφοριών (γνώση της χρηματοοικονομικής θέσης του Δήμου-υποχρεώσεις και απαιτήσεις), αλλά και του αναλυτικού αποτελέσματος.

Απαραίτητη είναι επίσης και η διαμόρφωση ενός πληροφοριακού συστήματος διοίκησης σε ότι αφορά στην ανάγκη για σαφείς αποφάσεις στο έργο του κάθε δήμου. Αυτό όμως το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης προϋποθέτει αξιόπιστη και επιστημονική οικονομική πληροφορία, η οποία σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των οικονομικών αριθμοδεικτών, αποτελεί την απαραίτητη βάση για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών αποτελεσματικότητας στο έργο του κάθε δήμου.

Η εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου στις οικονομικές υπηρεσίες, που αποτελούν την καρδιά του κάθε δήμου, θα επιφέρει αλλά και θα απαιτήσει αλλαγές στη δομή και τη λειτουργία του δήμου, δίνοντας παράλληλα δυνατότητες για το πέρασμα σε ανώτερα επίπεδα οικονομικής διαχείρισης.

2.6. Οι παράγοντες που επιδρούν στην διαδικασία μετάβασης από το λογιστικό των Ο.Τ.Α. στο διπλογραφικό σύστημα λογιστικής παρακολούθησης

Οι παράγοντες που επιδρούν στα απαιτούμενα βήματα και επηρεάζουν τη γρήγορη ή αργή μετάβαση είναι²³:

1. Το ισχύον νομικό πλαίσιο που καθορίζει τη συνύπαρξη του λογιστικού των Ο.Τ.Α. και του διπλογραφικού συστήματος. Με βάση όσα ισχύουν σήμερα το λογιστικό των Ο.Τ.Α. λειτουργεί πλήρως και παράλληλα με το διπλογραφικό σύστημα. Μάλιστα η παρακολούθηση του προϋπολογισμού του δήμου θα γίνεται και διπλογραφικά μέσω λογαριασμών τάξεως.
2. Η συνύπαρξη των δύο λογιστικών συστημάτων (λογιστικού των Ο.Τ.Α. και διπλογραφικού), βοηθά στο να μην «αναστατωθεί» η σημερινή λειτουργία των υπηρεσιών και εξασφαλίζει την ομαλή μετάβαση στο διπλογραφικό.
3. Η κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού όσον αφορά στη γνώση του διπλογραφικού συστήματος. Στο σημείο αυτό πρέπει να εκτιμηθούν δύο παράμετροι:
  - i. το προσωπικό των οικονομικών υπηρεσιών των δήμων δεν έχει την εμπειρία λειτουργίας διπλογραφικού συστήματος, ενώ και όσοι το γνωρίζουν έχουν αποξενωθεί από αυτό, αφού η δουλειά τους γίνεται με το απλογραφικό λογιστικό των Ο.Τ.Α.
  - ii. το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό όμως αποτελεί τον κορμό εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος.
4. Το επίπεδο μηχανοργάνωσης του δήμου. Η ύπαρξη υποδομής για τη μηχανογραφική παρακολούθηση τομέων των οικονομικών διαδικασιών παίζει καθοριστικό ρόλο στην πορεία υλοποίησης του προγράμματος:
  - i. Είναι απαραίτητο να υπάρχει μηχανογράφηση στις προμήθειες για την καταχώρηση των αναλαμβανομένων υποχρεώσεων και των τιμολογίων, έτσι ώστε οι καταχωρήσεις να ενημερώνουν το διπλογραφικό.
  - ii. Το επίπεδο μηχανογράφησης τμημάτων των προσόδων σε συνδυασμό με την ταμειακή υπηρεσία, μας καθορίζει το επίπεδο αυτόματης ενημέρωσης του διπλογραφικού.

---

²³ Καραγιάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καρανασάση, Αθήνα

- iii. Η αλληλοενημέρωση όλων αυτών των τμημάτων μηχανογραφικής παρακολούθησης δίνει τη δυνατότητα τα έσοδα να χρεώνουν (βεβαιώνουν) τους δημότες και το ταμείο με την εισπραξη των οφειλών να ξεχρεώνει (πιστώνει) τους δημότες. Ο προϋπολογισμός να ενημερώνεται από το ταμείο με τα πληρωθέντα και κατ' επέκταση το ταμείο με τις πληρωμές να εξοφλεί τους προμηθευτές.
  - iv. Ιδιαίτερα για τους δήμους με υποχρέωση τήρησης Αναλυτικής Λογιστικής, η μηχανοργάνωση των αποθηκών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής.
5. Το μέγεθος του δήμου. Η πολυπλοκότητα των διαδικασιών και κατ' επέκταση τα προβλήματα που παρουσιάζονται είναι διαφορετικά και ανάλογα με το μέγεθος του δήμου.
  6. Το επίπεδο τήρησης των διαδικασιών στην αλυσίδα των οικονομικών υπηρεσιών. Η λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών απαιτεί την τήρηση ορισμένων διαδικασιών που έχουν σχέση με τον έλεγχο νομιμότητας της δαπάνης, αλλά και με διαδικασίες ελέγχου. Στις περισσότερες περιπτώσεις των δήμων, πολλές από τις διαδικασίες αυτές δεν τηρούνται ολοκληρωμένα.
  7. Η τήρηση συγκεκριμένων διαδικασιών επιδρά σημαντικά στη σωστή εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος. Για παράδειγμα η παρακολούθηση του προϋπολογισμού θα γίνεται με διπλογραφικές εγγραφές, εάν όμως ο δήμος δεν τηρεί την διαδικασία της ανάληψης δαπάνης, δεν θα μπορεί να αποτυπώνει ένα κομμάτι της παρακολούθησης του προϋπολογισμού με διπλογραφικό τρόπο.
  8. Επιπλέον το καλό επίπεδο λειτουργίας του λογιστικού των Ο.Τ.Α., είναι καθοριστικός παράγοντας στην σωστή μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα.
  9. Η ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας. Για τη λειτουργία του διπλογραφικού συστήματος είναι αναγκαία η ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας. Αν δεν υπάρχει το ταμείο, δεν μπορούν να εμφανίζονται λογιστικά οι ταμειακές εγγραφές (εισπράξεις-πληρωμές), οι οποίες είναι απαραίτητες στο διπλογραφικό σύστημα.

10. Η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης. Ο τρόπος που επιδρά η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης στη διαδικασία υλοποίησης της εφαρμογής του Διπλογραφικού είναι διπλός:
- i. Ο ουσιαστικός λόγος ύπαρξης της αποθήκης, αφορά στην παρακολούθηση των αποθεμάτων σαν βασικό στοιχείο για τη διαμόρφωση του κόστους και κατ' επέκταση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Δήμου.
  - ii. Επιπλέον, η αποθήκη λειτουργεί και για την μηχανογραφική σύνδεση των εγγραφών του λογιστικού των Ο.Τ.Α. με το διπλογραφικό. Παρόλα αυτά η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης δεν είναι προαπαιτούμενο για την έναρξη λειτουργίας του διπλογραφικού συστήματος.

2.7. Η οργάνωση των Ο.Τ.Α. για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος

Η εφαρμογή του διπλογραφικού στους δήμους απαιτεί²⁴:

1. το σχεδιασμό και την οργάνωση του έργου,
2. την καταγραφή των δυνάμεων που θα εμπλακούν
3. την ενημέρωση και εκπαίδευσή τους,
4. το συντονισμό των ενεργειών βήμα-βήμα και
5. την παρακολούθηση της προόδου.

2.8. Η διαδικασία εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η λειτουργία του διπλογραφικού πρέπει να γίνεται παράλληλα με την υπάρχουσα λειτουργία του λογιστικού των Ο.Τ.Α. Στη βάση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι²⁵:

---

²⁴ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, (10/2000), «Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους», Αθήνα

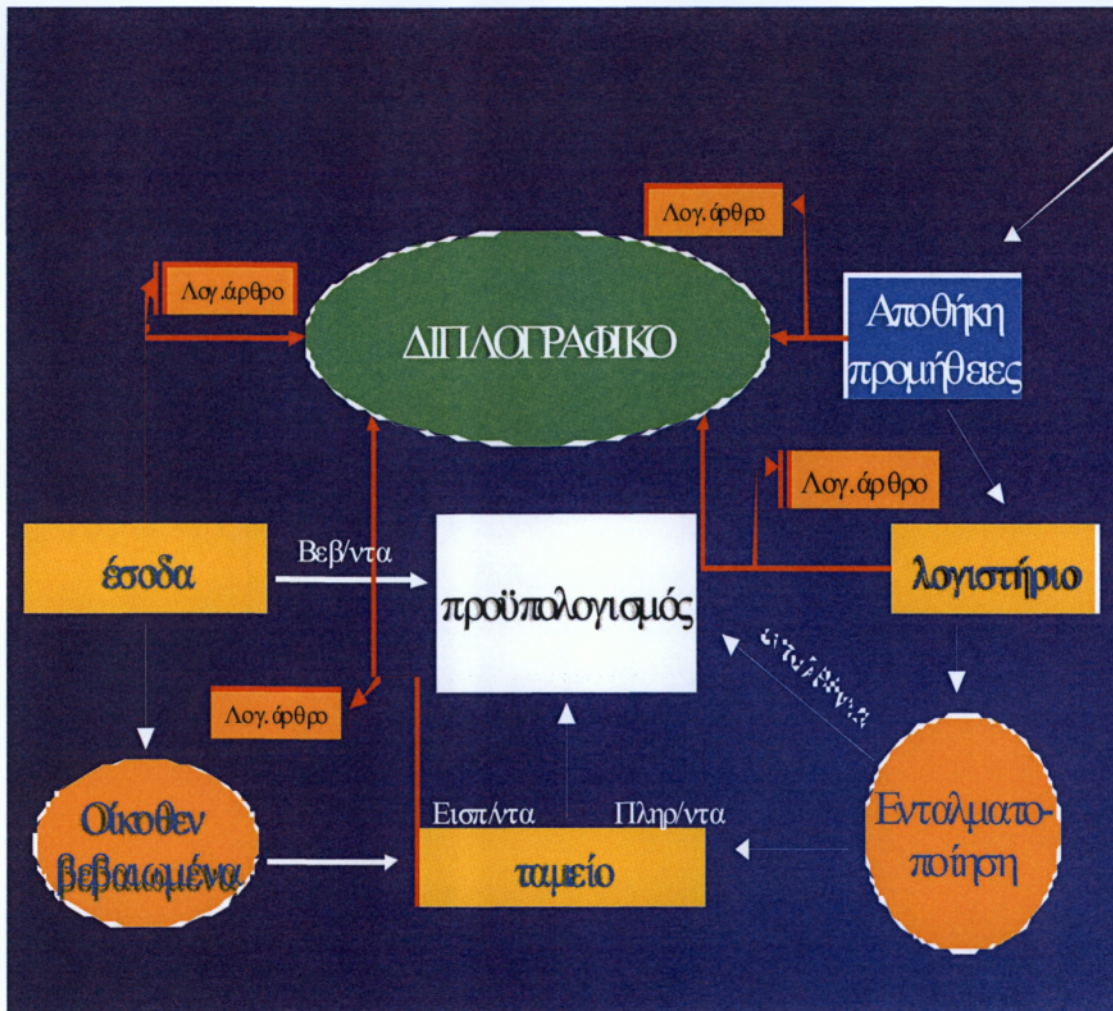
1. Δεν ανατρέπεται η όλη λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών του δήμου. Συνεχίζονται οι γνωστές διαδικασίες εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οι διαδικασίες προμηθειών, βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων.
2. Για τη πρώτη περίοδο μέχρι τη λειτουργία του διπλογραφικού, απαιτείται να εκτελεσθούν μια σειρά ενεργειών παράλληλα με την καθημερινή λειτουργία των υπηρεσιών.
3. Για να μην υπάρξει αναστάτωση και για να υλοποιηθεί έγκαιρα και σωστά το διπλογραφικό πρέπει να αντιμετωπιστεί η εφαρμογή του έργου από μια ειδική ομάδα υπαλλήλων.

Στο σχήμα 1 που ακολουθεί, γίνεται μια προσπάθεια απεικόνισης της ροής εργασιών που πρέπει να ακολουθούν οι οικονομικές υπηρεσίες για την ολοκλήρωση του έργου.

Σχήμα 1
Ροή εργασιών οικονομικών υπηρεσιών

---

²⁵ Καραγιάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καραναστάση, Αθήνα

Πηγή: Καραγιάνης Σ., «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ»

Η παρακολούθηση και διεκπεραίωση των λογιστικών εργασιών θα πραγματοποιείται από μια ομάδα εργασίας που θα πρέπει να συγκροτηθεί. Στην ομάδα εργασίας συμμετέχουν υπάλληλοι από τα αντίστοιχα τμήματα των οικονομικών υπηρεσιών, οι οποίοι είναι οι συνδετικοί κρίκοι των αναλυτικών εργασιών του λογιστικού των Ο.Τ.Α. με το διπλογραφικό. Η ομάδα εργασίας αναλαμβάνει²⁶:

1. Να καταγράψει την υπάρχουσα κατάσταση του δήμου.
2. Να σχεδιάσει και να οργανώσει την εφαρμογή του έργου.
3. Να παρακολουθεί σε συνεργασία με την διοίκηση του δήμου την υλοποίηση της εφαρμογής του διπλογραφικού.

²⁶ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, (10/2000), «Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους», Αθήνα

4. Να επικοινωνεί με τις διευθύνσεις για τις απαιτούμενες ενέργειές τους, όσον αφορά στην εφαρμογή του συστήματος.
5. Να τηρεί και να εκτυπώνει τα βιβλία του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, καθώς και κάθε λογιστική υποχρέωση που απορρέει από τις σχετικές διατάξεις
6. Να συμπληρώνει και να αποστέλλει αναφορές προόδου της εφαρμογής όταν ζητούνται από τα αρμόδια όργανα.
7. Η ομάδα εργασίας πρέπει να συνεδριάζει τακτικά, να καθορίζει πλάνο εργασίας και να παρακολουθεί την υλοποίησή του.

2.8.1. Η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης των Ο.Τ.Α. πριν την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου

Η εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου στους δήμους απαιτεί την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης. Η καταγραφή είναι η συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών που χρειάζονται για την οργάνωση του έργου. Τα στοιχεία που είναι απαραίτητα είναι τα εξής²⁷:

1. Οικονομικά στοιχεία, για το μέγεθος του δήμου.
2. Το ύψος του προϋπολογισμού, των τακτικών εσόδων του δήμου ,τα οποία εκτός των άλλων εμφανίζουν την υποχρέωση του δήμου να τηρεί ή όχι Αναλυτική Λογιστική.
3. Οι βασικές οικονομικές δραστηριότητες του δήμου, οι οποίες καθορίζουν τις αναγκαίες οικονομικές πληροφορίες και τους λογαριασμούς που θα τις απεικονίζουν.
4. Ειδικές οικονομικές δραστηριότητες που δεν συναντώνται συχνά, όπως για παράδειγμα η εκμετάλλευση σφαγείων, μαρίνων, ζωολογικού κήπου, ο χαρακτήρας των οποίων απαιτεί ιδιαιτερότητα στη λογιστική παρακολούθηση.
5. Η δομή και η λειτουργία του δήμου για την ορθολογική απεικόνιση των οικονομικών δραστηριοτήτων:

---

²⁷ Καραγιλάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καρανασάση, Αθήνα

6. Το οργανόγραμμα των υπηρεσιών, που απεικονίζει τη διάρθρωση του δήμου και βοηθά στην κοστολογική διαμόρφωσή του.
7. Ποιοι υπάλληλοι και με ποιό τρόπο θα επηρεασθούν με την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος.
8. Η ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας και η πιθανώς απαιτούμενη δημιουργία της.
9. Ο σημερινός ρόλος του γραφείου προμηθειών και οι απαιτούμενες αναδιαρθρώσεις στην λειτουργία του.
10. Η ύπαρξη, η στελέχωση και η λειτουργία των αποθηκών του δήμου.
11. Το επίπεδο λειτουργίας των διαδικασιών του λογιστικού των Ο.Τ.Α.
12. Η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται για την εκτέλεση του προϋπολογισμού (έκθεση ανάληψης δαπάνης κλπ.).
13. Η γνώση και η τήρηση των διαδικασιών των οικονομικών υπηρεσιών, όπως είναι οι έγκαιρες διαδικασίες βεβαίωσης εσόδων ή οι ολοκληρωμένες διαδικασίες προμηθειών.
14. Η εμπειρία του προσωπικού στο διπλογραφικό σύστημα για τη συγκρότηση της ομάδας των ανθρώπων που θα ασχοληθούν με την εφαρμογή του.
15. Εάν υπάρχει προσωπικό με γνώσεις λογιστικής .
16. Εάν ο Δήμος έχει κτηματολογηθεί.
17. Εάν υπάρχει και τηρείται το βιβλίο περιουσίας.
18. Εάν υπάρχουν παλαιά αρχεία καταγραφής.

Πέραν των όσων παρουσιάστηκαν παραπάνω, ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία για την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου είναι ο Ισολογισμός και η Απογραφή έναρξης. Ως Ισολογισμός έναρξης νοείται η αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου κατά τη στιγμή έναρξης εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος μέσα από λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής. Το διπλογραφικό σύστημα εμφανίζει την συνολική οικονομική κατάσταση του δήμου ή της κοινότητας ανά πάσα στιγμή. Ο Ο.Τ.Α. κατά τη στιγμή έναρξης του διπλογραφικού δεν μπορεί παρά να παρουσιάζεται με την οικονομική του κατάσταση την συγκεκριμένη χρονική στιγμή, μιας και δεν δημιουργείται εκείνη τη στιγμή, αλλά παρουσιάζεται σαν αποτέλεσμα μιας μακρόχρονης οικονομικής πορείας.

Η Απογραφή έναρξης είναι αναγκαία για να διαμορφωθεί ο Ισολογισμός έναρξης, ο οποίος αποτελεί ένα στάδιο στην πορεία του δήμου σαν οικονομική μονάδα.

Πίνακας 1
Ο Ισολογισμός έναρξης

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		Α.ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	
Γ.ΠΑΠΟΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Κεφάλαιο	Α(I)
Ασύμμετες ακινητοποιήσεις	Γ(I)	Διαφορές αναπλήξης	Α(II)
Ενσύμμετες ακινητοποιήσεις	Γ(II)		
Συμμετοχές και άλλες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	Γ(III)	Αποθεματικά κεφάλαια	Α(IV)
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Αποτελέσματα σε νέο	Α(V)
Αποθέματα	Δ(I)	Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου	Α(VI)
Απαιτήσεις	Δ(II)	Β.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	
Χρεόγραφα	Δ(III)	Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Διαθέσιμα	Δ(IV)	Μακροπρόθεσμες	Γ(I)
		Βραχυπρόθεσμες	Γ(II)
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		Δ.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Χρεωστικοί λογαριασμοί τόξεως		Πιστωτικοί λογαριασμοί τόξεως	

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

Οι μεταβολές ανάμεσα στη αρχή και το τέλος του οικονομικού έτους διαμορφώνουν μια νέα οικονομική κατάσταση που αποτυπώνεται με νέο ισολογισμό. Ο νέος ισολογισμός ενσωματώνει το αποτέλεσμα της οικονομικής διαχείρισης κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, αποτέλεσμα αρνητικό ή θετικό, κέρδος ή ζημιά, πλεόνασμα ή έλλειμμα. Τα προβλήματα που πιθανόν να προκύψουν είναι τα εξής:

1. Οργάνωση της απογραφής.
  - ι. Από πού θα αντληθούν στοιχεία για την απογραφή και ειδικότερα την αποτίμηση των παγίων.

- ii. Με ποια έντυπα θα γίνει η καταγραφή. Τα έντυπα πρέπει να βοηθούν στην σύνταξη του μητρώου παγίων, δηλαδή να συγκεντρώνουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία που χρειάζονται.
2. Καταγραφή όλης της πάγιας περιουσίας.
3. Αποφυγή πιθανής μη καταγραφής κάποιων περιουσιακών στοιχείων.
4. Νομική επεξεργασία των απογραμμένων στοιχείων.
  - i. Το πιθανότερο είναι να προκύψουν διάφορα θέματα σχετικά με την κυριότητα ακινήτων και χρειάζεται η απογραφή να συμβάλλει στην επίλυση σχετικών θεμάτων. Τα θέματα που θα προκύψουν θα είναι σίγουρα γύρω από το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων. Μέχρι σήμερα έχει γίνει φανερό πως αρκετά ακίνητα βρίσκονται σε καθεστώς αμφισβήτησης ή εμφανίζονται δίχως τίτλους ιδιοκτησίας. Αρκετά θέματα προκύπτουν επίσης γύρω από το ιδιοκτησιακό καθεστώς της κοινόχρηστης περιουσίας.
  - ii. Επιπλέον χρειάζεται να εμφανιστούν τα βάρη των ακινήτων, για τα οποία μόνο ο νομικός του δήμου είναι σε θέση πληροφορήσει.
5. Αποτίμηση της πάγιας περιουσίας
6. Καταγραφή, χωρίς αποτίμηση, των περιουσιακών στοιχείων που δεν ανήκουν ιδιοκτησιακά στον δήμο, αλλά σε τρίτους.
7. Καταχώρηση των παγίων στοιχείων στο μητρώο παγίων. Η καταχώριση στο μητρώο παγίων θα γίνεται σταδιακά με την συγκέντρωση και αποτίμηση των παγίων στοιχείων. Η ενημέρωση του μητρώου πριν από την έγκριση της απογραφής θα βοηθήσει στην εξαγωγή σωστών στοιχείων για τις αποσβέσεις.

2.8.2. Η δημιουργία λογιστικού σχεδίου και αντιστοίχιση

Στο συγκεκριμένο στάδιο, διαμορφώνεται συγκεκριμένο λογιστικό σχέδιο του δήμου και αντιστοιχίζονται οι κωδικοί του λογιστικού των Ο.Τ.Α. με τους κωδικούς του διπλογραφικού συστήματος. Ειδικότερα²⁸:

1. Συγκρότηση-εξειδίκευση του λογιστικού σχεδίου του δήμου. Το κλαδικό λογιστικό σχέδιο χρειάζεται εξειδίκευση για το δήμο. Πιο συγκεκριμένα:

---

²⁸ Καραγιάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καρανασάση, Αθήνα

- i. Κωδικοποίηση των έργων.
  - ii. Διαχωρισμό των επιχορηγήσεων σε εκείνες που χορηγούνται για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών και σε εκείνες που χορηγούνται για την κατασκευή έργων.
  - iii. Διαμόρφωση λογαριασμών για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων πληροφοριακών αναγκών του δήμου.
2. Η διαμόρφωση του συγκεκριμένου λογιστικού σχεδίου σε κάθε δήμο βοηθά στην εξοικείωση του δυναμικού του δήμου με πρακτικά θέματα εφαρμογής του διπλογραφικού, καθώς και στην αφομοίωση βασικών θεμάτων του διπλογραφικού συστήματος.
  3. Με τη διαδικασία αυτή γίνονται επισημάνσεις για τη δημιουργία νέων κωδικών στο κλαδικό λογιστικό σχέδιο, όπως και παρατηρήσεις για τυχόν διορθώσεις που χρειάζεται να γίνουν στην κωδικοποίηση του κλαδικού λογιστικού σχεδίου, πάντα μέσα από τις συγκεκριμένες παρατηρήσεις των ιδιομορφιών του δήμου.

Ως «αντιστοίχιση» νοείται η αντιπαραβολή σε κάθε κωδικό του λογιστικού των Ο.Τ.Α. έναν ή περισσότερους κωδικούς της Γενικής Λογιστικής. Η αντιστοίχιση βοηθά στη σύνδεση των λογιστικών πράξεων του λογιστικού των Ο.Τ.Α. και την απεικόνισή τους στο διπλογραφικό. Επίσης, συμβάλλει σημαντικά στη μηχανογραφική ενημέρωση του διπλογραφικού μέσω των ενημερώσεων που γίνονται στο σύστημα της οικονομικής διαχείρισης του δήμου. Ειδικότερα αντιστοιχίζονται:

1. Οι κωδικοί των εσόδων του Δήμου, των υλικών, των εξόδων και των παγίων.
2. Οι κωδικοί των κρατήσεων
3. Οι κωδικοί των αιτήσεων και των προμηθευτών.
4. Η διαδικασία της αντιστοίχισης λειτουργεί και αντίστροφα. Βοηθά στην διαμόρφωση των προϋπολογισμών με μεγαλύτερη προσοχή ως προς το τι εννοούν και τι περιέχουν οι Κ.Α.Δ.
5. Με την εφαρμογή του διπλογραφικού τακτοποιούνται εκκρεμότητες, ώστε η δομή του προϋπολογισμού να είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα.

2.8.3. Η εξοικείωση με το νέο σύστημα

Η εφαρμογή ενός νέου λογιστικού συστήματος δημιουργεί ανησυχίες για το «νέο» και για την δυνατότητα εφαρμογής του, ενώ είναι σημαντικό να διευκρινιστούν οι βασικές διαφορές μεταξύ του «παλαιού» (λογιστικού των Ο.Τ.Α.) και του «νέου» (διπλογραφικού).

Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ ενός απλογραφικού λογιστικού συστήματος, όπως είναι το λογιστικό των Ο.Τ.Α, και του διπλογραφικού συστήματος είναι οι εξής²⁹:

1. Στο λογιστικό των Ο.Τ.Α., η υποχρέωση εμφανίζεται με την ενταλματοποίηση της δαπάνης, ενώ στο διπλογραφικό με την έκδοση του παραστατικού του προμηθευτή ή άλλου τρίτου. Η διαφορά αυτή είναι σημαντική γιατί το λογιστικό των Ο.Τ.Α. δεν στηρίζεται στο αστικό και εμπορικό δίκαιο, όπου ορίζεται πως η υποχρέωση γεννάται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης της υπηρεσίας ή της μεταβίβασης των αγαθών. Δεν μπορεί θεωρείται υποχρέωση ό,τι έχει ενταλματοποιηθεί και να αγνοούνται μια σειρά παραστατικών προμηθευτών που ενώ έχουν παρασχεθεί οι υπηρεσίες ή έχουν παραδοθεί τα αγαθά, δεν θεωρούνται υποχρέωση γιατί δεν έχουν ενταλματοποιηθεί.
2. Στο λογιστικό των Ο.Τ.Α. το έσοδο θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε όταν εισπράττεται, ενώ στο διπλογραφικό όταν βεβαιώνεται. Ένα έσοδο πραγματοποιείται όταν έχει παραδοθεί το αγαθό ή όταν έχει παρασχεθεί η υπηρεσία. Το λογιστικό των Ο.Τ.Α, αντίθετα θεωρεί ότι το έσοδο πραγματοποιείται όταν εισπράττεται.
3. Υπάρχει χρονική υστέρηση ανάμεσα στις λογιστικές εγγραφές του απλογραφικού και του διπλογραφικού συστήματος, δηλαδή:
  - i. Με το Απλογραφικό έχουμε λογιστική εγγραφή με την ενταλματοποίηση ή την είσπραξη.
  - ii. Με το Διπλογραφικό έχουμε 2 εγγραφές: η πρώτη με τη λήψη του παραστατικού και η δεύτερη με την πληρωμή του.

Σχήμα 2

---

²⁹ Καραγιάννης Σ., (2002), «Το οικονομικό διαχειριστικό λογιστικό σύστημα των Ο.Τ.Α. με την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου», Εκδόσεις Καραναστάση, Αθήνα

Οι εγγραφές στο απλογραφικό και διπλογραφικό σύστημα από τη λήψη εσόδου

<u>Στάδια</u>	<u>Απλογραφικό</u>	<u>Διπλογραφικό</u>
Εντολή	-	-
Λήψη παραστατικού	-	Λογιστική εγγραφή
Ενταλματοποίηση	Λογιστική εγγραφή	Λογ.τάξεως
Εξόφληση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

Πηγή: Καραγιάνης Σ., «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.»

Αντίστοιχα στα έσοδα δεν υπάρχει χρονική υστέρηση ανάμεσα στις εγγραφές στα δύο λογιστικά συστήματα. Η φάση της βεβαίωσης είναι η αντίστοιχη φάση της λογιστικής εγγραφής της πίστωσης του εσόδου και η φάση της είσπραξης αντιστοιχεί απόλυτα με την φάση της ταμειακής εγγραφής στο Διπλογραφικό.

Σχήμα 3

Οι εγγραφές στο απλογραφικό και διπλογραφικό σύστημα από τη λήψη εσόδου στη φάση της βεβαίωσης

<u>Στάδια</u>	<u>Απλογραφικό</u>	<u>Διπλογραφικό</u>
Βεβαίωση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή
Είσπραξη	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

4. Στο διπλογραφικό έχουμε εφαρμογή της κίνησης του λογαριασμού μέσω της χρεοπίστωσης. Στο απλογραφικό οι λογαριασμοί αυξάνονται (των εσόδων ή των εξόδων). Στο διπλογραφικό οι λογαριασμοί έχουν διπλή έκφραση (τη χρέωση και την πίστωση), με αποτέλεσμα να αυξομειώνονται. Επίσης στο διπλογραφικό σύστημα υπάρχουν λογαριασμοί που συστηματικά αυξομειώνονται, όπως των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων, ενώ στο απλογραφικό όχι. Για παράδειγμα, στο διπλογραφικό υπάρχουν λογαριασμοί πελατών (που εμφανίζουν τις απαιτήσεις), προμηθευτών που εμφανίζουν τις υποχρεώσεις (προς τους προμηθευτές), ταμείου και χρηματικών διαθεσίμων γενικότερα (ταμείο, λογαριασμοί καταθέσεων κλπ.) οι οποίοι αυξομειώνονται.
5. Η έννοια του ταμείου δεν εμφανίζεται άμεσα στο απλογραφικό, αλλά προκύπτει από το αλγεβρικό άθροισμα κάποιων λογαριασμών στο βιβλίο τρεχούμενων λογαριασμών. Στο διπλογραφικό είναι αυτούσια η παρουσία λογαριασμού που εμφανίζει τα χρηματικά διαθέσιμα. Παρόλα αυτά η όλη λειτουργία του απλογραφικού είναι καθαρά ταμειακή λειτουργία. Έχει σαν σκοπό την παρακολούθηση των εσόδων και των εξόδων του δήμου.
6. Ενιαίο Λογιστικό Σύστημα στο διπλογραφικό. Ενώ το απλογραφικό λογιστικό σύστημα δίνει μεν τη δυνατότητα να παρακολουθείται κάθε οικονομική δραστηριότητα του δήμου, αυτό γίνεται με την τήρηση ενός μεγάλου αριθμού βιβλίων, ασύνδετων μεταξύ τους. Το διπλογραφικό σύστημα δίνει αντίθετα τη δυνατότητα να παρακολουθούνται όλα αυτά τα στοιχεία μέσα από ενιαίο λογιστικό κύκλωμα (τα λογιστικά κυκλώματα του διπλογραφικού).
7. Από το απλογραφικό σύστημα δεν προκύπτουν στοιχεία για το ετήσιο αποτέλεσμα της δραστηριότητας του δήμου, ενώ από το διπλογραφικό προκύπτει το αποτέλεσμα με λογιστικές εγγραφές και εμφανίζεται μέσω ειδικής ομάδας λογαριασμών.
8. Το διπλογραφικό εμφανίζει την περιουσιακή κατάσταση του δήμου, ενώ το λογιστικό των Ο.Τ.Α. απαιτεί γι' αυτό ξεχωριστό βιβλίο, άσχετο με το σύστημα οικονομικής διαχείρισης. Ο ισολογισμός που δημοσιεύουν οι οικονομικές μονάδες, που τηρούν διπλογραφικό

σύστημα, εμφανίζει την περιουσία τους κατά κατηγορία (πάγιο ενεργητικό, κυκλοφορούν κεφάλαιο, υποχρεώσεις κ.λ.π.)

9. Το λογιστικό των Ο.Τ.Α. αντιμετωπίζει την εισπραξη σαν έσοδο της χρήσης που εισπράττεται και το έξοδο σαν έξοδο της χρήσης που πληρώνεται. Το διπλογραφικό αντιμετωπίζει το έσοδο και το έξοδο ότι πραγματοποιείται στην χρήση που πραγματοποιείται ανεξάρτητα εάν πληρώνεται ή εισπράττεται. Με δύο λόγια το απλογραφικό δεν έχει την δυνατότητα διαχωρισμού των χρήσεων.

2.8.4. Η εκπαίδευση του προσωπικού

Η διαδικασία της εκπαίδευσης πρέπει να είναι συνεχής και συστηματική, να επικεντρώνει κάθε φορά στα θέματα που επιβάλλεται να κατανοηθούν σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο για να προχωρήσει η κάθε φάση του έργου. Έτσι η εκπαίδευση πρέπει να αντιμετωπιστεί σε τρία επίπεδα³⁰:

1. Θεωρητική εκπαίδευση πάνω στη διπλογραφική λογιστική μέθοδο. Στο επίπεδο αυτό πραγματοποιούνται κύκλοι σεμιναρίων (όπως του Ε.Κ.Δ.Δ.), όμως είναι φανερό πως οι κύκλοι αυτοί δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις γνώσεις που παρέχονται από τα Α.Ε.Ι. και τα Τ.Ε.Ι. Στο επίπεδο αυτό εντάσσονται και μικροί κύκλοι σεμιναρίων που γίνονται σε επίπεδο δήμου ή νομού, με στόχο την εξοικείωση με το διπλογραφικό.
2. Πρακτική εξάσκηση στη λειτουργία των προγραμμάτων εφαρμογής του διπλογραφικού. Η εκπαίδευση αυτή μπορεί να καλυφθεί από την εταιρεία-προμηθευτή του λογισμικού. Είναι σαφές πως μόνο η θεωρητική γνώση δεν είναι ικανή να καταστήσει κάποιον σε θέση να λειτουργεί μηχανογραφικά το λογιστήριο του διπλογραφικού.
3. Ειδικές εφαρμογές εκπαίδευσης, όπως:

---

³⁰ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, (10/2000), «Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους», Αθήνα

- i. Πρακτική λογιστικών ασκήσεων πάνω στον Η/Υ. Η εκπαίδευση στο επίπεδο αυτό πρέπει να γίνεται σε συνεργασία λογιστικής και μηχανογράφησης.
- ii. Μικροί ειδικοί κύκλοι σεμιναρίων με εξειδικευμένα θέματα (όπως αναλυτική λογιστική, διαχείριση αποθηκών κλπ.)
- iii. Ημερίδες με επίκαιρα θέματα , όπως Απογραφή Έναρξης.

2.9. Η οργάνωση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.

Η λογιστική βοηθά στην απεικόνιση των οικονομικών πράξεων του δήμου. Η απεικόνιση αυτή οργανώνεται στη βάση της λειτουργίας του και εάν αυτή η λειτουργία είναι χαμηλού επιπέδου, χαμηλού επιπέδου θα είναι και η λογιστική απεικόνιση. Επιπλέον κάποιες λειτουργίες είναι απαραίτητες για την λειτουργία του διπλογραφικού. Έτσι, ορισμένες αλλαγές είναι απαραίτητες στην οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών, όπως³¹:

1. Τήρηση των διαδικασιών προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών (έκθεση ανάληψης δαπάνης, παραλαβή των αγαθών κλπ.)
2. Πύλες εισόδου και κέντρα συγκέντρωσης των παραστατικών.
3. Δομημένο γραφείο προμηθειών
4. Δημιουργία και λειτουργία αποθηκών.
5. Σύσταση ταμειακής υπηρεσίας.

Για να υπάρξει δομημένη λειτουργία στο μέλλον, είναι απαραίτητη η οργάνωση από βασικά θέματα τάξης (λειτουργία διαδικασιών λογιστικού των Ο.Τ.Α., άμεση συγκέντρωση των παραστατικών δαπάνης, τάξη στην προμήθεια και διακίνηση των υλικών κλπ).

2.9.1. Η οργάνωση των αποθηκών

---

³¹ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, (10/2000), «Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους», Αθήνα

Η αποθήκη, όπως είναι οργανωμένη στους δήμους σήμερα, έχει καθαρά διαχειριστικό χαρακτήρα. Έχει ως στόχο να παρακολουθεί τη διακίνηση των υλικών, συνήθως χωρίς να ενδιαφέρεται για τις αξίες τους. Παράλληλα, μέσα από την διαχείριση των αποθηκών σήμερα, παρακολουθούνται και κινητά περιουσιακά στοιχεία. Η θέση της αποθήκης στο γενικότερο έργο εφαρμογής του διπλογραφικού είναι σημαντική³²:

1. Μέσω της αποθήκης παρακολουθούνται η διακίνηση των υλικών, οι αξίες και οι ποσότητες, και είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το κόστος των υλικών που έχουν αναλωθεί.
2. Μέσω της αποθήκης ενημερώνεται το μηχανογραφικό σύστημα του διπλογραφικού, πράγμα που απαιτεί την πλήρη και ορθή λειτουργία της.

Προκειμένου να οργανωθούν οι αποθήκες με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του διπλογραφικού συστήματος και να υπάρχει σωστός εσωτερικός έλεγχος, είναι απαραίτητα τα εξής βήματα:

1. Διευκρίνιση των υλικών που παρακολουθούνται στην αποθήκη. Στην αποθήκη παρακολουθούνται τα αποθέματα, δηλαδή οι πρώτες ύλες, τα αναλώσιμα υλικά και τα ανταλλακτικά των παγίων που χρησιμοποιούνται και έχουν κύκλο ζωής μικρότερο από ένα χρόνο.
2. Να εξεταστεί το ενδεχόμενο αν θα παρακολουθούνται κινητά περιουσιακά στοιχεία μέσα από την αποθήκη. Μερικές φορές υπάρχει η ανάγκη να παρακολουθούνται κινητά περιουσιακά στοιχεία στην αποθήκη. Είναι γνωστό ότι αυτά παρακολουθούνται μέσα από το μητρώο παγίων.
3. Κωδικοποίηση των ειδών που θα παρακολουθούνται.
4. Οργάνωση της απογραφής.
5. Οργάνωση της καταχώρησης των
6. Η οργάνωση της φυσικής διακίνησης των υλικών της αποθήκης και η λογιστική απεικόνιση της όλης διαδικασίας.

2.9.2. Η μηχανοργάνωση στην τήρηση των βιβλίων

---

³² Καραγιλάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καρανασάση, Αθήνα

Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος δεν νοείται με χειρόγραφο τρόπο. Εξ' άλλου η άντληση οικονομικών πληροφοριών απαιτεί ταχύτατη καταχώριση, ταξινόμηση, επεξεργασία και αξιολόγηση των στοιχείων. Η μηχανοργάνωση έρχεται και απαντάει στις αυξημένες απαιτήσεις της λογιστικής παρακολούθησης. Η λειτουργία του μηχανογραφικού συστήματος βοηθάει³³:

1. Στην παρακολούθηση των απαιτήσεων του λογιστικού των Ο.Τ.Α. (παρακολούθηση προϋπολογισμού, εκκαθάριση-ενταλματοποίηση των δαπανών, βεβαίωση και είσπραξη των αναλυτικών εσόδων, τήρηση βιβλίων του Λογιστικού των Ο.Τ.Α.) .
2. Στην τήρηση του διπλογραφικού συστήματος
3. Στην ενημέρωση του διπλογραφικού από το σύστημα της οικονομικής διαχείρισης με αυτοματοποιημένο τρόπο για την αποφυγή «διπλής» δουλειάς στην καταχώριση.

Για την σωστή λειτουργία και ενημέρωση, είναι αναγκαίο να γίνουν, σε συνεργασία με την εταιρεία μηχανοργάνωσης, οι απαραίτητες παραμετροποιήσεις:

1. Αντιστοίχιση λογαριασμών λογιστικού των Ο.Τ.Α. με τους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής (έξοδα, δαπάνες, έσοδα)
2. Αντιστοίχιση των κωδικών της αποθήκης με τους κωδικούς της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής.
3. Αντιστοίχιση των πινάκων κρατήσεων.

Τέλος με την εξασφάλιση της λειτουργίας του λογισμικού μπορούν να προεκτυπωθούν τα λογιστικά βιβλία του διπλογραφικού συστήματος:

1. Γενικό αναλυτικό ημερολόγιο εγγραφών της γενικής λογιστικής.
2. Αναλυτικό ημερολόγιο εγγραφών τάξεως-προϋπολογισμού για τις εγγραφές του κυκλώματος τάξεως.
3. Γενικό καθολικό
4. Συγκεντρωτικό ημερολόγιο
5. Ημερολόγιο πράξεων ισολογισμού
6. Βιβλίο απογραφών και ισολογισμού.
7. Μητρώο παγίων.

---

³³ Καραγιάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καραναστάση, Αθήνα

Μέρος Β΄
Ερευνητική Επισκόπηση

Κεφάλαιο 3^ο

Η περίπτωση του Δήμου Μυτιλήνης

3.1. Ο δήμος Μυτιλήνης

Ο δήμος Μυτιλήνης έχει πληθυσμό 36.196 κατοίκους (απογραφή 2001) και έκταση 107.460 στρέμματα. Έδρα του δήμου είναι η Μυτιλήνη και περιλαμβάνει 9 δημοτικά διαμερίσματα. Φέρει το όνομα μιας από τις

θυγατέρες του Μάκαρα, πρώτου κατοίκου και βασιλιά της Λέσβου. Ιδρύθηκε περίπου το 1000 π.Χ. και έκτοτε δεν έπαψε να κατοικείται. Η μεγάλη της ακμή σημειώθηκε τον 7ο έως τον 6ο π.Χ. αιώνα με τον Πιττακό (648-569 π.Χ.), πολιτικό και στρατιωτικό ηγέτη της, έναν από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας.

Ο σημερινός δήμος Μυτιλήνης δημιουργήθηκε, μετά την εφαρμογή του νόμου Καποδίστρια, από την προσάρτηση στο μέχρι τότε δήμο των κοινοτήτων Ταξιαρχών, Μόριας, Παναγιούδας, Παμφίλων, Λουτρών, Αφάλωνος, Αλυφαντών και Αγίας Μαρίνης. Η έκταση της πόλης είναι σχετικά μεγάλη, αλλά δυσανάλογη ως προς τον πληθυσμό της. Ο σχετικά μικρός πληθυσμός της ως προς την έκταση της, οφείλεται στο ότι μόνο το νότιο και το νοτιοδυτικό τμήμα της πόλης έχουν υποστεί τον οικοδομικό οργανισμό τις δεκαετίες του 80' και του 90' της πυκνής δόμησης και κατασκευής πολυκατοικιών άρα και την συσπείρωση της πλειοψηφίας του πληθυσμού. Η υπόλοιπη μεγαλύτερη πιο αραιοκατοικημένη έκταση της Μυτιλήνης αντιπροσωπεύεται σχεδόν ακόμη, από χαμηλά παλαιά κυρίως κτίρια μεταξύ των οποίων πολλά διατηρητέα νεοκλασικά και κάποια δυτικής ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής κτίρια³⁴.

3.2. Το οργανόγραμμα του δήμου Μυτιλήνης

Ο δήμος Μυτιλήνης, όπως ο κάθε οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, ακολουθεί συγκεκριμένο τρόπο οργάνωσης των υπηρεσιών του, προσαρμοσμένο πάντοτε στις ανάγκες του. Το σχήμα 3 μας παρουσιάζει τη γενική διάρθρωση του δήμου.

Σχήμα 4
Η γενική διάρθρωση του δήμου Μυτιλήνης

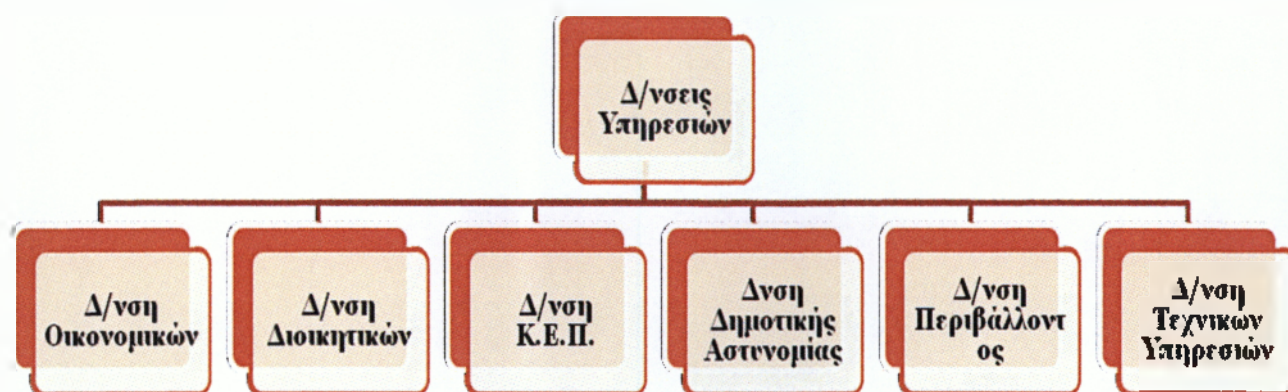

³⁴ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τον επίσημο διαδικτυακό τόπο του δήμου Μυτιλήνης, ημερ. ανάρτησης 24/08/2008, ετήσιου έκθεσης

Πηγή: Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, Τμήμα Διοίκησης Δ. Μυτιλήνης

Ειδικότερα, η διάρθρωση των διευθύνσεων υπηρεσιών γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε όχι μόνο να βοηθούν στην εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου αλλά να διευκολύνουν και τους δημότες στις επαφές τους με αυτόν. Το σχήμα 5 παρακάτω παρουσιάζει τις διευθύνσεις υπηρεσιών που λειτουργούν στο δήμο Μυτιλήνης.

Σχήμα 5
Οι διευθύνσεις υπηρεσιών του δήμου Μυτιλήνης

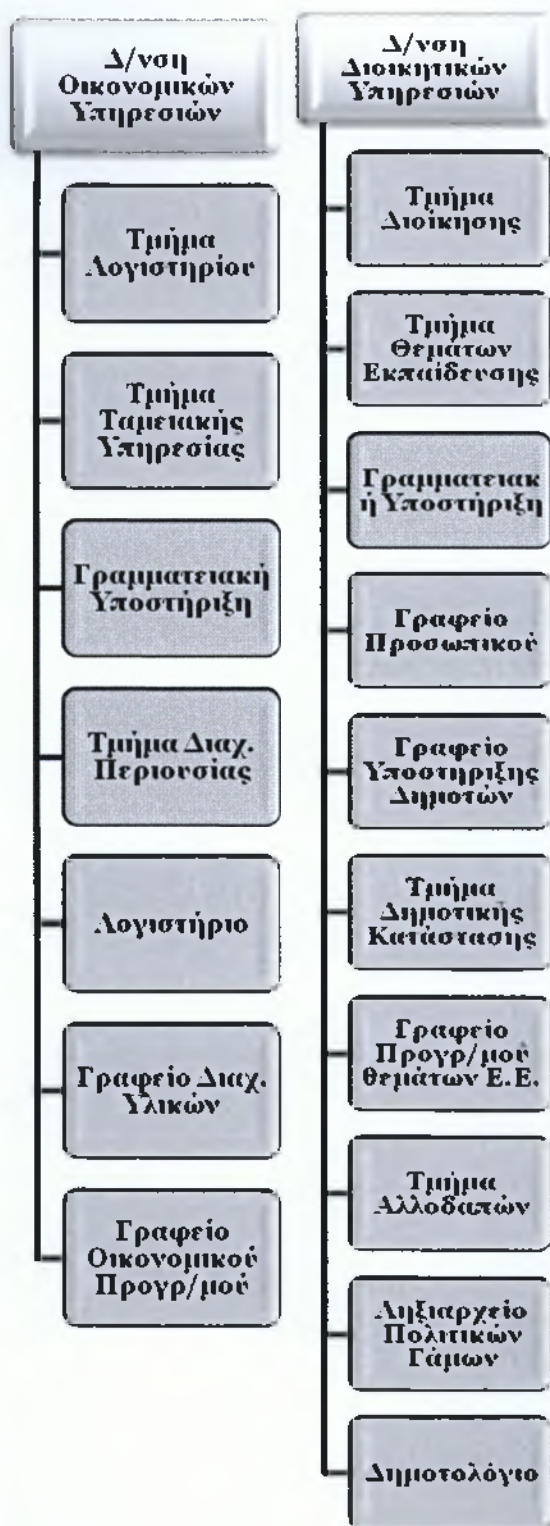

Πηγή: Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, Τμήμα Διοίκησης Δ. Μυτιλήνης

Τα τμήματα που αποτελούν τις διευθύνσεις υπηρεσιών του δήμου Μυτιλήνης και ασκούν τις αντίστοιχες δραστηριότητες απεικονίζονται στο σχήμα 6 που ακολουθεί.

Σχήμα 6
Τα τμήματα των υπηρεσιών του δήμου Μυτιλήνης

Πηγή: Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών, Τμήμα Διοίκησης Δ. Μυτιλήνης

3.3. Η παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων

Ο πίνακας που ακολουθεί μας παρουσιάζει το σύνολο των παγίων στοιχείων που έχει στην κατοχή του ο δήμος Μυτιλήνης έως την 01/01/2008.

Πίνακας 2
Τα πάγια του δήμου Μυτιλήνης έως την 01/01/2008

Περιγραφή	Ποσ/τα	Αξία κτήσης	Τρέχουσα αξία	Συνολικές Αποσβέσεις	Αναπόσβ. αξία
Γήπεδα-Οικόπεδα	65	0,00	0,00	17.290.382,44	0,00
Αγροί	46	4.017.985,03	4.017.985,03	0,00	0,00
Δάση	113	25.210.186,54	25.250.186,54	0,00	0,00
Κτίρια Γραφείων-Καταστ.-Οικιών	27	2.764.586,33	2.764.586,33	666.238,76	2.098.347,57
Αποθήκες	2	2.009.106,90	2.009.106,90	502.276,70	1.506.830,20
Προκατασκευασμένοι οικίσκοι-Χημικές τουαλέτες	40	207.518,45	207.518,45	105.667,62	101.850,83
Μουσεία,θέατρα,κινημ.,εκθ. κέντρα και συν. κτίρ.	2	1.750.281,34	1.750.281,34	694.773,95	1.055.507,39
Σχολεία	35	1.469.458,76	1.469.458,76	488.336,45	990.070,91
Μνημεία	1	374.619,64	374.619,64	46.827,45	327.792,19
Αθλητ. Εγκαταστάσεις	2	223.307,69	223.307,69	18.361,13	204.946,56
Λοιπά τεχνικά έργα	17	519.963,81	519.963,81	16.825,92	503.137,89
Αποδυτήρια πλάζ	41	9.341.102,52	9.341.102,52	2.544.254,63	6.805.796,49
Μηχανήματα για καθαριότητα	9	393.166,14	393.166,14	332.130,78	61.035,36
Μηχανήματα για συντήρηση πάρκων	28	13.507,27	13.507,27	11.513,79	1.993,48
Μηχανήματα για οδοποιία	7	148.731,65	149.214,16	117.759,46	31454,6998
Μηχανήματα για ύδρευση,άρδευση, αποχέτευση	19	46.330,14	48.025,14	8.582,01	39443,13
Λοιπά μηχανήματα γενικής χρήσης	7	265.335,83	265.335,83	244.717,15	20.618,68

Εγκαταστάσεις τηλεοπτικών σταθμών	14	14.043,45	14.043,45	836,14	13.207,31
Τηλεφωνικές εγκαταστάσεις	1	6.749,82	6.749,82	6.749,81	0,01
Μεγαφωνικές & μικροφωνικές εγκαταστάσεις	10	29.762,81	29.762,81	15.404,51	14.358,30
Εγκαταστάσεις συναγερμών	2	1.910,94	1.910,94	1.469,46	441,48
Τεχνικές κατασκευές για δρόμους, πεζοδρ., πλατείες	707	27.226,23	27.226,23	8.875,29	18.350,94
Εγκαταστάσεις αλεξικέρανων	2	10.426,61	10.426,61	2.187,96	8.238,65
Εγκαταστάσεις ραδιοδικτύων	1	10.903,71	10.903,71	10.903,70	0,01
Φορητά Μηχανήματα Χειρός	134	33.911,46	34.227,86	21.200,64	13.027,22
Εργαλεία	471	16.211,26	16.211,26	11.687,88	4.611,38
Καλούπια - Ιδιοσκευές	2	29,35	29,35	29,34	0,01
Μηχανολογικά όργανα	4	12.284,91	12.284,91	12.284,87	0,04
Μηχανήματα εκτός εκμετάλλευσης	6	2.024,19	2.024,19	2.024,14	0,05
Αυτοκίνητα-Λεωφορεία	3	384.941,45	384.941,45	375.226,70	9.714,75
Επιβατικά Αυτοκίνητα	3	40.968,08	40.968,08	31.224,45	9.743,63
Φορτηγά	9	334.052,93	334.052,93	258.912,53	75.140,40
Ημιφορτηγά	4	89.128,67	89.128,67	31.127,87	58.000,80
Απορριματοφόρα	19	696.588,38	696.588,38	471.336,51	225.251,87
Δίκυκλα μέσα μεταφοράς	11	13.127,92	13.127,92	9.672,24	3.455,68
Γραφεία	205	41.980,65	41.980,65	39.655,14	2.325,51
Καρέκλες-Πολυθρόνες-Καναπέδες	3293	64.241,99	64.241,99	60.204,71	4.037,28
Τραπέζια	67	12.521,15	12.521,15	8.839,63	3.681,52
Βιβλιοθήκες-Ντουλάπες-Φορμαιοί κλπ	1209	125.575,40	125.575,40	92.062,22	33.513,18
Μοκέτες-χαλιά	1179	36.398,02	36.398,02	21.294,73	15.103,29

Φωτιστικά	248	12.370,92	12.370,92	11.127,44	1.243,48
Κουρτίνες, κουρτινόξυλα, περσίδες, στορ	739	15.866,65	15.866,65	9.585,49	6.281,16
Μικροέπιπλα	45	3.065,54	3.065,54	2.068,56	996,98
Ηλεκτρικές συσκευές	45	14.570,58	14.570,58	3.595,80	10.974,78
Μηχανήματα κλιματισμού	95	84.573,14	84.573,14	40.482,91	44.090,23
Λοιπά μηχ/τα ψύξης και θέρμανσης	69	10.389,40	10.389,40	5.390,46	4.998,94
Σκεύη εστίασεως	5	134,41	134,41	134,40	0,01
Υπολογιστικές και λογιστικές μηχανές	136	3.503,69	3.503,69	3.052,05	451,64
Φωτοτυπικά Μηχανήματα	37	74.500,43	74.500,43	42.659,46	31.840,97
Λοιπές μηχ/νες γραφείου	10	808,57	808,57	356,52	452,05
Η/Υ και Ηλεκτρονικά Συγκροτήματα	139	126.394,71	126.394,71	90.657,19	35.737,52
Οθόνες	118	24.040,09	24.040,09	22.344,33	1.695,76
Printers	61	50.463,64	50.463,64	40.778,64	9.685,00
Scanners	2	264,13	264,13	264,11	0,02
Modems	6	351,41	351,41	161,38	190,03
Λοιπά είδη Η/Υ	53	14.920,24	14.920,24	13.199,78	1.720,46
Κάδοι, καλάθια απορριμμάτων	10217	1.581.468,43	1.592.033,24	1.415.573,21	176.460,03
Δεξαμενές, τεπόζιτα	11	4.233,05	4.233,05	3.785,68	447,37
Κοντέινερ-παλέτες-σιλό-καλάθια κλπ	11	500,97	500,97	500,91	0,06
Χρηματοκιβώτια	4	6.343,86	6.343,86	864,20	5.479,66
Επιστημονικά όργανα	1	612,47	612,47	275,60	336,87
Επιστημονικά όργανα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	24	6.620,66	6.620,66	6.054,18	566,48
Είδη πυρόσβεσης	150	5.956,50	5.956,50	3.988,41	2.261,46

Μουσικά όργανα και εξοπλισμός	4	126.338,96	126.338,96	126.338,92	0,04
Διακοσμητικός εξοπλισμός γραφείων	159	4.789,29	4.789,29	3.596,18	1.193,11
Κινητές εξέδρες, σκηνικά και συν. εξοπλισμός	1	7.923,70	7.923,70	7.923,69	0,01
Εξοπλισμός παιδικών χαρών	3	8.317,28	8.317,28	3.592,52	4.724,76
Εξοπλισμός αθλητισμού	9	22.900,92	22.900,92	11.490,04	11.410,88
Εξοπλισμός πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής	125	9.689,75	9.689,75	4.458,39	5.231,36
Εξοπλισμός τουαλετών	28	15.486,81	15.486,81	2.186,24	13.300,57
Παγκάκια εξωτερικών χώρων	180	21.967,20	21.967,20	0,00	21.967,20
Εξοπλισμός παιδικών-βρεφονηπιακών σταθμών	1	31.494,34	31.494,34	0,00	31.494,34
Τηλεφωνικά κέντρα	4	14.566,88	14.566,88	4.950,41	9.616,47
Τηλεφωνικές συσκευές	144	3.664,25	3.664,25	2.844,30	819,95
Συσκευές FAX-TELEX	25	10.084,17	10.084,17	7.603,93	2.480,24
Φορητά μέσα τηλεπικ.(VHF)	81	35.555,72	35.555,72	29.754,50	5.801,22
Εξοπλισμός για εκλογές	481	0,04	0,04	0,00	0,04
Πινακίδες- επιγραφές κλπ)	3420	134.416,80	134.416,80	61.711,30	72.705,50
Συστήματα ήχου (ραδιοκασσετόφωνα κλπ)	38	11.712,23	11.712,23	10.645,32	1.066,91
Συστήματα συναγερμών	1	3.384,35	3.384,35	0,00	3.384,35
Τηλεοράσεις και συναφείς συσκευές	9	4.021,00	4.021,00	1.469,41	2.551,59
Κινηματογραφικές μηχανές και εξαρτήματα	2	8.242,41	8.242,41	5.869,40	2.373,01

Φωτογραφικές μηχανές, κάμερες και συν. συσκευές	14	8.388,55	8.388,55	4.567,54	3.821,01
Λοιπές μηχανές (εκτός μηχανών γραφείου)	11	5.149,74	5.149,74	5.111,47	38,27
Εξοπλισμός προστασίας προσωπικού	21	1.610,61	1.610,61	1.610,51	0,10
Έπιπλα εκτός εκμετάλευσης	19	592,81	592,81	592,78	0,03
Μηχανές γραφείων εκτός εκμετάλευσης	13	2.205,16	2.205,16	2.205,03	0,13
H/Y & Ηλεκτρον. συγκροτήματα εκτός εκμετάλευσης	36	13.264,86	13.264,86	13.264,64	0,22
Λοιπός εξοπλισμός εκτός εκμετάλευσης	71	16.083,38	16.083,38	16.082,97	0,41
Λογισμικά προγράμματα H/Y	65	103.183,91	103.183,91	89.942,21	13.241,70
Οικονομοτεχνικές Μελέτες	1	3.390,00	3.390,00	1.808,00	1.582,00
Βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και λοιπές εκδόσεις	7238	44.485,00	44.485,00	0,00	44.485,00
Ιστορικά έγγραφα, χειρόγραφα βιβλία, σπάνια έντυπα	1040	371.179,00	371.179,00	0,00	371.179,00
Έργα τέχνης	333	12.165.912,52	12.165.912,52	0,00	12.165.912,52
Πλατείες-Πάρκα- Παιδότοποι Μυτιλήνης	45	1.020.179,73	1.020.179,73	665.864,36	354.315,37
Παγκάκια και συναφή για πλατ, πάρκα, παιδότ.	267	13.301,30	13.301,30	16.621,57	1.613,51
Οδοί-Οδοστρώματα πόλης Μυτιλήνης	18	5.546.907,94	5.546.907,94	3.853.508,68	1.693.399,26
Πεζοδρόμια πόλης Μυτιλήνης	1	323.536,79	323.536,79	323.536,78	0,01
Λοιπές μόνιμες εγκαταστ. κοινής χρήσης Μυτιλήνης	5	291.357,21	291.357,21	51.657,96	239.699,25

Τίτλοι πάγιας επένδυσης	2468	374.790,00	374.790,00	0,00	374.790,00
-------------------------	------	------------	------------	------	------------

Πηγή: Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, Τμήμα Διοίκησης Δ. Μυτιλήνης

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο ισολογισμός του δήμου Μυτιλήνης για τα έτη 2006-2005.

Πίνακας 3
Οι ισολογισμοί των ετών 2005-2006 για το δήμο Μυτιλήνης

ΤΑ ΠΟΣΑ ΣΕ €	31/12/2006	31/12/2005
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Α. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	37.694,75	31.435,56
Β. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	69.206.394,80	66.395.851,94
Γ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓ.	1.811.820,44	2.084.416,74
Ι. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	14.970,03	1.577,70
ΙΙ. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	1.735.821,91	1.681.971,90
ΙΙΙ. ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	30,59	30,59
ΙV. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	60.997,91	400.836,48
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	233.297,15	181.151,26
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	64.516.616,42	63.332.931,14
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	59.977.251,01	58.684.426,15
Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ	52.036,20	47.308,36
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	3.872.056,75	2.323.447,39
Ι. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠ.	413.164,00	524.005,77
ΙΙ. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠ.	3.458.892,74	1.799.441,62
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	613.269,46	227.749,24
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	64.516.616,42	63.332.931,14
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		
Ι. ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜ.	6.120.676,11	5.751.308,72
ΜΕΙΟΝ ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	8.502.219,78	7.756.158,23
ΙΙ. ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜ.	-2.371.193,67	-2.004.849,51
ΜΕΙΟΝ ΧΡΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	-41.865,42	-43.125,01
ΙΙ. ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤ. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	-2.413.059,09	-2.047.974,52
ΙΙΙ. ΠΛΕΟΝ (Η ΜΕΙΟΝ) ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	973.649,37	1.048.373,21

IV. ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

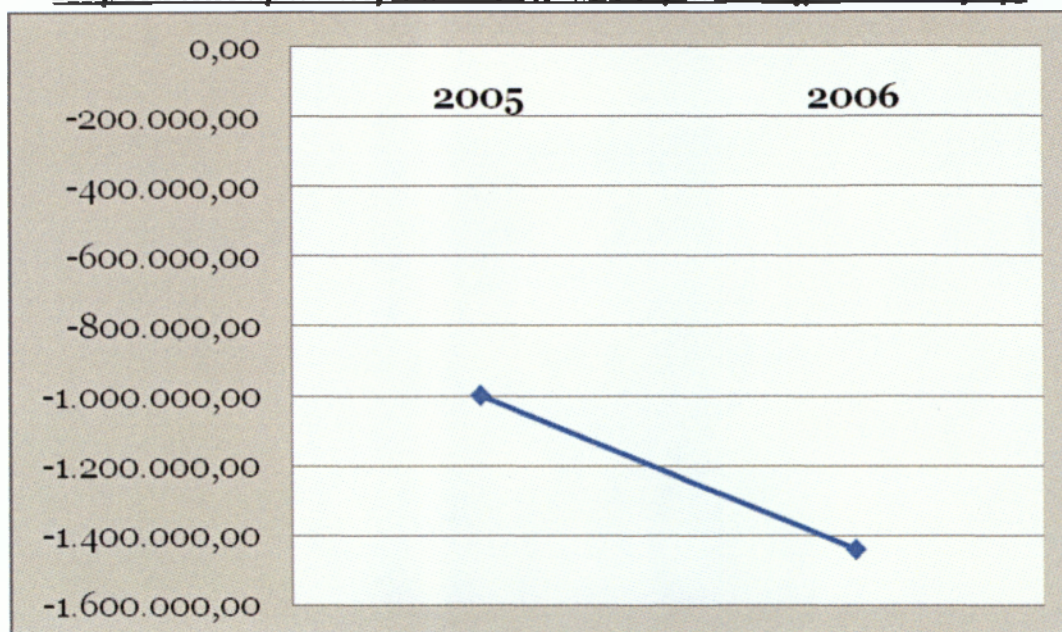
-1.439.409,72

-999.601,31

Πηγή: Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, Τμήμα Διοίκησης Δ. Μυτιλήνης

Η διαγραμματική απεικόνιση των στοιχείων του παραπάνω πίνακα, παρατίθεται στο διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1
Πορεία καθαρών κερδών 2005-2006 για το δήμο Μυτιλήνης

Από την πορεία των κερδών συμπεραίνει κανείς ότι η ζημία του δήμου αυξάνει. Η συνεχόμενη αύξηση των υποχρεώσεων με την ταυτόχρονη μείωση των κυκλοφορούντων στοιχείων δικαιολογεί εν μέρει αυτή την πορεία.

3.4. Σύγκριση του απλογραφικού συστήματος με το διπλογραφικό στο Δ. Μυτιλήνης

Η εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα λογιστικής και η υλοποίηση του απαιτεί σχεδιασμό και οργάνωση. Στην αρχή, η εφαρμογή του νέου λογιστικού συστήματος περιορίστηκε στην αγορά και λειτουργία ενός μηχανογραφικού λογιστικού προγράμματος. Στη συνέχεια κατανοήθηκε ως ανάγκη ύπαρξης εξειδικευμένου προσωπικού που θα αναλάμβανε καταχωρήσεις. Κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα έχει επικρατήσει η άποψη πως η εφαρμογή του διπλογραφικού στους Ο.Τ.Α. είναι ένα μεγάλο και σύνθετο έργο. Το διπλογραφικό απαιτεί την ενεργοποίηση ολόκληρου του μηχανισμού του εκάστοτε δήμου.

Στην περίπτωση του δήμου Μυτιλήνης, τα όργανά του, κατόρθωσαν να οργανώσουν το έργο, να σχεδιάσουν την εφαρμογή του, να εκτιμήσουν τις δυνατότητες του προσωπικού, τις ανάγκες του σε εκπαίδευση και να καθορίσουν όλα τα απαραίτητα μέτρα που απαιτούνται. Ο όλος σχεδιασμός τοποθετήθηκε χρονικά σε βάση υλοποίησης χρονοδιαγραμμάτων. Η διοίκηση κατόρθωσε με παρεμβάσεις της να «ξεμπλοκάρει» τη διαδικασία μετάβασης από τις καθυστερήσεις.

Η εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου και ιδιαίτερα το σκέλος της αναλυτικής λογιστικής προϋπέθετε την ολοκληρωμένη διαχείριση υλικών. Στο πλαίσιο αυτό διαμορφώθηκε ένα πλαίσιο διαχείρισης υλικών και λειτουργίας αποθηκών. Το πλαίσιο λάμβανε υπόψη αφενός τις διαδικασίες προμήθειας υλικών που διέπει τους Ο.Τ.Α. και αφετέρου την εμπειρία λειτουργίας των αποθηκών στις επιχειρήσεις και το θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει.

Ο δήμος Μυτιλήνης, πέτυχε την αναβάθμιση της ταμειακής υπηρεσίας και των αρμοδιοτήτων της. Στους περισσότερους οργανισμούς η ταμειακή διαχείριση γινόταν, και σε μερικούς ακόμα γίνεται, είτε μέσω της Δ.Ο.Υ είτε μέσω μιας ταμειακής υπηρεσίας του δήμου, η οποία παρουσιαζόταν μειωμένη σε αρμοδιότητες. Η αναβάθμιση της ταμειακής διαχείρισης του δήμου, βοήθησε στη διαχείριση του μεγάλου όγκου των δραστηριοτήτων.

Η αναβάθμιση των διαδικασιών σύνταξης και εκτέλεση του προϋπολογισμού είναι αναγκαία, ώστε αυτός να αποτελέσει εργαλείο σχεδιασμού και προγραμματισμού. Σε ορισμένους φορείς, οι οποίοι συμμετέχουν στον κρατικό σχεδιασμό με την κατασκευή έργων ή γενικότερες δράσεις επιβαλλόταν ο σχεδιασμός να λάβει θεσμικό χαρακτήρα. Τα επιχειρησιακά

προγράμματα αποτέλεσαν ένα καλό εργαλείο σε μια τέτοια προσπάθεια, ειδικά για τους φορείς που διοικούνται από αιρετές διοικήσεις. Η συγκρότηση του επιχειρησιακού προγράμματος και η ένταξη του δήμου σ' αυτό, βοήθησε στην ευκολότερη μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα για το δήμο Μυτιλήνης.

Όπως κάθε σημαντικό βήμα, κάθε τομή στη διοίκηση και στην αυτοδιοίκηση, έτσι και η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος αντιμετώπισε και δυσκολίες που καθυστέρησαν την υλοποίηση του συγκεκριμένου εγχειρήματος. Οι δυσκολίες αυτές είχαν να κάνουν κυρίως με την εκπαίδευση των υπαλλήλων του δήμου Μυτιλήνης, καθώς και των ελαχίστων γνώσεων που διέθεταν για το νέο αυτό λογιστικό σύστημα. Εντούτοις, και αυτές ξεπεράστηκαν με τις μεθοδευμένες ενέργειες των στελεχών του δήμου.

Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος στο δήμο Μυτιλήνης, συμπλήρωσε σε σημαντικό βαθμό το υπάρχον απλογραφικό σύστημα και έδωσε την δυνατότητα τόσο στην διοίκηση, όσο και στις υπηρεσίες, να παρακολουθήσουν πολλά νέα οικονομικά στοιχεία, που δεν παρείχε το προηγούμενο λογιστικό σύστημα (απλογραφικό), με μεγαλύτερη ακρίβεια και να λαμβάνονται χρήσιμες πληροφορίες για την υλοποίηση των δράσεων και των στόχων του δήμου.

Με την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος στο δήμο Μυτιλήνης, δόθηκε η δυνατότητα καταγραφής της περιουσιακής κατάστασης και της οικονομικής θέσης του δήμου και διαπιστώθηκαν πολλά από τα συσσωρευμένα προβλήματα, που αποτελούσαν φραγμό αλλά και ταυτόχρονα πρόκληση συνολικά για την τοπική αυτοδιοίκηση. Η γνώση ανά πάσα στιγμή της οικονομικής κατάστασης ενός δήμου αποτελεί κυρίαρχη προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία του. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η χρήση του διπλογραφικού συστήματος συνέβαλλε στη μείωση των δαπανών του δήμου κυρίως λόγω της ορθής λειτουργίας και ελέγχου των παραστατικών καθώς και της πολιτικής διαχείρισης που εφαρμόστηκε³⁵.

3.5. Μεθοδολογία και ερευνητικό πλαίσιο

---

³⁵ Σκέμπερη Μ., (02/04/2003), Άρθρο «Διπλογραφικό σύστημα δήμων», διαθέσιμο <http://www.chiosnews.com>, ημερ. ανάκτησης 24/07/2008

3.5.1 Περιγραφή πληθυσμού έρευνας

Ο πληθυσμός από τον οποίο επιλέχθηκε το δείγμα, αποτελείται από τριάντα (30) άτομα τα οποία εργάζονται στο δήμο Μυτιλήνης. Ο λόγος για τον οποίο δεν επιλέγηκαν άτομα μη εργαζόμενα στο δήμο, οφείλεται στο γεγονός ότι δεν θα διασφαλιζόταν με αυτόν τον τρόπο η όσο το δυνατόν καλύτερη πληροφόρηση αναφορικά με την εφαρμογή της διπλογραφίας στο δήμο.

3.5 Δείγμα έρευνας

Η συγκεκριμένη έρευνα βασίστηκε σε ένα συμβατικό δείγμα τριάντα (30) ατόμων. Τα άτομα που δέχτηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιό μας αποτελούνταν από εργαζομένους που εργάζονται στο δήμο Μυτιλήνης. Ο στόχος της έρευνάς μας ήταν να πραγματοποιηθεί η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από το ανθρώπινο δυναμικό δήμου. Ανώτερος στόχος ήταν η άντληση όσο το δυνατό εγκυρότερης πληροφόρησης με ερωτηματολόγια τύπου Likert, τα οποία είναι πλήρως αξιόπιστα για την εγκυρότητά τους. Συμπερασματικά λοιπόν, έγινε προσπάθεια επιλογής ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος, ώστε τα συμπεράσματα που θα προέκυπταν, να απεικόνιζαν πλήρως την κατάσταση που επικρατεί στο δήμο, όσον αφορά την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος.

3.5.3. Η μέθοδος συλλογής στοιχείων

Για τις ανάγκες της έρευνας επιλέχθηκε η δομημένη και άμεση μέθοδος, δηλαδή τυποποιημένες ερωτήσεις και απαντήσεις που κάνουν ευκολότερη τη συμπλήρωση, ανάλυση και επεξεργασία των στοιχείων. Ο τρόπος συλλογής των στοιχείων έγινε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου, το οποίο διανεμήθηκε στους υπαλλήλους του δήμου. Ο λόγος που επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο, ήταν διότι αποτελεί μια άμεση και ταχύτατη διαδικασία μέσω της οποίας κατορθώσαμε να συλλέξουμε σημαντικά στοιχεία. Το

ερωτηματολόγιο παρουσιάζεται στο παράρτημα της εργασίας. Οι ερωτήσεις που περιλαμβάνει καλύπτουν μια πλειάδα ερωτημάτων.

Χρησιμοποιήθηκε ο τύπος του δομημένου ερωτηματολογίου με κλειστές απαντήσεις, αλλά και ερωτήσεις με τη μορφή της κλίμακας Likert, η οποία θεωρείται το προσφορότερο εργαλείο για τέτοιου είδους μετρήσεις. Η κλίμακα αυτή επιτρέπει τη δημιουργία μιας ομοιόμορφης δομής, η οποία είναι εύκολο να ακολουθηθεί από τον ερευνητή, αλλά και να εμπεδωθεί σύντομα από τον ερωτώμενο, αφού έχει όμοιες ενδεχόμενες απαντήσεις.

3.5.4. Ανάλυση έρευνας

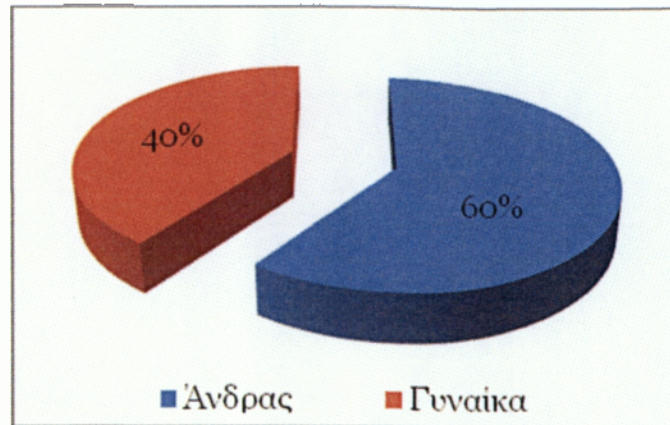
Με το ερωτηματολόγιο που μοιράσαμε στους υπαλλήλους του δήμου Μυτιλήνης προσπαθήσαμε να δούμε τις απόψεις τους στο θέμα της εφαρμογής της διπλογραφικής μεθόδου. Συνολικά τριάντα (30) άτομα αποδέχτηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο τα οποία κατά το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελούν από εργαζόμενους στις διοικητικές υπηρεσίες και οικονομικές υπηρεσίες του δήμου. Παρακάτω αναλύονται οι απαντήσεις που δόθηκαν.

1. Φύλο ερωτώμενων

Η πρώτη ερώτηση θέλησε να αποσαφηνίσει το φύλο των ερωτώμενων. Από τις απαντήσεις που δόθηκαν, το 60 % αφορούσε άνδρες και το 40 % γυναίκες.

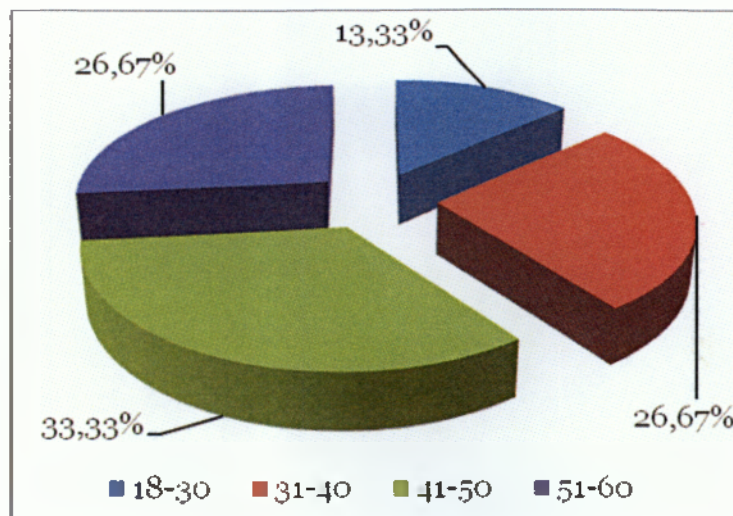
Ερώτηση 1	Φύλο	
	Άνδρας	Γυναίκα
Αριθμός ατόμων δείγματος	18	12
Ποσοστό	60,00%	40,00%

2. Ηλικία

Η ηλικία των ερωτώμενων έχει ιδιαίτερη σημασία στην έρευνα, ως προς τις γνώσεις τους για το διπλογραφικό σύστημα. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, όπως παρουσιάζεται και στον πίνακα που ακολουθεί βρίσκεται πάνω από τα 41 έτη γεγονός που θα βοηθήσει στην εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

Ερώτηση 2	Ηλικία			
	18-30	31-40	41-50	51-60
Αριθμός ατόμων δείγματος	4	8	10	8
Ποσοστό	13,33%	26,67%	33,33%	26,67%

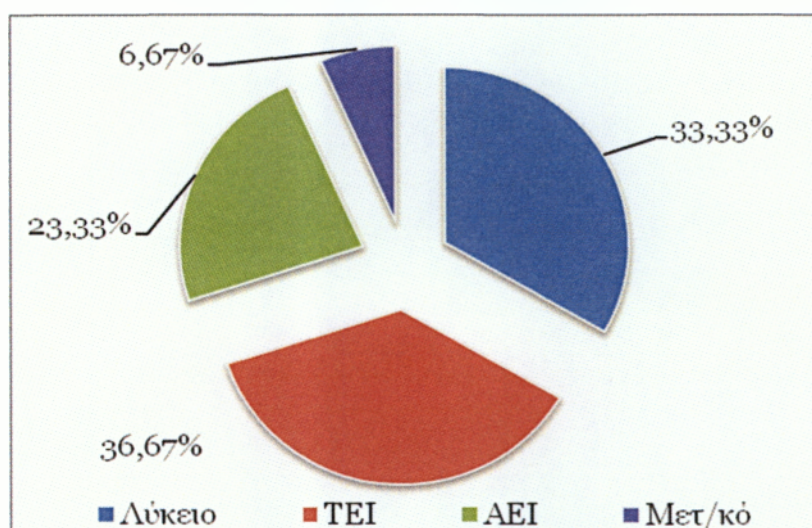

3. Μορφωτικό επίπεδο

Στην συγκεκριμένη ερώτηση, θέλαμε να διαπιστώσουμε το μορφωτικό επίπεδο των ερωτώμενων του δείγματος. Το μεγαλύτερο ποσοστό με 36,67 % έχει τεχνολογική εκπαίδευση, ακολουθεί με 33,33 % η λυκειακή μόρφωση ενώ ενδεικτικό είναι το μόλις 6,67 % που κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Ερώτηση 3	Μορφωτικό επίπεδο			
	Λύκειο	ΤΕΙ	ΑΕΙ	Μετ/κό
Αριθμός ατόμων δείγματος	10	11	7	2
Ποσοστό	33,33%	36,67%	23,33%	6,67%

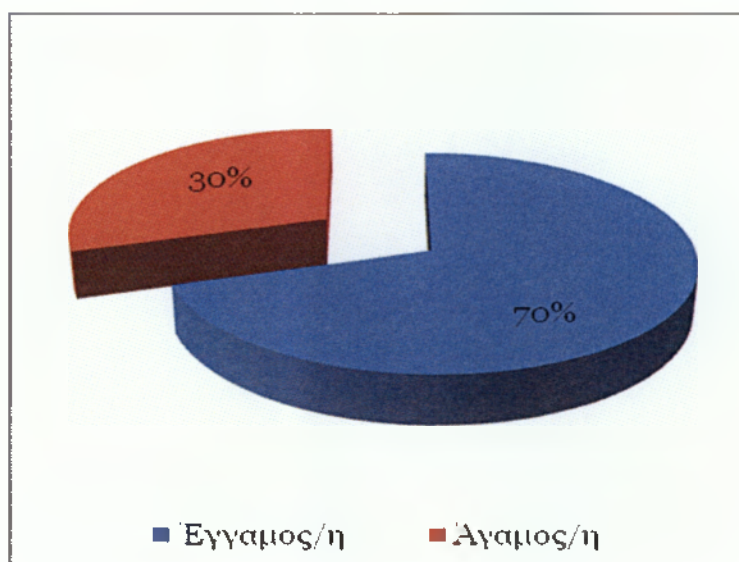

4. Οικογενειακή κατάσταση

Τα όρια ηλικίας των εργαζομένων δικαιολογούν σε ένα ποσοστό το υψηλό ποσοστό των εγγάμων που φθάνει το 70%.

Ερώτηση 4	Οικογενειακή κατ/ση	
	Έγγαμος/η	Άγαμος/η
Αριθμός ατόμων δείγματος	21	9
Ποσοστό	70,00%	30,00%

5. Εργασία σε υπηρεσία του δήμου

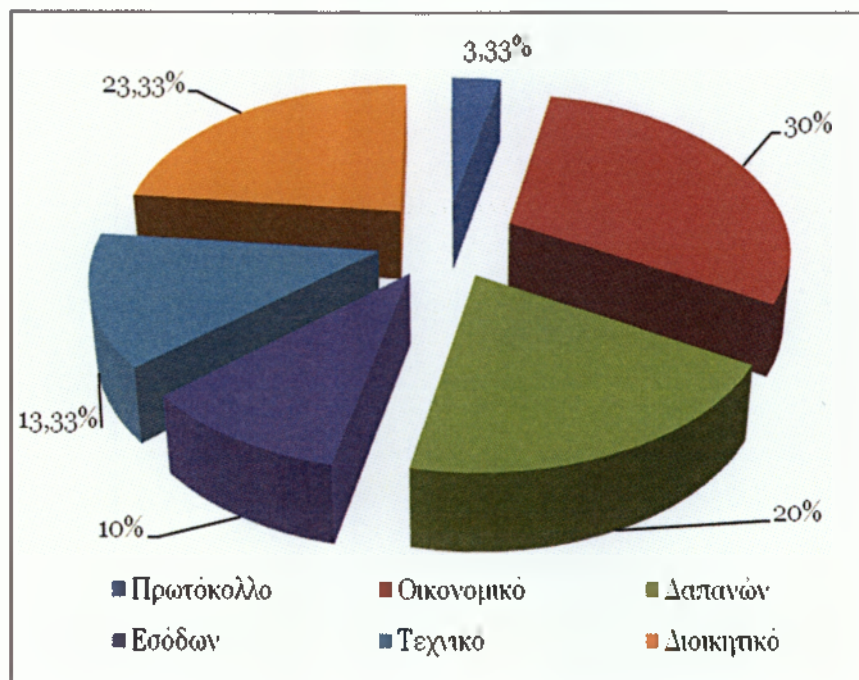
Το σύνολο των ερωτώμενων αποτελεί εργατικό δυναμικό του δήμου Μυτιλήνης.

6. Τμήμα ή υπηρεσία εργαζόμενου

Η συγκεκριμένη ερώτηση αποσκοπεί στο διαχωρισμό των τμημάτων που απασχολούνται οι εργαζόμενοι του δείγματος. Από τις απαντήσεις που δόθηκαν, το 30 % απασχολείται σε οικονομικές υπηρεσίες του δήμου, το 23,33 % σε διοικητικές θέσεις ενώ το υπόλοιπο ποσοστό μοιράζεται στις διάφορες υπηρεσίες. Η σημασία των απαντήσεων έγκειται στο γεγονός ότι εργαζόμενοι οικονομικών και διοικητικών τμημάτων διαθέτουν πληρέστερη εικόνα όσον αφορά την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος στο δήμο.

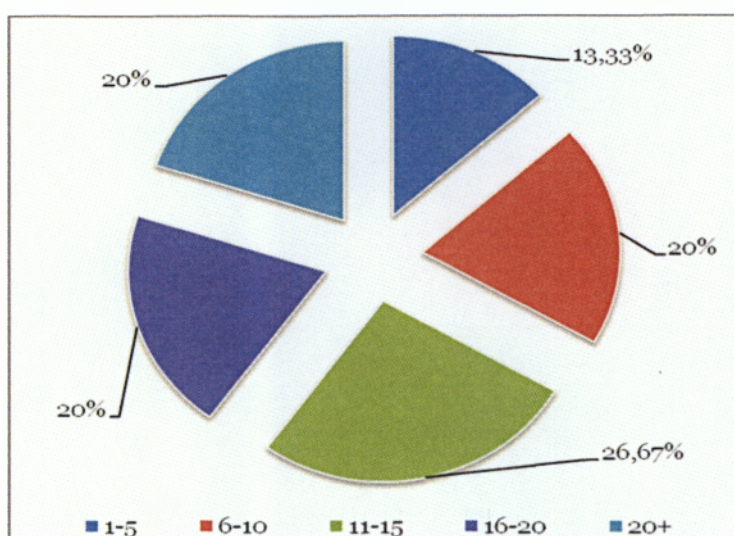
Ερώτηση 6	Υπηρεσία					
	Πρωτόκολλο	Οικον/κό	Δαπανών	Εσόδων	Τεχνικό	Διοικ/κό
Αριθμός ατόμων δείγματος	1	9	6	3	4	7
Ποσοστό	3,33%	30,00%	20,00%	10,00%	13,33%	23,33%

7. Έτη εργασίας στο δήμο

Τα έτη εργασίας του εργαζόμενου στο δήμο, βοηθούν στην πληρέστερη εικόνα του γύρω από θέματα που αφορούν το δήμο. Στο δείγμα μας, το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνουν τα 11-15 έτη, ακολουθούν με το ίδιο ποσοστό τα έτη μεταξύ 6-10, 16-20 και 20+. Το στοιχείο αυτό θα συνεισφέρει στην καλύτερη απεικόνιση στοιχείων που αφορούν το δήμο καθώς οι εργαζόμενοι έχουν πολυετή εμπειρία.

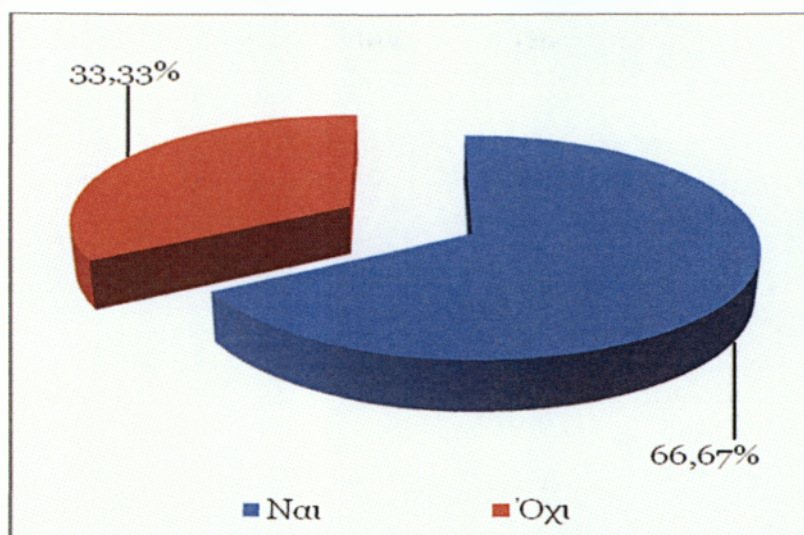
Ερώτηση 7	Έτη εργασίας στο Δ. Μυτιλήνης				
	1-5	6-10	11-15	16-20	20+
Αριθμός ατόμων δείγματος	4	6	8	6	6
Ποσοστό	13,33%	20,00%	26,67%	20,00%	20,00%

8. Ποιότητα υπηρεσιών Δ. Μυτιλήνης

Η αποσαφήνιση της ποιότητας υπηρεσιών στο δήμο Μυτιλήνης μπορεί να βοηθήσει ή να παρεμποδίσει την ομαλή μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα. Το 66,67 % των υπαλλήλων θεωρεί ότι οι υπηρεσίες του δήμου βρίσκονται σε υψηλό επίπεδο, ενδεικτικό της άποψης που έχει σχηματιστεί.

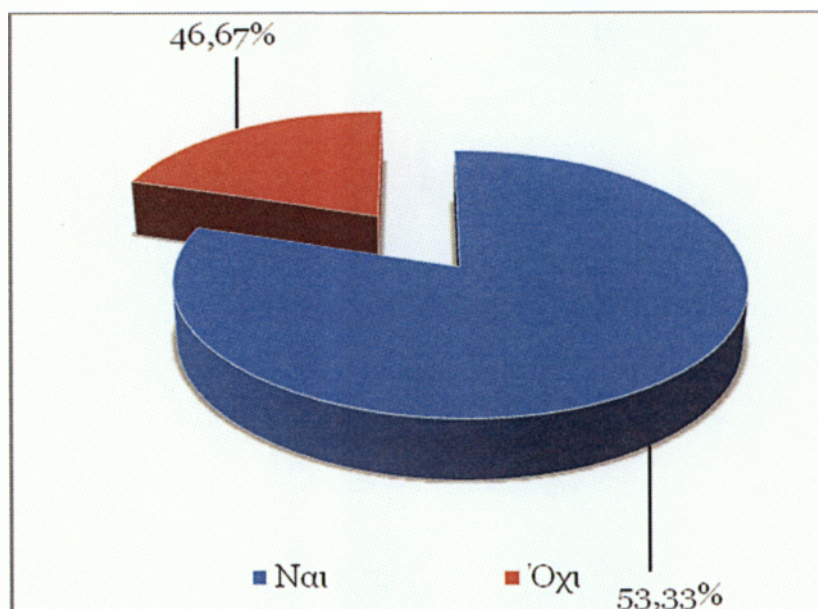
Ερώτηση 8	Υψηλή ποιότητα υπηρεσιών	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	20	10
Ποσοστό	66,67%	33,33%

9. Λόγοι εφαρμογής διπλογραφίας

Οι περιορισμένες δυνατότητες του απλογραφικού συστήματος αποτελούν αναμφίβολα βασικό παράγοντα μετάβασης στο διπλογραφικό. Όμως, σύμφωνα με το 46,67 %, αυτό δεν αποτελεί και το μοναδικό λόγο. Ο εντοπισμός και άλλων προβλημάτων όπως η ορθή διαχείριση των οικονομικών, οι ελλιπείς έλεγχοι θεωρούνται από τους εργαζόμενους βασικούς παράγοντες μετάβασης σ' ένα νέο σύστημα.

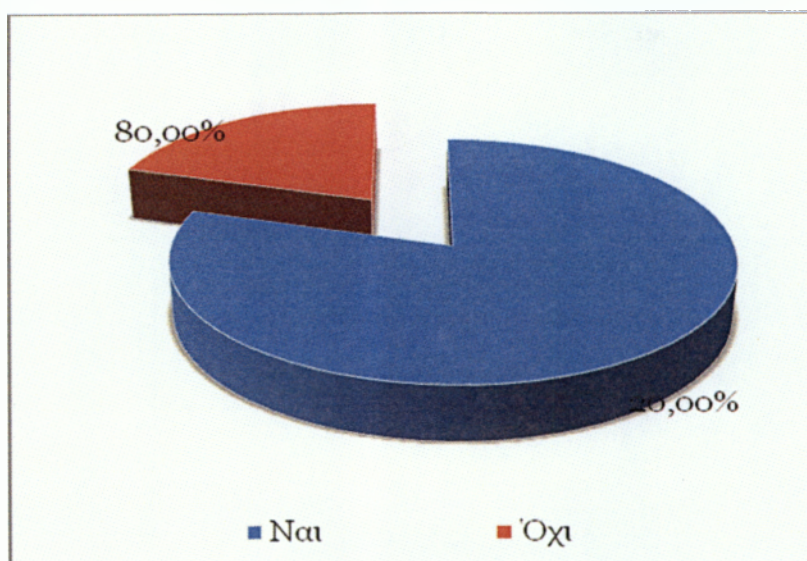
Ερώτηση 9	Δυσκολίες απλογραφικού οι λόγοι εφαρμογής του διπλ/κού συστήματος	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	16	14
Ποσοστό	53,33%	46,67%

10. Έτος εφαρμογής διπλογραφίας

Οι απαντήσεις που δόθηκαν για το έτος που χρησιμοποιείται το διπλογραφικό ποικίλλουν. Σαν γενική εικόνα ωστόσο θα μπορούσε να θεωρηθεί η χρονιά 2000 και έπειτα. Ωστόσο, υπήρχαν και κάποιες απαντήσεις που ανέφεραν λανθασμένα εφαρμογή διπλογραφικού συστήματος παλαιότερα.

Ερώτηση 10	Έτος εφαρμογής διπλογρ/κού συστήματος	
	Πριν το 2000	Μετά το 2000
Αριθμός ατόμων δείγματος	6	24
Ποσοστό	20,00%	80,00%

11. Εντυπώσεις εφαρμογής διπλογραφίας

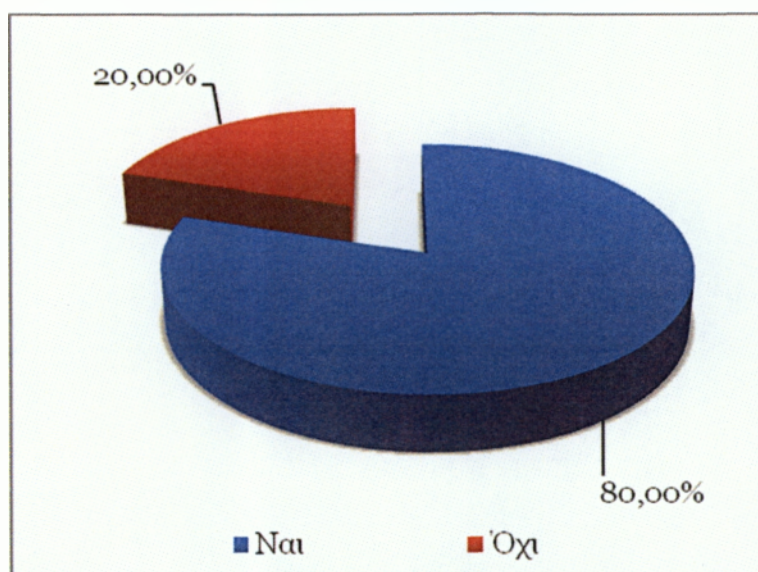
Η εφαρμογή της διπλογραφίας επέφερε πληθώρα αντιδράσεων, τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Οι πρώτες εντυπώσεις των ερωτώμενων, όπως αυτές σχηματίστηκαν κατά την εφαρμογή του συστήματος, αφορούσαν κυρίως την τακτοποίηση των οικονομικών. Από απαντήσεις που δόθηκαν, όπως ικανοποίηση, βήματα προόδου, πολύ καλή εντύπωση, αναδιοργάνωση του δήμου μας δείχνουν την καλή εικόνα που σχηματίστηκε στους υπαλλήλους από την εφαρμογή του νέου συστήματος. Ωστόσο, υπήρχαν και οι ανησυχίες που αφορούσαν κυρίως την εκπαίδευση του υπαλληλικού προσωπικού αναφορικά με την εφαρμογή του νέου συστήματος.

12. Επιλογή απλογραφίας - διπλογραφίας

Το 80 % του δείγματος θεωρεί την εφαρμογή της διπλογραφίας καλύτερη από την απλογραφία για λόγους κυρίως διαχείρισης, όπως ανέφεραν και σε προηγούμενη ερώτηση. Μόλις, το 20 % του δείγματος δεν θεωρεί καλύτερη την αλλαγή από την απλογραφία στη διπλογραφία.

Ερώτηση 12	Καλύτερη η διπλογραφία από την απλογραφία	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	24	6
Ποσοστό	80,00%	20,00%

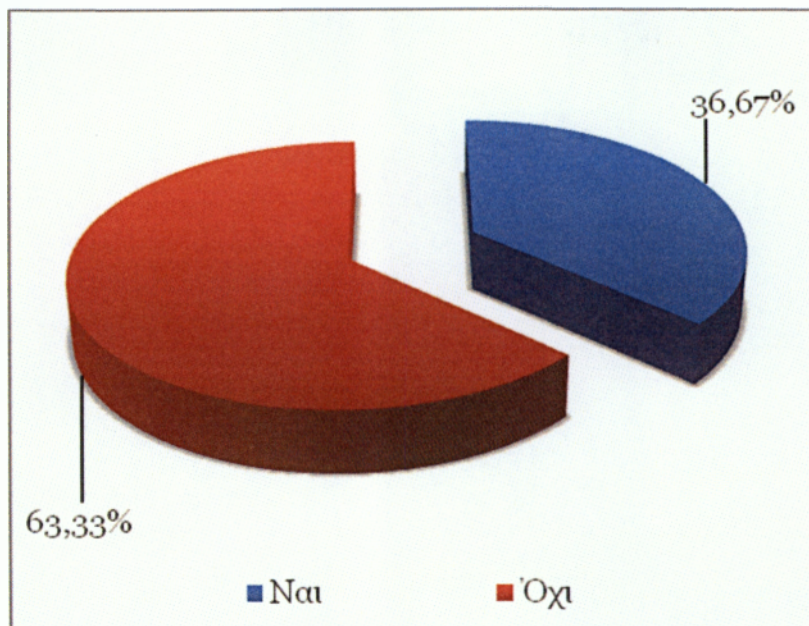

13. Ενσωμάτωση της διπλογραφίας

Η ενσωμάτωση της διπλογραφικής μεθόδου, σε ποσοστό 63,33 % των ερωτώμενων συνάντησε προβλήματα, ενώ το 36,67 % θεωρεί ότι έγινε χωρίς προβλήματα.

Ερώτηση 13	Ενσωμάτωση της διπλογραφίας χωρίς προβλήματα	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	11	19
Ποσοστό	36,67%	63,33%

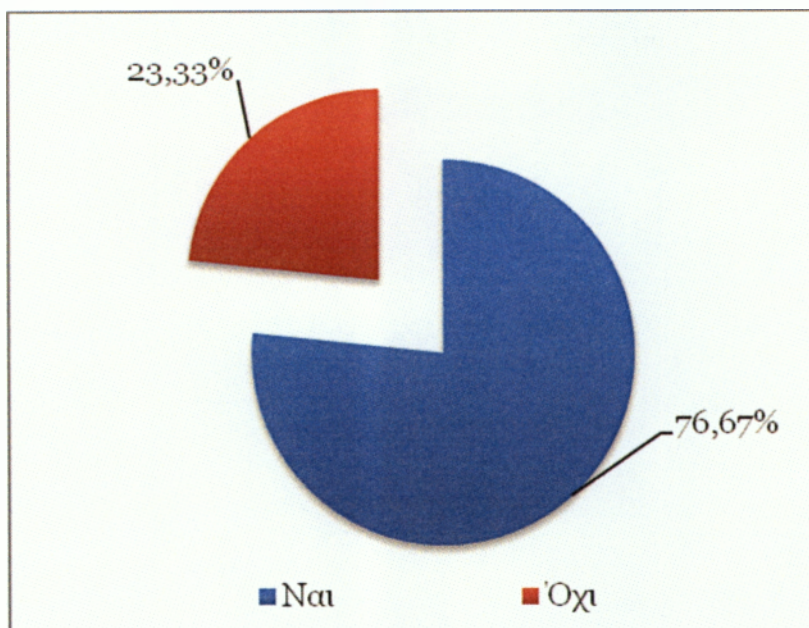

14. Εκπαίδευση υπαλλήλων

Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος απαιτεί γνώσεις και εμπειρία. Με τη συγκεκριμένη ερώτηση έγινε μια προσπάθεια να διαπιστωθεί κατά πόσο χρειάστηκε εκπαίδευση των υπαλλήλων για την αφομοίωση της μεθόδου. Το 76,67 % απάντησε καταφατικά, στοιχείο που καταδεικνύει ότι και άτομα που κατείχαν υψηλότερη εκπαίδευση συνάντησαν δυσκολίες.

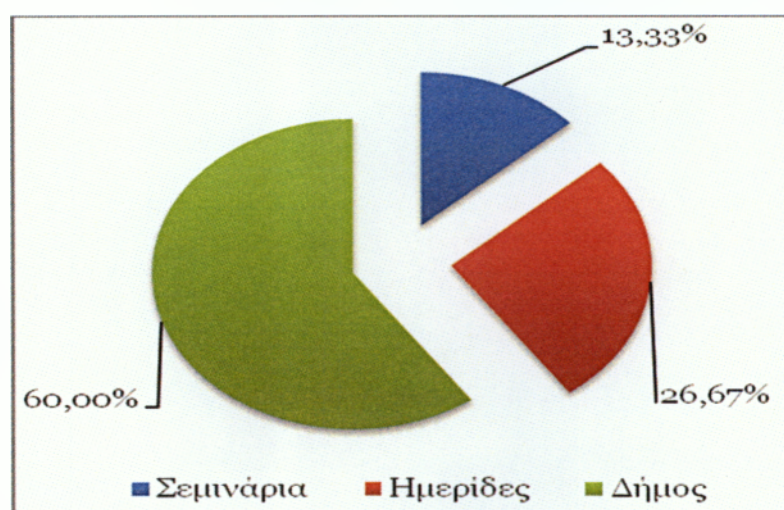
Ερώτηση 14	Εκπαίδευση υπαλλήλων	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	23	7
Ποσοστό	76,67%	23,33%

15. Μέθοδοι εκπαίδευσης υπαλλήλων

Οι μέθοδοι εκπαίδευση στην εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος ποικίλλουν. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, το 60 % συμμετείχε σε κύκλους εκπαίδευσης σε επίπεδο δήμου, το 26,67 % σε ημερίδες και το 13,33 % σε σεμινάρια.

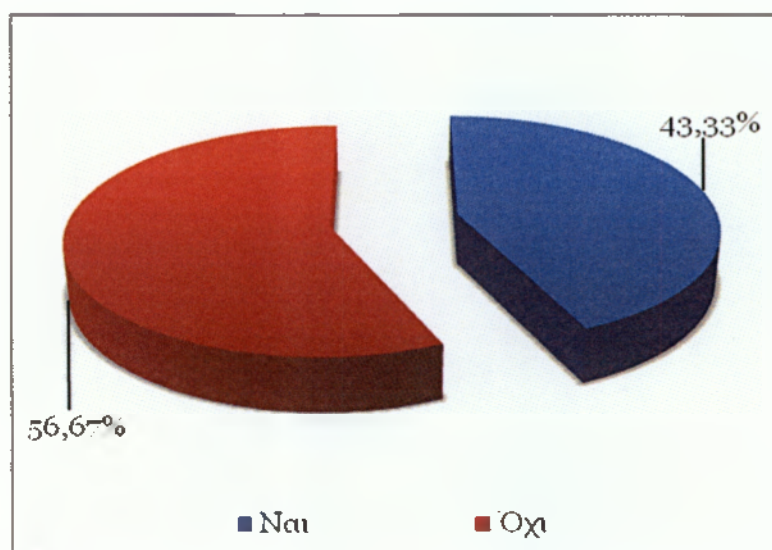
Ερώτηση 15	Μέθοδοι εκπαίδευσης υπαλλήλων		
	Σεμινάρια	Ημερίδες	Δήμος
Αριθμός ατόμων δείγματος	4	8	18
Ποσοστό	13,33%	26,67%	60,00%

16. Ύπαρξη προβλημάτων στην εκπαίδευση

Η επιλογή οποιασδήποτε μεθόδου συναντά και τις αντίστοιχες δυσκολίες. Στην περίπτωση του δήμου Μυτιλήνης, το 43,33 % συνάντησε δυσκολίες κατά την εκπαίδευση, ενώ το υπόλοιπο 56,67 % απάντησε ότι δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα.

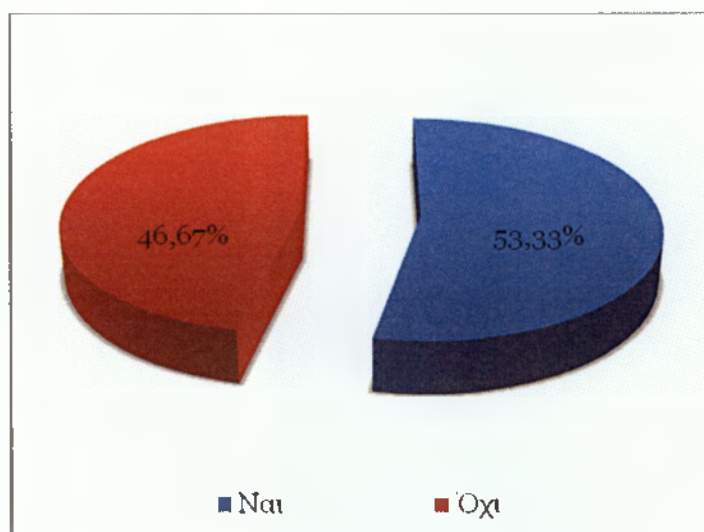
Ερώτηση 16	Ύπαρξη προβλημάτων στην εκπαίδευση	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	13	17
Ποσοστό	43,33%	56,67%

17. Συνεχής εκπαίδευση υπαλλήλων

Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος πέρα από τις βασικές γνώσεις απαιτεί και συνεχή εκπαίδευση. Οι υπάλληλοι του δήμου απάντησαν ότι σε ποσοστό 53,33 % συνεχίζουν να εκπαιδεύονται με σκοπό την βελτίωσή τους.

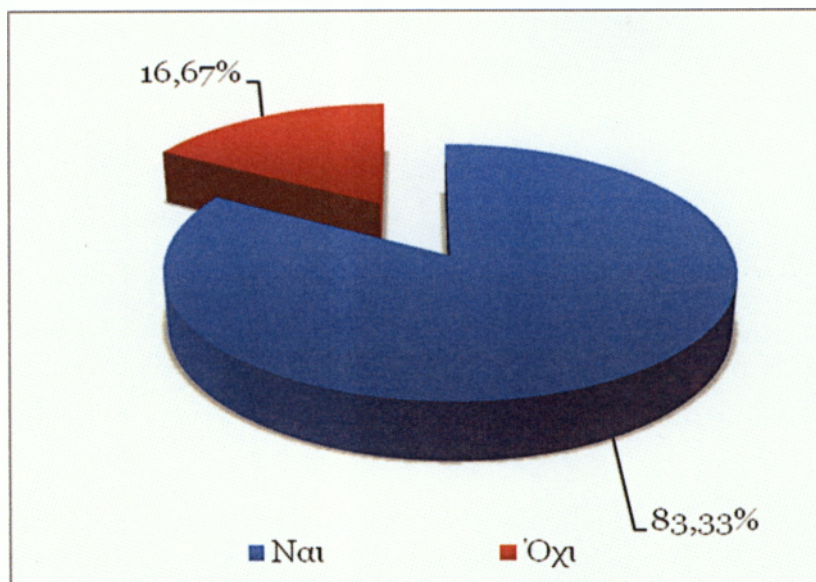
Ερώτηση 17	Συνεχής εκπαίδευση υπαλλήλων	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	16	14
Ποσοστό	53,33%	46,67%

18. Σημασία ρόλου Ο.Δ.Ε.

Στην εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου, συμβάλει και η Ομάδα Διοίκησης Έργου και ελέγχει την πρόοδό της. Σε ποσοστό 83,33 %, οι υπάλληλοι θεωρούν σημαντικό το ρόλο της Ο.Δ.Ε.

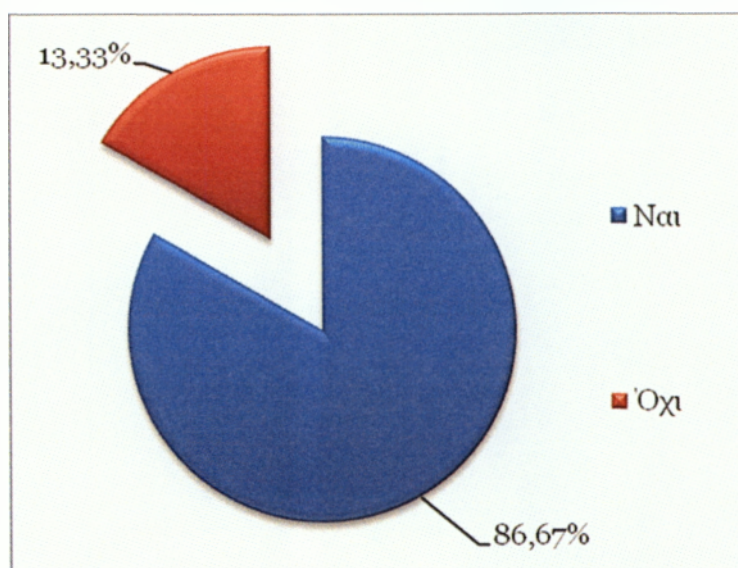
Ερώτηση 18	Σημασία ρόλου Ο.Δ.Ε.	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	25	5
Ποσοστό	83,33%	16,67%

19. Σημασία νέων τεχνολογιών

Αναμφίβολα, η χρήση τεχνολογιών συνεισφέρει στη γενικότερη λειτουργία των δήμων. Προς αυτή την κατεύθυνση συνηγορεί και το 86,67 %, που θεωρεί την τεχνολογία βασικό στοιχείο στη λειτουργία του δήμου.

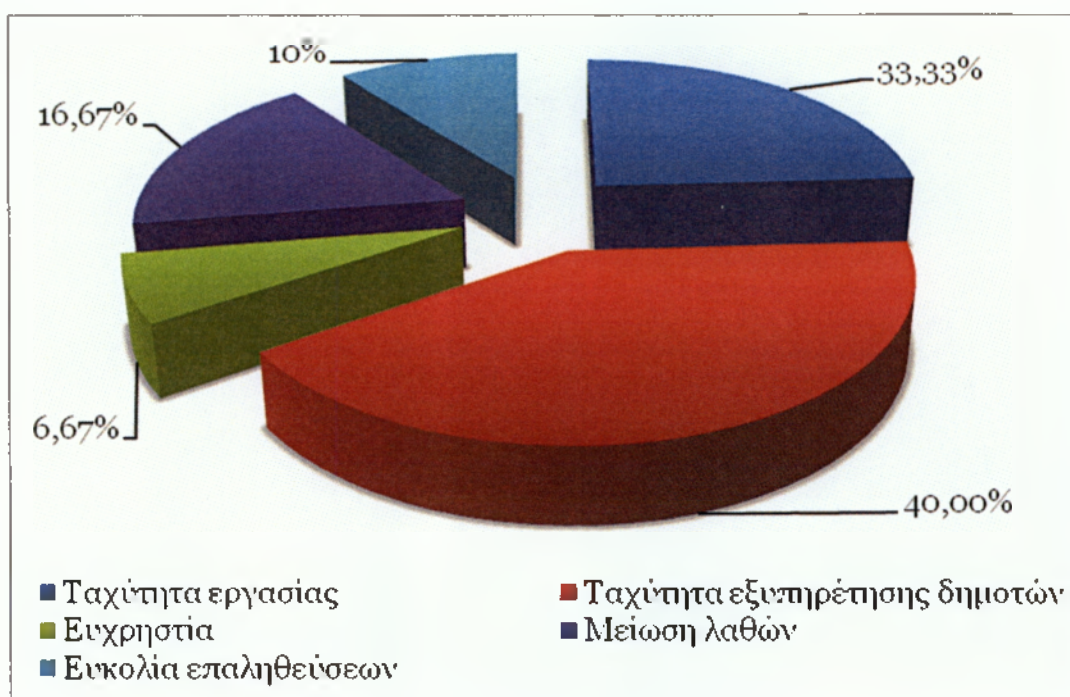
Ερώτηση 19	Σημασία νέων τεχνολογιών	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	26	4
Ποσοστό	86,67%	13,33%

20. Οφέλη διπλογραφικού στην εργασία

Τα οφέλη από την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου είναι αναρίθμητα. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, σαν σημαντικότερο όφελος στην εργασία είναι η ταχύτητα εξυπηρέτησης των πολιτών που συνεπάγεται και μεγαλύτερη ταχύτητα στην εργασία για τους υπαλλήλους. Σαν τρίτη επιλογή, με ποσοστό 16,67 % ακολουθεί η μείωση των λαθών, αμέσως μετά η ευκολία των επαληθεύσεων και τελευταία επιλογή η ευχρηστία λόγω των γνώσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου.

Ερώτηση 20	Οφέλη διπλογραφικού στην εργασία				
	Ταχύτητα εργασίας	Ταχύτητα εξυπηρέτησης δημοτών	Ευχρηστία	Μείωση λαθών	Ευκολία επαληθεύσεων
Αριθμός ατόμων δείγματος	7	12	2	5	3
Ποσοστό	23,33%	40,00%	6,67%	16,67%	10,00%

21. Οφέλη διπλογραφικού στο δήμο

Πέρα των διευκολύνσεων στους υπαλλήλους, η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος επιφέρει οφέλη και στο δήμο. Σύμφωνα με την ιεράρχηση των απαντήσεων που δόθηκαν το πλέον σημαντικό όφελος είναι η άμεση και αξιόπιστη πληροφόρηση των οικονομικών στοιχείων του δήμου. Ακολουθεί με ποσοστό 20,00 % ο σωστός προγραμματισμός των πληρωμών και εισπράξεων και η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Τελευταία επιλογή αποτέλεσε ο διοικητικός έλεγχος του δήμου από μέρους των οργάνων του με ποσοστό 16,67 %.

Ερώτηση 21	Οφέλη διπλογραφικού στο δήμο			
	Απεικόνιση οικονομικών	Ακριβής πληροφόρηση	Σωστός προγραμματισμός	Καλύτεροι έλεγχοι
Αριθμός ατόμων δείγματος	6	13	6	5
Ποσοστό	20,00%	43,33%	20,00%	16,67%

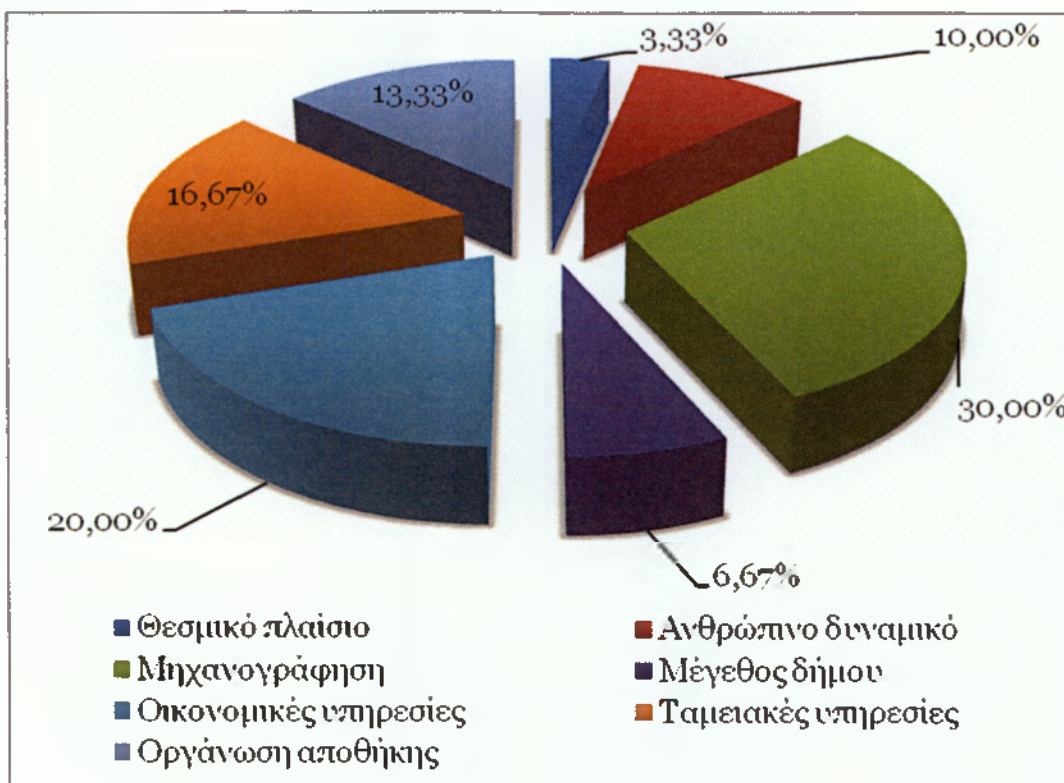

22. Παράγοντες επίδρασης στη διαδικασία μετάβασης στο διπλογραφικό

Κυρίαρχος παράγοντας κατά τη μετάβαση στη διπλογραφία αποτελεί, κατά το δείγμα, το επίπεδο μηχανογράφησης με ποσοστό 30,00 %. Έπονται οι λειτουργίες των οικονομικών υπηρεσιών με ποσοστό 20,00 %, οι ταμειακές υπηρεσίες με 16,67 %, η οργάνωση της αποθήκης με 13,33 %, το ανθρώπινο δυναμικό με 10,00 % και στις δύο τελευταίες βαθμίδες το μέγεθος του δήμου και το θεσμικό πλαίσιο με 6,67 % και 3,33 % αντίστοιχα.

Ερώτηση 22	Παράγοντες επίδρασης στη διαδικασία μετάβασης στο διπλογραφικό						
	Θεσ/κό πλαίσιο	Ανθρ. δυναμικό	Μηχαν/ηση	Μέγεθος δήμου	Οικον/κές υπηρεσίες	Ταμ/κές υπηρεσίες	Οργάνωση αποθήκης
Αριθμός ατόμων δείγματος	1	3	9	2	6	5	4
Ποσοστό	3,33%	10,00%	30,00%	6,67%	20,00%	16,67%	13,33%

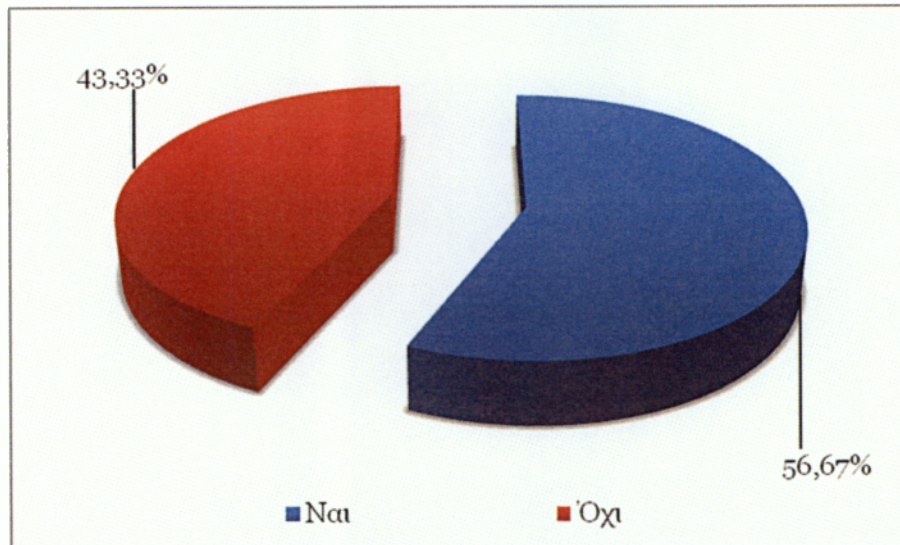

23. Ύπαρξη υποδομής

Η υποδομή του δήμου καθορίζει την επιτυχή ή όχι εφαρμογή της μεθόδου. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, το 56,67 % έκρινε επαρκείς τις υποδομές σε αντίθεση με το 43,33 % που είχε την αντίθετη άποψη.

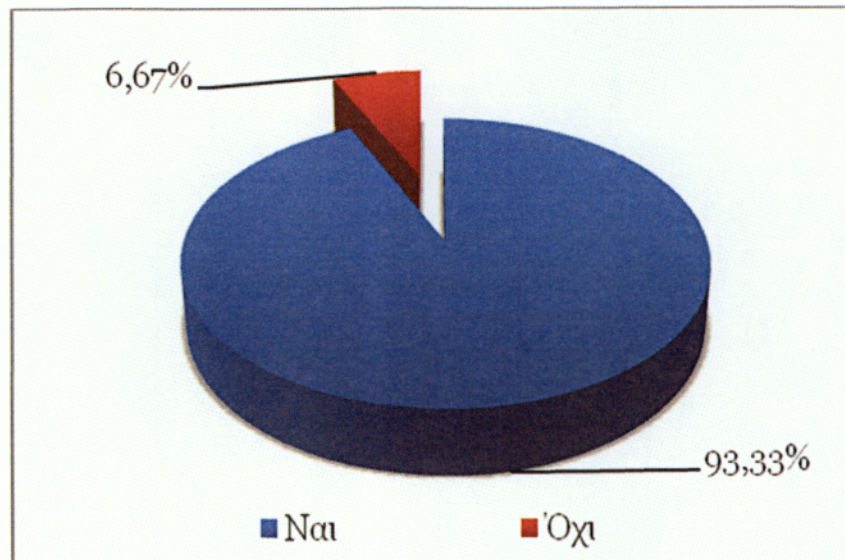
Ερώτηση 23	Ύπαρξη υποδομής	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	17	13
Ποσοστό	56,67%	43,33%

24. Ύπαρξη ταμειακής υπηρεσίας

Η σύσταση ταμειακής υπηρεσίας είναι βασικός όρος για τη λειτουργία του διπλογραφικού συστήματος. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων συμφώνησε μ' αυτή την άποψη, θεωρώντας ότι ισχύει και για το δήμο Μυτιλήνης.

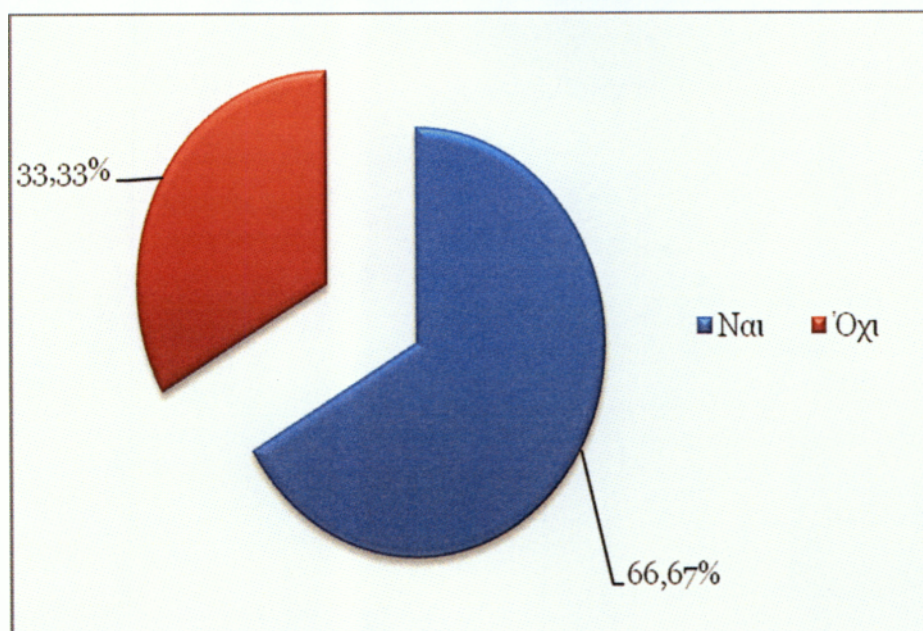
Ερώτηση 24	Ύπαρξη ταμειακής υπηρεσίας	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	28	2
Ποσοστό	93,33%	6,67%

25. Λειτουργία αποθήκης για την εφαρμογή του διπλογραφικού

Σαν συνέχεια της παραπάνω ερώτησης, η αποθήκη αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο για την εφαρμογή μιας τέτοιας μεθόδου. Το ιδιαίτερο στοιχείο της παρούσας ερώτησης αποτελεί ότι το 33,33 % θεωρεί ότι η παρακολούθηση των αποθεμάτων του δήμου δεν είναι γεγονός.

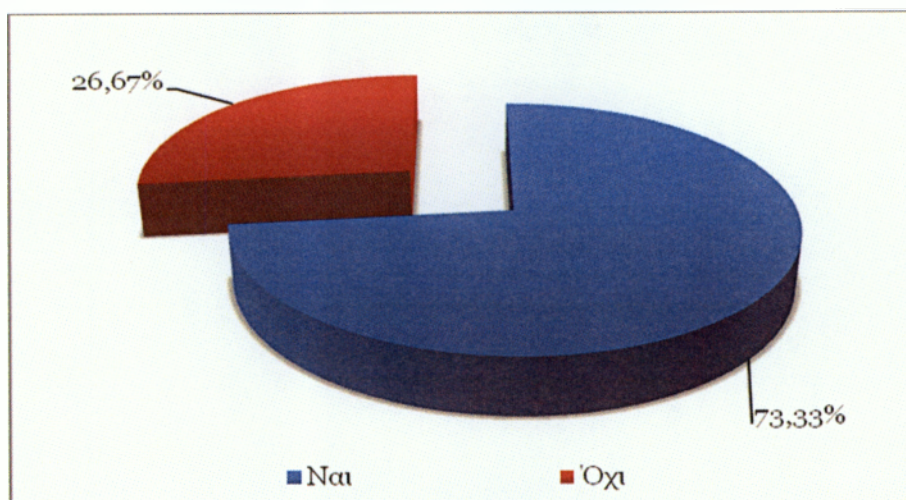
Ερώτηση 25	Λειτουργία αποθήκης για την εφαρμογή του διπλογραφικού	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	20	10
Ποσοστό	66,67%	33,33%

26. Λειτουργία αποθήκης για την εφαρμογή Αναλυτικής Λογιστικής

Η γενικότερη εικόνα που σχηματίζεται για τη λειτουργία της αποθήκης του δήμου, είναι καλή. Το 73,33 % συναινεί σ' αυτή την πρόταση ενώ το 26,67 % έχει αντίθετη άποψη.

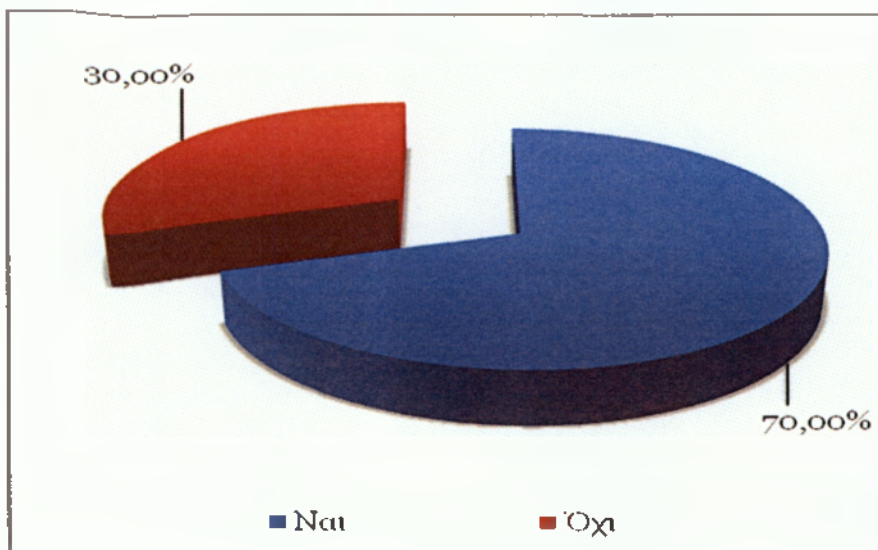
Ερώτηση 26	Λειτουργία αποθήκης για την εφαρμογή Αναλυτικής Λογιστικής	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	22	8
Ποσοστό	73,33%	26,67%

27. Εσωτερικός έλεγχος αποθήκης

Η πραγματοποίηση εσωτερικού ελέγχου στην αποθήκη του δήμου βρίσκεται σύμφωνα το 70,00 % του δείγματος. Επομένως, υπάρχει συνεχής βελτίωση στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται το διπλογραφικό σύστημα.

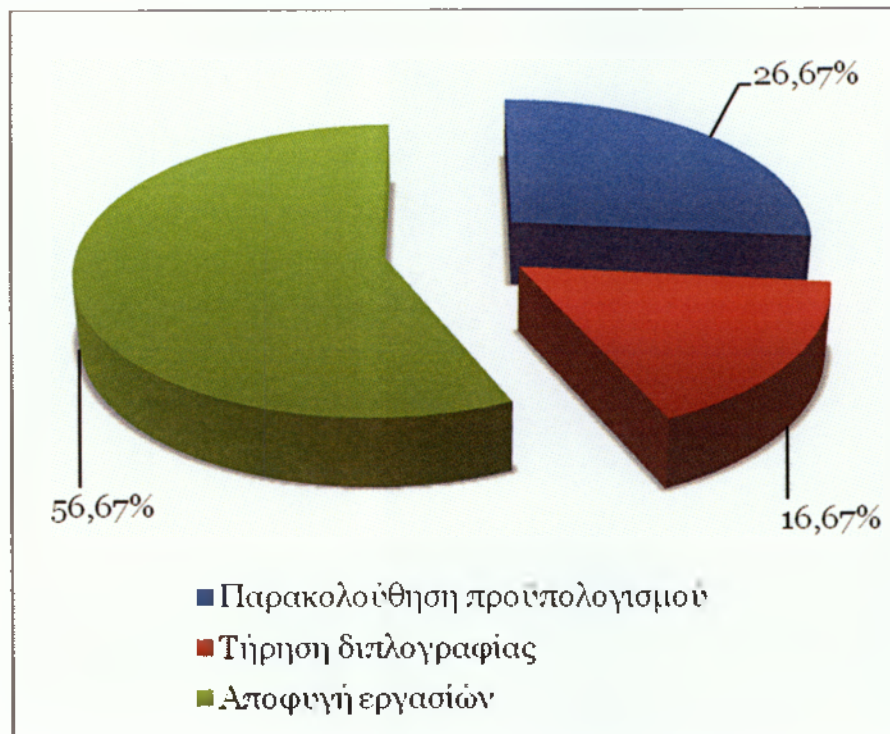
Ερώτηση 27	Εσωτερικός έλεγχος αποθήκης	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	21	9
Ποσοστό	70,00%	30,00%

28. Πλεονεκτήματα μηχαν/κού συστήματος

Στην ιεράρχηση των πλεονεκτημάτων από την εφαρμογή της διπλογραφίας, κυρίαρχο ποσοστό κατέχει η αποφυγή «διπλών» εργασιών με 56,67 %, ακολουθεί η παρακολούθηση του προϋπολογισμού με 26,67 % και τελευταία η τήρηση του διπλογραφικού συστήματος με 16,67 %.

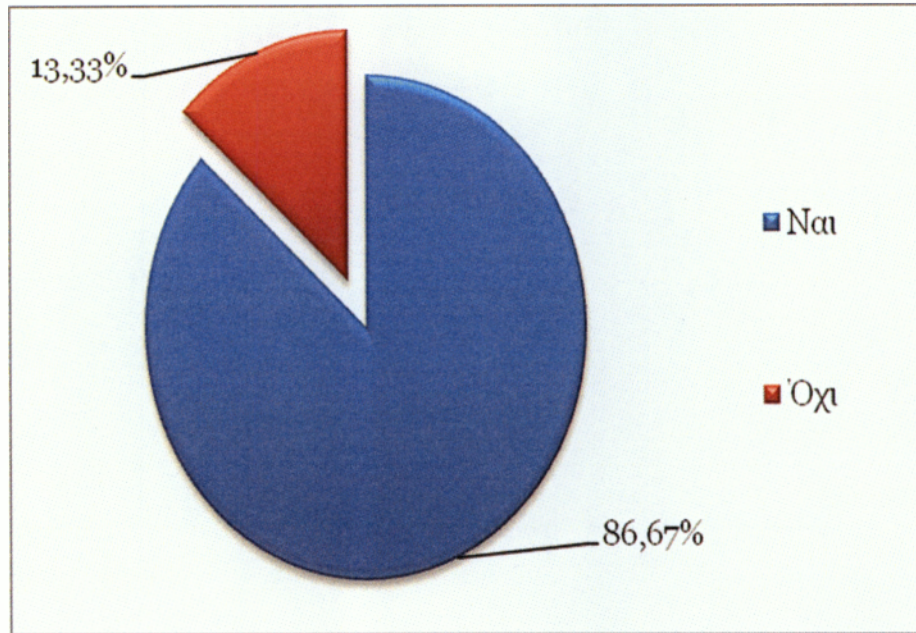
Ερώτηση 28	Πλεονεκτήματα μηχαν/κού συστήματος		
	Παρακολούθηση προϋπολογισμού	Τήρηση διπλογραφίας	Αποφυγή εργασιών
Αριθμός ατόμων δείγματος	8	5	17
Ποσοστό	26,67%	16,67%	56,67%

29. Ικανοποίηση από το διπλογραφικό

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος δηλώνει ικανοποιημένο από την εφαρμογή του διπλογραφικού. Μόλις το 13,33 % έχει σχηματίσει αντίθετη γνώμη.

Ερώτηση 29	Ικανοποίηση από το διπλογραφικό	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	26	4
Ποσοστό	86,67%	13,33%

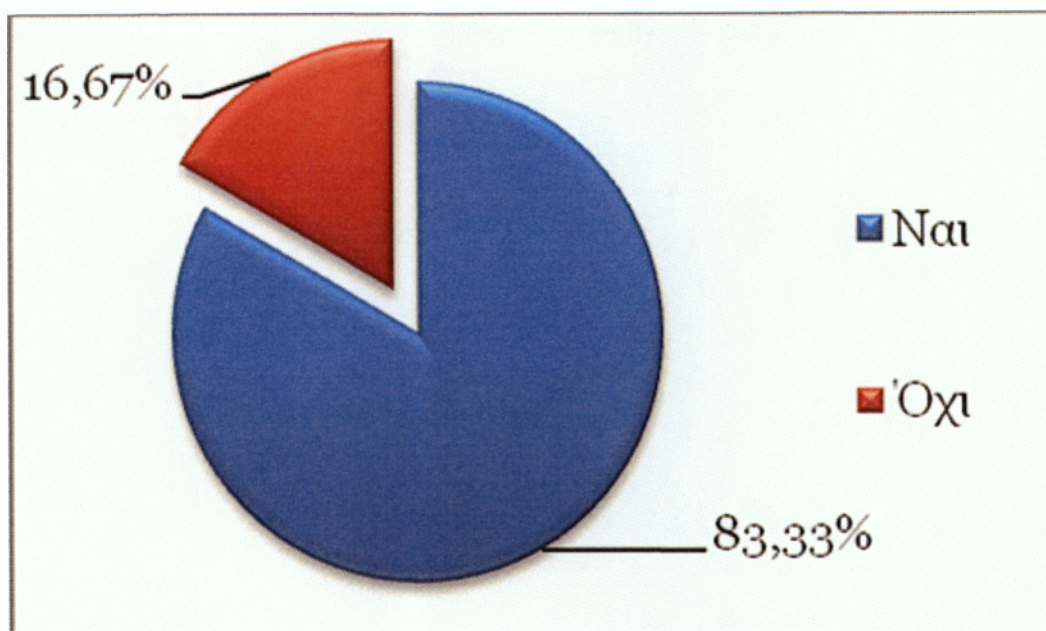

30. Βοήθεια του διπλογραφικού στην οργάνωση του δήμου

Η συμβολή του διπλογραφικού στην καλύτερη οργάνωση του δήμου είναι αναμφίβολη. Το δείγμα επιβεβαιώνει αυτή την άποψη σε ποσοστό 83,33 %, δείχνοντας έμπρακτα την επιθυμία περαιτέρω βελτίωσης των λειτουργιών του δήμου.

Ερώτηση 30	Βοήθεια του διπλογραφικού στην οργάνωση του δήμου	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	25	5
Ποσοστό	83,33%	16,67%

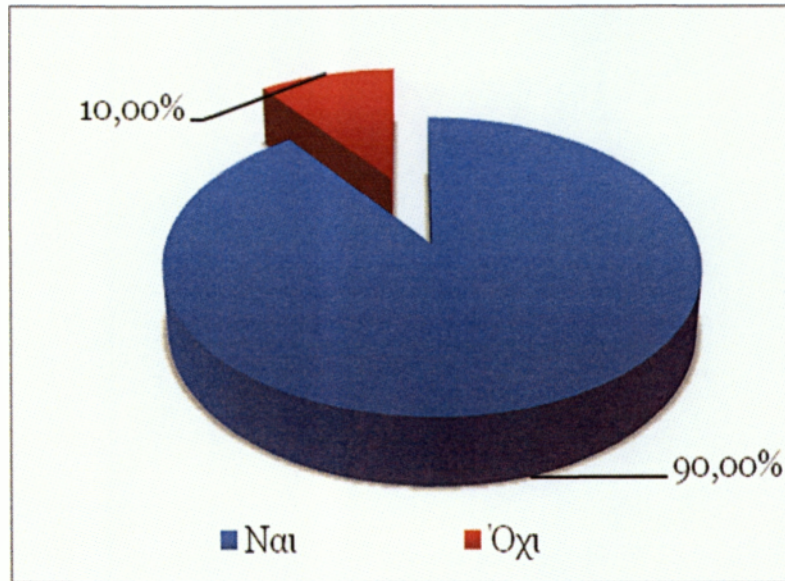

31. Βοήθεια του διπλογραφικού στη βελτίωση συνθηκών εργασίας

Βελτίωση των λειτουργιών του δήμου, συνεπάγεται και καλύτερες συνθήκες εργασίας. Η βοήθεια της αλλαγής λογιστικής μεθόδου φαίνεται ότι βελτίωσε και τις συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων που σε ποσοστό 90,00 % δήλωσαν τη συμβολή της νέας μεθόδου προς αυτή την κατεύθυνση.

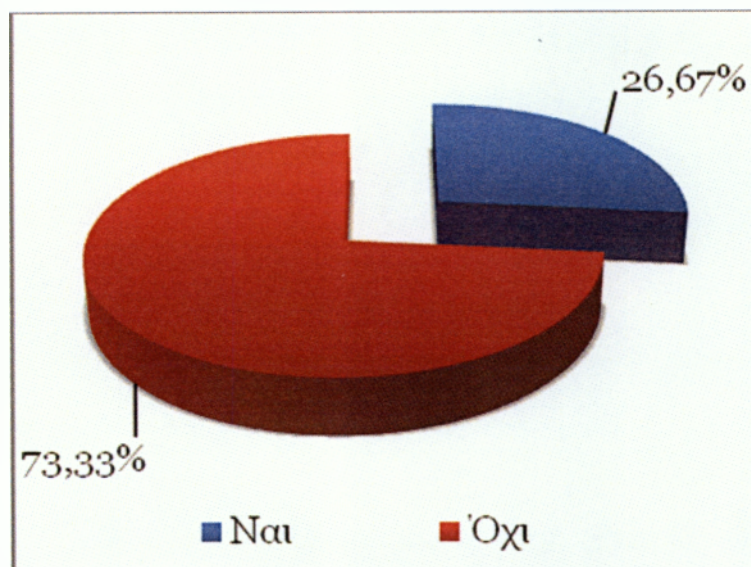
Ερώτηση 31	Βοήθεια του διπλογραφικού στη βελτίωση συνθηκών εργασίας	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	27	3
Ποσοστό	90,00%	10,00%

32. Επίδραση διπλογραφικού στις εργασιακές σχέσεις

Η εφαρμογή της διπλογραφίας δεν επέφερε και μεγάλη μεταβολή στις σχέσεις μεταξύ των υπαλλήλων. Η καλύτερευση των συνθηκών εργασίας περισσότερο συνέβαλλε σε σύσφιξη των σχέσεων παρά σε ρήξη. Το 73,33% επιβεβαιώνει αυτή την άποψη.

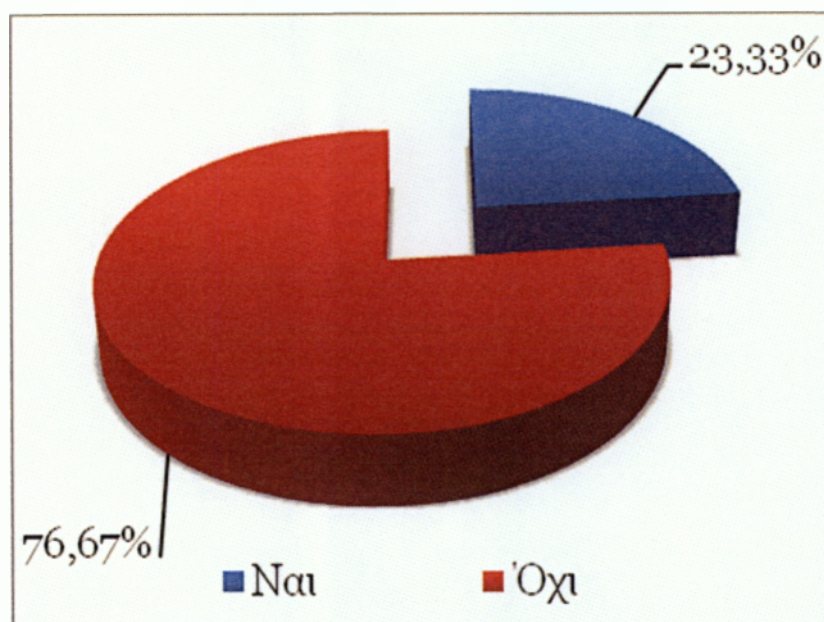
Ερώτηση 32	Επίδραση διπλογραφικού στις εργασιακές σχέσεις	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	8	22
Ποσοστό	26,67%	73,33%

33. Περιθώρια βελτίωσης διπλογραφικού

Τα περιθώρια βελτίωσης του διπλογραφικού, σύμφωνα με τις απαντήσεις του δείγματος, είναι περιορισμένες. Το 76,67 % θεωρεί ότι δεν μπορούν και δεν πρέπει να γίνουν αλλαγές.

Ερώτηση 33	Περιθώρια βελτίωσης διπλογραφικού	
	Ναι	Όχι
Αριθμός ατόμων δείγματος	7	23
Ποσοστό	23,33%	76,67%

34. Βελτιώσεις διπλογραφικού

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, θεώρησε ότι δεν μπορούν να γίνουν πολλές αλλαγές στο διπλογραφικό. Ωστόσο, υπήρχαν και οι αντίθετες απόψεις, που δεν επικεντρώθηκαν τόσο στο διπλογραφικό όσο στην περαιτέρω εκπαίδευση και ενημέρωση αυτών που έχουν αναλάβει το έργο εφαρμογής του έργου. Προτάσεις που κυριάρχησαν ήταν η περαιτέρω πληροφόρηση και εκπαίδευση του προσωπικού μέσω σεμιναρίων, η καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των τμημάτων, η εντατικοποίηση των ελέγχων, η συμβολή των υψηλότερων στελεχών προς αυτή την κατεύθυνση.

3.6. Συμπεράσματα έρευνας

Στο πρώτο μέρος της εργασίας ασχοληθήκαμε με τη θεωρητική επισκόπηση της ανάλυσης της οργάνωσης των Ο.Τ.Α. καθώς επίσης με την εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου. Η εφαρμογή της, όπως αναλύθηκε, επέφερε αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών των δήμων τόσο σε οικονομικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο.

Με την έρευνα που πραγματοποιήσαμε στο δήμο Μυτιλήνης για την εφαρμογή της διπλογραφίας, προσπαθήσαμε να αποδώσουμε την θεωρία

στην πράξη μέσω του ερωτηματολογίου το οποίο απευθύνθηκε σε υπαλλήλους και διοικητικά στελέχη του δήμου. Αποκομίσθηκαν σημαντικά συμπεράσματα από την έρευνα αυτή, μπορούμε να πούμε ότι τα περισσότερα πράγματα τα οποία αναφέρθηκαν σε θεωρητικό επίπεδο επαληθεύονται και σε ερευνητικό. Αυτό μπορούμε να το στοιχειοθετήσουμε τόσο από την προηγούμενη ενότητα στην ανάλυση της έρευνας με τα συγκεκριμένα ποσοστά απαντήσεων σε κάθε πρόταση που θέσαμε σε κάθε ερωτώμενο, αλλά και σε αυτήν την ενότητα που συμπερασματικά θα δούμε κατά πόσο επηρεάστηκε ο δήμος Μυτιλήνης από αυτή την μεταβολή στον τρόπο λειτουργίας του.

Σαν πρώτη γενική εικόνα των απαντήσεων που δόθηκαν, μπορεί να πει κανείς ότι με το νέο λογιστικό σύστημα τήρησης βιβλίων είναι εύκολη η αναγνώριση των επιμέρους εσόδων και εξόδων, η καταγραφή των απαιτήσεων υπέρ και κατά του δήμου, κατ' επέκταση η καταγραφή και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του δήμου. Αυτό όμως δεν αποτελεί και το μοναδικό λόγο μετάβασης από το απλογραφικό στο διπλογραφικό σύστημα. Η διαφάνεια σ' ό,τι σχετίζεται με το κρίσιμο σημείο της διαχείρισης και η δυνατότητα σωστού σχεδιασμού και προγραμματισμού των δημοτικών δράσεων, αποτελούν επιπλέον παράγοντες.

Η εφαρμογή ωστόσο της διπλογραφικής μεθόδου απαιτήσε εκπαίδευση των υπαλλήλων σε δεδομένα εργασίας που δεν κατείχαν γνωστικά. Ο δήμος Μυτιλήνης με την επιλογή κατάλληλων μεθόδων κατόρθωσε να κατατοπίσει πλήρως το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολήθηκε σ' αυτή τη διαδικασία, προσφέροντας συνεχή εκπαίδευση στα νέα δεδομένα.

Όπως σε κάθε αλλαγή προκύπτουν προβλήματα, τόσο μάλλον όταν πρόκειται για αλλαγή του τρόπου διαχείρισης, έτσι και ο δήμος Μυτιλήνης αντιμετώπισε δυσκολίες. Η μετάβαση στη διπλογραφία για το δήμο Μυτιλήνης επηρεάστηκε από ορισμένους παράγοντες. Τα προβλήματα μηχανοργάνωσης και μηχανογράφησης, οι ελλείψεις στις υποδομές, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών και τμημάτων του δήμου αλλά και η ελλιπής οργάνωση της αποθήκης αποτέλεσαν εμπόδια για την ομαλή μετάβαση από το απλογραφικό στο διπλογραφικό σύστημα. Η συνεργασία του δήμου με τους υπαλλήλους και με τη συμβολή φορέων της πολιτείας, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων, περιόρισαν αν δεν έλυσαν τα συγκεκριμένα προβλήματα.

Υπάρχουν όμως και οφέλη από την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου που έχουν διπλή υπόσταση. Από τη μια συνέβαλλαν στη βελτίωση του τρόπου με τον οποίο εργάζονται οι υπάλληλοι και από την άλλη στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο δήμος Μυτιλήνης. Η ταχύτητα στην εξυπηρέτηση των δημοτών, η μείωση των λαθών, η μείωση της εργασίας για τους εργαζόμενους θα μπορούσαν να αναφερθούν ως οφέλη που αποκόμισαν οι εργαζόμενοι και συνέβαλλαν με άλλα λόγια στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας τους. Ο δήμος Μυτιλήνης κατόρθωσε να απεικονίζει πλήρως τα οικονομικά του στοιχεία μέσω των ισολογισμών και να προγραμματίζει με σωστό τρόπο τις πληρωμές και τις εισπράξεις του, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα ελέγχου οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Η ικανοποίηση τόσο των υπαλλήλων του δήμου Μυτιλήνης όσο και των διοικητικών στελεχών αναφορικά με την εισαγωγή της διπλογραφικής μεθόδου, είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα. Διέκριναν ωστόσο περιθώρια βελτίωσης της μεθόδου όπως η εντατικοποίηση των ελέγχων και η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών του δήμου.

Σαν γενικό συμπέρασμα της έρευνας, θα μπορούσε να πει κανείς ότι το διπλογραφικό σύστημα έβαλε τάξη στους Ο.Τ.Α. και ταυτόχρονα λειτουργεί ως ένα επιπλέον αναπτυξιακό εργαλείο για τους δήμους που καλούνται μέσα από αυξημένες αρμοδιότητες να παράσχουν υπηρεσίες στους δημότες και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των καιρών. Ο δήμος Μυτιλήνης αξιοποίησε την εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου προς αυτή την κατεύθυνση βάζοντας τις βάσεις για την περαιτέρω βελτίωση των υπηρεσιών του.

Επίλογος

Στην παρούσα εργασία, έγινε μια προσπάθεια παρουσίασης του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και της εφαρμογής από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Παρουσιάστηκαν επίσης στοιχεία που αφορούν τον τρόπο οργάνωσης τους καθώς και οι δυσκολίες που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι Ο.Τ.Α. κατά την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος. Η μελέτη της περίπτωσης του δήμου Μυτιλήνης συνέβαλλε στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίστηκε η διαδικασία εφαρμογής της διπλογραφικής μεθόδου, αλλά και στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων όσο αφορά την μέθοδο καθεαυτή.

Ο νέος τρόπος λογιστικής παρακολούθησης των δήμων, όπως αναφέρθηκε σε παραπάνω ενότητες, στηρίζεται στις αρχές της γενικής και αναλυτικής λογιστικής, στο ισχύον λογιστικό σχέδιο των εμπορικών επιχειρήσεων με μικρές διαφορές και προσαρμογές πάνω στις ανάγκες τους.

Ωστόσο, στο βραχυπρόθεσμο μέλλον είναι απαραίτητο ο κάθε δήμος να οργανώσει τις διαδικασίες λειτουργίας των υπηρεσιών του. Στην προσπάθεια αυτή πρέπει να αξιοποιηθεί το οργανόγραμμα του δήμου και η εμπειρία του προσωπικού του.

Με το τρόπο αυτό και με την ολοκληρωμένη εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, δίνεται η δυνατότητα στον δήμο, να παρακολουθεί οργανωμένα εκείνα τα οικονομικά στοιχεία που του είναι απαραίτητα για την κοστολόγηση των δραστηριοτήτων του και να αναπτύξει ένα πλήρες πληροφοριακό σύστημα διοίκησης. Το πληροφοριακό σύστημα διοίκησης, με την εξαγωγή οικονομικών στοιχείων προς επεξεργασία, με την αξιοποίηση των οικονομικών αριθμοδεικτών, με την παρακολούθηση του κόστους αλλά και της ωφέλειας ανά κέντρο ευθύνης και επίπεδο διοίκησης, απαιτεί «τάξη».

Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους δήμους δεν άλλαξε σε τίποτα την υποχρέωση τήρησης του λογιστικού των Ο.Τ.Α. Το ισχύον λογιστικό των Ο.Τ.Α. όχι μόνο δεν υποβαθμίστηκε αλλά αντίθετα αποτελεί την βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία και του διπλογραφικού. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αναβαθμίζεται ο ρόλος των υπηρεσιών και να είναι απαραίτητη η συμμετοχή τους στην λειτουργία του νέου συστήματος.

Η εφαρμογή του διπλογραφικού για την όσο το δυνατό καλύτερη αξιοποίησή του πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με τα στελέχη των οικονομικών υπηρεσιών. Ένας επιπλέον λόγος που συνηγορεί σε αυτή την προσέγγιση είναι ότι υπάρχουν τμήματα της λειτουργίας του διπλογραφικού που στο μεγαλύτερο μέρος τους μπορούν να υλοποιηθούν μόνο από τις υπηρεσίες του δήμου, διότι μόνο αυτές γνωρίζουν όπως για παράδειγμα την απογραφή παγίων.

Το συμπέρασμα που καταλήγει κανείς, σύμφωνα με τα στοιχεία των κεφαλαίων που αναλύθηκαν, είναι ότι το δημόσιο λογιστικό σαν ένα εργαλείο καθαρά ταμειακής διαχείρισης, δεν διαθέτει τις δυνατότητες μιας ολοκληρωμένης και αξιόπιστης λογιστικής παρακολούθησης. Αυτός είναι και ο κυριότερος λόγος που κατέστησε απαραίτητη την εφαρμογή και χρήση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Ο.Τ.Α. Η εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου από τους Ο.Τ.Α. αποτελεί αιχμή για τον εκσυγχρονισμό της διαχειριστικής λειτουργίας και της χρηματοοικονομικής διοίκησής τους, κατά συνέπεια οι δήμοι οφείλουν να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση.

Βιβλιογραφία

- ✚ Ανώνυμος, Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, (1999), «Εισαγωγή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση», Περιοδικό Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., Τεύχος 12, Αθήνα
- ✚ Βικιπαιδεία, (2008), «Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης», διαθέσιμο www.wikipedia.org,
- ✚ Βούλγαρη Ε., (1998), «Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Β' Έκδοση, Αθήνα
- ✚ Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας , Νόμος 3463, ΦΕΚ 114/ Α' /11/2006, Η κανονιστική αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. α' βαθμού επί θεμάτων επιβολής φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων, Εθνικό Τυπογραφείο
- ✚ Επίσημος διαδικτυακός ιστότοπος του δήμου Μυτιλήνης, <http://www.mytilene.gr>
- ✚ Ιατρός Σ., Κουδούνης Α., Νικολακόπουλος Μ., Χασομέρης Σ., (02/2005), «Δομή και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης», Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Αθήνα
- ✚ Καραγιλάνης Σ., (2002), «Το οικονομικό διαχειριστικό λογιστικό σύστημα των Ο.Τ.Α. με την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου», Εκδόσεις Καραναστιάση, Αθήνα
- ✚ Καραγιλάνης Σ., (2006), «Η οικονομική διαχείριση των Ν.Π.Δ.Δ.», Εκδόσεις Καραναστιάση, Αθήνα
- ✚ Καρδακάρης Κ. (2003), «Γενική λογιστική σε ευρώ», Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα

- ✚ Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, (10/03/2006), «Η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) 2007 – 2013, Δ'Κ.Π.Σ.», διαθέσιμο www.kedke.gr
- ✚ Λεοντάρης Μ., (2002), «Εισαγωγή στην Γενική Λογιστική», Εκδόσεις Minos Books, Αθήνα
- ✚ Νόμος 2539, ΦΕΚ 244/04/12/1997, «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Εθνικό Τυπογραφείο
- ✚ Σκέμπερη Μ., (02/04/2003), Άρθρο «Διπλογραφικό σύστημα δήμων», διαθέσιμο <http://www.chiosnews.com>
- ✚ Σφακιανός Γ., (1996), «Γενικές Αρχές Λογιστικής», Εκδόσεις Interbooks, Θ' Έκδοση, Αθήνα
- ✚ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γενική Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/ση οικονομικών Ο.Τ.Α., (03/1997), Εγκύκλιος με αριθμ. πρωτ.: 7447, «Εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α», Αθήνα
- ✚ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, (10/2000), «Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους», Αθήνα
- ✚ Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών, Τμήμα Οικονομικό, Δήμος Μυτιλήνης

Παράρτημα

Λίστα Πινάκων - Σχημάτων

Πίνακας 1. Ο Ισολογισμός έναρξης.....	36
Πίνακας 2. Τα πάγια του δήμου Μυτιλήνης έως την 01/01/2008.....	52
Πίνακας 3. Οι ισολογισμοί των ετών 2005-2006 για το δήμο Μυτιλήνης.....	57
Σχήμα 1. Ροή εργασιών οικονομικών υπηρεσιών	33
Σχήμα 2. Οι εγγραφές στο απλογραφικό και διπλογραφικό σύστημα από τη λήψη εσόδου.....	40
Σχήμα 3. Οι εγγραφές στο απλογραφικό και διπλογραφικό σύστημα από τη λήψη εσόδου στη φάση της βεβαίωσης	41
Σχήμα 4. Η γενική διάρθρωση του δήμου Μυτιλήνης.....	50
Σχήμα 5. Οι διευθύνσεις υπηρεσιών του δήμου Μυτιλήνης.....	50
Σχήμα 6. Τα τμήματα των υπηρεσιών του δήμου Μυτιλήνης	51

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΤΗΝΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: .....

Οδηγίες Συμπλήρωσης Ερωτηματολογίου

- Σημειώνετε με √ ή X στο αντίστοιχο τετράγωνο που θα επιλέξετε.
- Στις ερωτήσεις που υπάρχει βαθμολογία σε κλίμακα από 1-3 ή 1-4 ή 1-5 ή 1-7 (ασχέτως τι μετρά), ο αριθμός 1 σημαίνει το λιγότερο (διαφωνώ), ενώ ο 3 ή ο 4 ή ο 5 ή 7 το μεγαλύτερο (συμφωνώ).
- Στις ερωτήσεις των προσωπικών απαντήσεων, για όποιες από τις προτάσεις δεν έχετε να κάνετε κανένα σχόλιο, απλά μην συμπληρώσετε τίποτα, αφήνοντας κενό.
- Οι πληροφορίες θα αξιοποιηθούν αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς και θα παραμένουν απόλυτα εμπιστευτικές

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

---

1. Φύλο

Άνδρας Γυναίκα

2. Ηλικία

18 – 30 31 – 40 41 – 50 51 – 60

3. Μορφωτικό επίπεδο

Λύκειο
ΤΕΙ
ΑΕΙ
Μεταπτυχιακό

4. Οικογενειακή κατάσταση

Έγγαμος/η
Άγαμος/η

5. Εργάζεστε σε κάποια υπηρεσία του Δήμου Μυτιλήνης;

Όχι
Ναι

6. Αν ναι, τότε σε ποια;

---

7. Πόσα έτη εργάζεστε στο Δήμο Μυτιλήνης;

1 – 5 5 – 10 11 – 15 16 – 20 20 +

8. Πιστεύετε ότι η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχετε στο Δήμο Μυτιλήνης είναι υψηλή;

Όχι
Ναι

9. Το απλογραφικό σύστημα ήταν ένα εργαλείο καθαρά ταμειακής διαχείρισης, δεν διέθετε τις δυνατότητες μιας ολοκληρωμένης και αξιόπιστης λογιστικής παρακολούθησης. Αυτός είναι και ο κυριότερος λόγος που καθιστά απαραίτητη την εφαρμογή και χρήση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Δήμους;

Όχι

Ναι

10. Από ποίο έτος χρησιμοποιείται η διπλογραφική μέθοδος λογιστικής παρακολούθησης, αντί της απλογραφικής, στο Δήμο Μυτιλήνης;

---

11. Ποια ήταν η πρώτη εντύπωσή σας για την ένταξη του διπλογραφικού συστήματος στο Δήμο σας;

---

12. Θεωρείτε καλύτερη την διπλογραφική μέθοδο από την απλογραφική για τον Δήμο σας;

Όχι

Ναι

13. Θεωρείτε ότι ενσωματώθηκε χωρίς προβλήματα η νέα μέθοδος του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στο Δήμο Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

14. Οι υπάλληλοι χρειάστηκαν εκπαίδευση για την σωστή χρήση της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου στο Δήμο Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

15. Οι υπάλληλοι του Δήμου Μυτιλήνης εκπαιδεύτηκαν μέσω (επιλέξτε όποια μέθοδο χρησιμοποιήθηκε):

- Σεμιναρίων του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης για το Διπλογραφικό Σύστημα.
- Συμμετοχή σε τους θεματικών ημερίδων και γενικότερων ενημερώσεων, που διεξάγει το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.).
- Συμμετοχή σε μικρούς κύκλους εκπαίδευσης σε επίπεδο Δήμου

16. Υπήρξαν προβλήματα στην εκπαίδευση των υπαλλήλων του Δήμου Μυτιλήνης;

- Όχι
- Ναι

17. Υπάρχει συνεχής εκπαίδευση των υπαλλήλων στο πέρασμα των ετών μετά την αρχική εκπαίδευσή τους για την εκμάθηση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στο Δήμο Μυτιλήνης;

- Όχι
- Ναι

18. Στο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. έχει συσταθεί και λειτουργεί Ομάδα Διοίκησης Έργου (Ο.Δ.Ε.), η οποία βοηθά τους Δήμους στην εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος και παρακολουθεί τη πρόοδο αυτού. Πιστεύετε ότι ο ρόλος της Ο.Δ.Ε. είναι σημαντικός, έχει βοηθήσει τον Δήμο σας;

- Όχι
- Ναι

19. Πιστεύετε ότι γενικότερα βοήθησε η χρήση των νέων τεχνολογιών, όπως των λογιστικών «πακέτων» και της πληροφορικής, στη λειτουργία του Δήμου Μυτιλήνης;

- Όχι
- Ναι

20. Ιεραρχήστε τα παρακάτω οφέλη που προσέδωσε το νέο διπλογραφικό σύστημα στην εργασία των υπαλλήλων του Δήμου Μυτιλήνης (ιεράρχηση 1-5).

- Ταχύτητα στην εργασία
- Ταχύτητα στην εξυπηρέτηση των δημοτών
- Ευχρηστία
- Μείωση Λαθών
- Ευκολία Επαληθεύσεων

21. Ιεραρχήστε τα παρακάτω οφέλη που προσέδωσε το νέο διπλογραφικό σύστημα στον Δήμο Μυτιλήνης (ιεράρχηση 1-4).

- Η σύνταξη και δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσεως) θα επιτρέψει την απεικόνιση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης του Δήμου και θα δίνει την δυνατότητα σύγκρισης δημοσιευμένων στοιχείων.
- Άμεση, αξιόπιστη και ακριβή πληροφόρηση των οικονομικών στοιχείων και μεγεθών του Δήμου.
- Σωστός προγραμματισμός των πληρωμών και εισπράξεων για την υλοποίηση των έργων.
- Καλύτερος δυνατόν οικονομικός, διαχειριστικός και διοικητικός έλεγχος του Δήμου εκ μέρους των οργάνων τους.

22. Ιεραρχήστε τους παράγοντες που επιδρούν στην διαδικασία μετάβασης από το απλογραφικό λογιστικό των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στο διπλογραφικό σύστημα λογιστικής παρακολούθησης (ιεράρχηση 1-7).

- Ισχύον θεσμικό πλαίσιο
- Κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού
- Επίπεδο μηχανογράφησης
- Μέγεθος του Δήμου

- Επίπεδο τήρησης διαδικασιών στο κύκλωμα των οικονομικών υπηρεσιών
- Ύπαρξη ολοκληρωμένης ταμειακής υπηρεσίας
- Λειτουργία οργανωμένης αποθήκης

23. Η ύπαρξη υποδομής για τη μηχανογραφική παρακολούθηση τομέων των οικονομικών διαδικασιών παίζει ρόλο στην πορεία υλοποίησης του διπλογραφικού συστήματος λογιστικής παρακολούθησης. Υπάρχει η ανάλογη υποδομή στο Δήμο Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

24. Η σύσταση ταμειακής υπηρεσίας είναι όρος για την λειτουργία του διπλογραφικού συστήματος, ενώ βοηθάει γενικότερα το Δήμο στον οικονομικό προγραμματισμό του και στη διαχειριστική του αυτοτέλεια. Ισχύει η παραπάνω πρόταση για το Δήμο Μυτιλήνης, η ύπαρξη της ταμειακής υπηρεσίας είναι σημαντική;

Όχι

Ναι

25. Η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης επιδρά στη διαδικασία υλοποίησης της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος, μέσω παρακολούθησης των αποθεμάτων σαν βασικό στοιχείο για τη διαμόρφωση του κόστους και κατ' επέκταση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Δήμου και λειτουργεί για την μηχανογραφική σύνδεση των εγγραφών του Λογιστικού του Δήμου με το διπλογραφικό. Όλες οι παραπάνω λειτουργίες είναι γεγονός για το Δήμο Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

26. Δεν μπορούμε να μιλάμε για λειτουργία Αναλυτικής Λογιστικής δίχως την άρτια και ολοκληρωμένη λειτουργία της αποθήκης του Δήμου. Στο Δήμο Μυτιλήνης υπάρχει σωστή διαχείριση και λειτουργία της αποθήκης;

Όχι

Ναι

27. Προκειμένου να οργανωθεί η αποθήκη με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του διπλογραφικού συστήματος πρέπει να υπάρχει σωστός εσωτερικός έλεγχος. Πραγματοποιείται εσωτερικός έλεγχος στην αποθήκη του Δήμου Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

28. Η λειτουργία του μηχανογραφικού συστήματος αποτελεί προϋπόθεση για το διπλογραφικό σύστημα, ιεραρχήστε τα παρακάτω πλεονεκτήματα (ιεράρχηση 1-3):

- Παρακολούθηση προϋπολογισμού, εκκαθάριση των δαπανών, βεβαίωση και είσπραξη των αναλυτικών εσόδων, τήρηση βιβλίων του Λογιστικού
- Τήρηση του Διπλογραφικού Συστήματος
- Ενημέρωση του Διπλογραφικού από το σύστημα της οικονομικής διαχείρισης με αυτοματοποιημένο τρόπο για την αποφυγή «διπλής» δουλειάς στην καταχώριση

29. Είστε ικανοποιημένος από την μέχρι τώρα λειτουργία του διπλογραφικού συστήματος στον Δήμο Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

30. Πιστεύετε ότι βοήθησε το λογιστικό σύστημα της διπλογραφικής μεθόδου στην καλύτερη η οργάνωση του Δήμου Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

31. Πιστεύετε ότι βοήθησε το λογιστικό σύστημα της διπλογραφικής μεθόδου στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας του Δήμου Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

32. Πιστεύετε ότι επηρέασε το λογιστικό σύστημα της διπλογραφικής μεθόδου στις εργασιακές σχέσεις μεταξύ των υπαλλήλων του Δήμου Μυτιλήνης;

Όχι

Ναι

33. Θεωρείτε ότι μπορούν να υπάρξουν περιθώρια βελτίωσης στο σύστημα της δυλογραφικής μεθόδου;

Όχι

Ναι

34. Αν ναι, τότε αναφέρετε κάποιες βελτιώσεις.

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ :

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ &

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

«Το διπλογραφικό σύστημα στους Ο.Τ.Α. Η σύγκρισή
του με το απλογραφικό. Η περίπτωση του Δήμου
Μυτιλήνης»

Επιμέλεια : ΤΗΝΙΑΚΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ

Επόπτης Καθηγητής : ΦΑΒΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καλαμάτα
2008

Εισαγωγή

- Οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες παροχής υπηρεσιών μεταβάλλουν τις παραδοσιακές μορφές οργάνωσης.
- Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων είναι βασική προϋπόθεση για να αποτελέσει η τοπική αυτοδιοίκηση μοχλό ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο και να συμβάλλει στους εκσυγχρονισμούς της κοινωνίας.
- Στην κατεύθυνση αυτή κινήθηκε και η προσπάθεια εφαρμογής του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Ο.Τ.Α.

Οι Ο.Τ.Α. στην Ελλάδα

- Η ελληνική επικράτεια, με εξαίρεση την περιοχή του Αγίου Όρους, είναι διαιρεμένη σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).
- Τους Ο.Τ.Α. αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες.
- Οι Ο.Τ.Α. αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και απολαύουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας.
- Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους.

Οι αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α.

- Στην αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. ανήκουν οι τοπικές υποθέσεις. Ειδικότερα:
  1. Η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων.
  2. Η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων
  3. Η συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
  4. Η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων.
  5. Η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.

Οι βασικές λογιστικές μέθοδοι

- Οι λογιστικές μέθοδοι είναι δύο: η απλογραφία και η διπλογραφία.
- 1. Απλογραφική μέθοδος. Καταχωρούνται κατά ημερολογιακή σειρά οι συναλλαγές της επιχείρησης που επηρεάζουν προσωπικούς λογαριασμούς, και η ταμειακή κίνηση. Δεν καταγράφει τους λογαριασμούς που μεταβάλλονται μαζί με αυτούς.
- 2. Διπλογραφική μέθοδος. Στηρίζεται στη σκέψη ότι κάθε λογιστικό γεγονός προκαλεί ταυτόχρονα ισόποση μεταβολή σε δύο λογαριασμούς.

Τα κυριότερα λογιστικά συστήματα της διπλογραφικής μεθόδου

- Τα λογιστικά συστήματα αφορούν μόνο τη διπλογραφία, τα οποία είναι:
  1. Το κλασικό ή ιταλικό σύστημα. Ονομάζεται ιταλικό γιατί πρωτοεμφανίστηκε στην Ιταλία.
  2. Το σύστημα Ημερολογίου – Καθολικού. Το Γενικό Καθολικό είναι προέκταση του Ημερολογίου και αποτελούν μαζί ένα βιβλίο το Ημερολόγιο - Καθολικό.
  3. Το Συγκεντρωτικό σύστημα. Το συγκεντρωτικό σύστημα διαφέρει από τα προηγούμενα στο ότι χρησιμοποιεί περισσότερα ημερολόγια.

Προβλήματα στους Ο.Τ.Α. από την ισχύουσα κατάσταση

- Δεν μπορούν να εμφανίσουν την οικονομική τους κατάσταση σε μια δεδομένη στιγμή.
- Πληθώρα των βιβλίων που καθιστά αδύνατη την παρακολούθησή τους.
- Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης και αξιοποίησης της πάγιας περιουσίας των Ο.Τ.Α.
- Υπάρχει αδυναμία παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων και απαιτήσεων των Ο.Τ.Α.

Πλεονεκτήματα εφαρμογής της διπλογραφικής μεθόδου στους Ο.Τ.Α.

- Σύνταξη και δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων.
- Άμεση, αξιόπιστη και ακριβή πληροφόρηση των οικονομικών στοιχείων και μεγεθών του δήμου.
- Σωστό προγραμματισμό των πληρωμών και εισπράξεων.
- Σύγχρονες μέθοδοι διεξαγωγής της λογιστικής και οικονομικής δραστηριότητας.
- Πλήρης διαφάνεια στο όλο διαχειριστικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Παράγοντες μετάβασης των Ο.Τ.Α. στο διπλογραφικό σύστημα

- Το ισχύον νομικό πλαίσιο.
- Η συνύπαρξη των δύο λογιστικών συστημάτων.
- Η κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού όσον αφορά στη γνώση του διπλογραφικού συστήματος.
- Το επίπεδο μηχανοργάνωσης του δήμου.
- Το μέγεθος του δήμου.
- Το επίπεδο τήρησης των διαδικασιών στην αλυσίδα των οικονομικών υπηρεσιών.
- Η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης.

Η οργάνωση των Ο.Τ.Α. για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος

- Η εφαρμογή του διπλογραφικού στους δήμους απαιτεί:
  1. Σχεδιασμό και οργάνωση του έργου.
  2. Καταγραφή των δυνάμεων που θα εμπλακούν.
  3. Ενημέρωση και εκπαίδευσή των εμπλεκομένων.
  4. Συντονισμό των ενεργειών βήμα-βήμα.
  5. Παρακολούθηση της προόδου.

Η διαδικασία εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Ο.Τ.Α.

- Καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης των Ο.Τ.Α. πριν την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου.
- Δημιουργία λογιστικού σχεδίου και αντιστοίχιση.
- Εξοικείωση με το νέο σύστημα.
- Εκπαίδευση του προσωπικού.
- Οργάνωση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.
- Μηχανοργάνωση στην τήρηση των βιβλίων

Ερευνητική Επισκόπηση

Η εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου στο Δήμο Μυτιλήνης

Οργανόγραμμα του Δήμου Μυτιλήνης

- Ο δήμος Μυτιλήνης, όπως ο κάθε οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, ακολουθεί συγκεκριμένο τρόπο οργάνωσης των υπηρεσιών του.
- Η διάρθρωση των διευθύνσεων υπηρεσιών γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να βοηθούν στην εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου.

Παρουσίαση παγίων Δ. Μυτιλήνης

Περιγραφή	Ποσ/τα	Αξία κτήσης	Τρέχουσα αξία	Συνολικές Αποσβέσεις	Αναπόσβ. αξία
Γήπεδα-Οικόπεδα	65	ο	ο	17.290.382,44	ο
Κτίρια Γραφείων-Καταστ.-Οικιών	27	2.764.586,33	2.764.586,33	666.238,76	2.098.347,57
Αποθήκες	2	2.009.106,90	2.009.106,90	502.276,70	1.506.830,20
Μηχανήματα για καθαριότητα	9	393.166,14	393.166,14	332.130,78	61.035,36
Μηχανήματα για συντήρηση πάρκων	28	13.507,27	13.507,27	11.513,79	1.993,48
Μηχανήματα για οδοποιία	7	148.731,65	149.214,16	117.759,46	31454,6998
Μηχανήματα για ύδρευση, άρδευση, αποχέτευση	19	46.330,14	48.025,14	8.582,01	39443,13
Λοιπά μηχανήματα γενικής χρήσης	7	265.335,83	265.335,83	244.717,15	20.618,68
Γραφεία	205	41.980,65	41.980,65	39.655,14	2.325,51
Υπολογιστικές και λογιστικές μηχανές	136	3.503,69	3.503,69	3.052,05	451,64
Φωτοτυπικά Μηχανήματα	37	74.500,43	74.500,43	42.659,46	31.840,97
Λοιπά είδη Η/Υ	53	14.920,24	14.920,24	13.199,78	1.720,46
Τίτλοι πάγιας ελένδυσης	2468	374.790,00	374.790,00	ο	374.790,00

Περιγραφή πληθυσμού έρευνας

- Ο πληθυσμός του δείγματος αποτελείται από τριάντα (30) άτομα τα οποία εργάζονται στο δήμο Μυτιλήνης
- Το 60,00% ήταν άνδρες και το 40,00% γυναίκες.
- Το 33,33% βρίσκεται στις ηλικίες μεταξύ 41-50 ετών.
- Το 36,67% του δείγματος κατέχει τίτλο ανώτερης εκπαίδευσης.
- Το 70,00% είναι έγγαμοι.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος έχει πολυετή εμπειρία.

Εντυπώσεις εφαρμογής της διπλογραφίας στο Δ. Μυτιλήνης

- Το 80 % του δείγματος θεώρησε την εφαρμογή της διπλογραφίας καλύτερη από την απλογραφία
- Ικανοποίηση των υπαλλήλων από την εφαρμογή του νέου συστήματος.
- Βήματα προόδου αναδιοργάνωσης του δήμου.
- Αύξηση στην ταχύτητα εξυπηρέτησης των πολιτών
- Μείωση των λαθών.

Οφέλη εφαρμογής διπλογραφικού στο Δ. Μυτιλήνης (1/2)

- Η εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου στους Ο.Τ.Α. απαιτεί σχεδιασμό και οργάνωση.
- Τα όργανα του Δήμου Μυτιλήνης, κατόρθωσαν να οργανώσουν το έργο και να σχεδιάσουν την εφαρμογή του.
- Εκτιμήθηκαν οι δυνατότητες του προσωπικού και οι ανάγκες του σε εκπαίδευση.
- Αναβαθμίστηκαν οι ταμειακές υπηρεσίες και οι αρμοδιότητές τους.

Οφέλη εφαρμογής διπλογραφικού στο Δ. Μυτιλήνης (2/2)

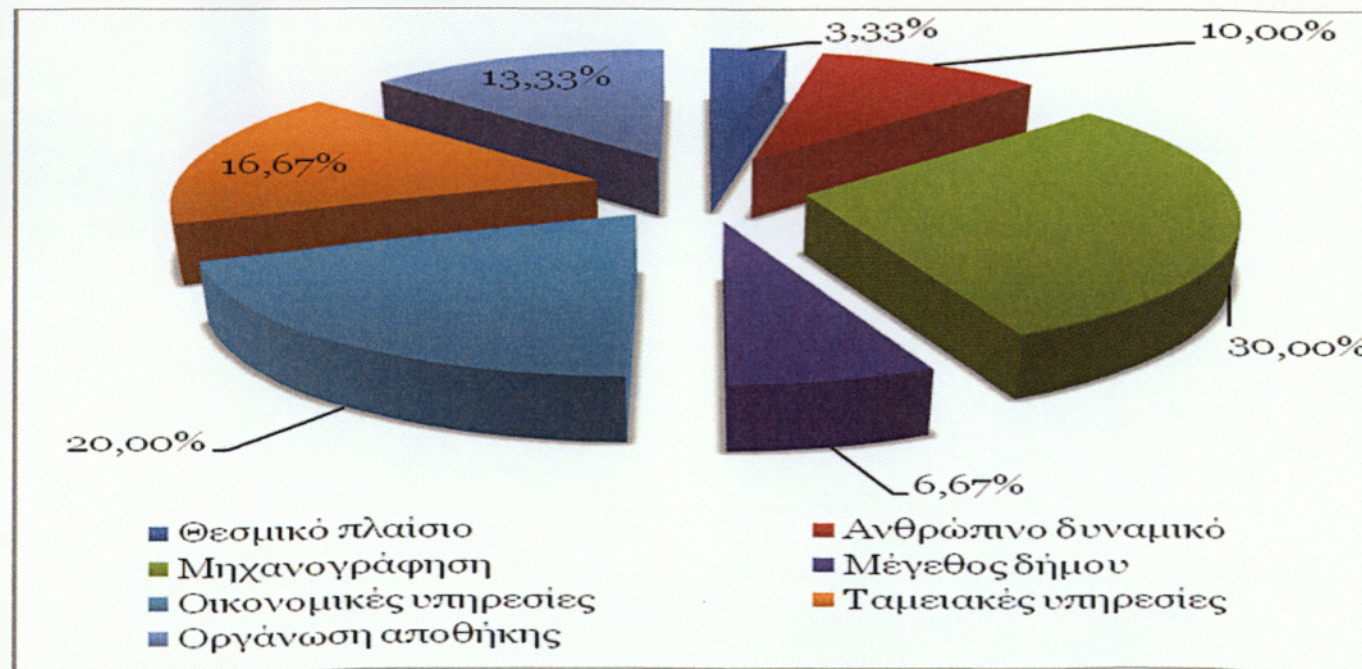
- Συμπληρώθηκε το υπάρχον απλογραφικό σύστημα.
- Δόθηκε η δυνατότητα τόσο στην διοίκηση, όσο και στις υπηρεσίες, να παρακολουθήσουν πολλά νέα οικονομικά στοιχεία.
- Δόθηκε η δυνατότητα καταγραφής της περιουσιακής κατάστασης και της οικονομικής θέσης του δήμου.
- Το διπλογραφικό, συνέβαλλε στη μείωση των δαπανών του δήμου κυρίως λόγω της ορθής λειτουργίας και ελέγχου των παραστατικών.

Προβλήματα ενσωμάτωσης διπλογραφίας στο Δ. Μυτιλήνης

- Η ενσωμάτωση της διπλογραφικής μεθόδου, σε ποσοστό 63,33 % των ερωτώμενων συνάντησε προβλήματα.
- Έλλειψη γνώσεων και εμπειρίας υπαλλήλων.
- Υπαρξη προβλημάτων στην εκπαίδευση υπαλλήλων σε ποσοστό 43,33%.
- Ελλείψεις στις υποδομές του δήμου.
- Ελλείψεις στη μηχανογράφηση.

Παράγοντες επίδρασης στη διαδικασία μετάβασης στο διπλογραφικό σύστημα

- Κυρίαρχος παράγοντας κατά τη μετάβαση στη διπλογραφία αποτέλεσε, σύμφωνα με το δείγμα, το επίπεδο μηχανογράφησης με ποσοστό 30,00 %.

Περιθώρια βελτίωσης διπλογραφικού συστήματος στο Δ. Μυτιλήνης

- Περαιτέρω πληροφόρηση και εκπαίδευση του προσωπικού.
- Διενέργεια σεμιναρίων για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος.
- Καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των τμημάτων.
- Εντατικοποίηση των ελέγχων.
- Βελτιώσεις στη μηχανοργάνωση
- Μεγαλύτερη διάθεση ανώτερων στελεχών.

Συμπεράσματα (1/3)

- Με το νέο λογιστικό σύστημα τήρησης βιβλίων είναι εύκολη η αναγνώριση των επιμέρους εσόδων και εξόδων του δήμου Μυτιλήνης.
- Ευκολότερη καταγραφή και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του δήμου.
- Ο δήμος Μυτιλήνης με την επιλογή κατάλληλων μεθόδων κατόρθωσε να κατατοπίσει πλήρως το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολήθηκε σ' αυτή τη διαδικασία.

Συμπεράσματα (2/3)

- Αύξηση της ταχύτητας εξυπηρέτησης των δημοτών, μείωση των λαθών, μείωση της άσκοπης εργασίας για τους υπαλλήλους.
- Ο δήμος Μυτιλήνης κατόρθωσε να απεικονίζει πλήρως τα οικονομικά του στοιχεία μέσω των ισολογισμών.
- Προγραμματίζονται με σωστό τρόπο οι πληρωμές και οι εισπράξεις του δήμου, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα ελέγχου οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Συμπεράσματα (3/3)

- Στη διαδικασία μετάβασης στη διπλογραφία, εντοπίστηκαν προβλήματα μηχανοργάνωσης και μηχανογράφησης.
- Οι ελλείψεις στις υποδομές, η έλλειψη συντονισμού αλλά και η ελλιπής οργάνωση της αποθήκης αποτέλεσαν εμπόδια για την ομαλή μετάβαση από το απλογραφικό στο διπλογραφικό σύστημα.
- Δυσκολίες στη συνεργασία με φορείς του κράτους.